

**ИЗВЕШТАЈ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА
ПЛАНА ГЕНЕРАЛНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА
НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ**

ЈП „ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ“ НОВИ САД

Е – 2692/1

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА

T. Zelenovic-Vasiljevic

др Тамара Зеленовић Васиљевић

ВД ДИРЕКТОРА

Predrag Knezevic
Предраг Кнежевић, дипл. правник

Бачка Топола, октобар 2023. година

РУКОВОДИЛАЦ ТИМА:

др Тамара Зеленовић Васиљевић

СТРУЧНИ ТИМ:

др Тамара Зеленовић Васиљевић
мр Рита Барјактаровић, дипл.биол.
Јелена Јовић, дипл.инж.арх.
Далибор Јурица, дипл.инж.геодез.
Зоран Кордић, дипл.инж.саобр.
Бранко Миловановић, дипл.инж.мелио.
Зорица Санадер, дипл.инж.електр.
Милан Жижић, дипл.инж.маш.
Наташа Медић, маст.инж.пејз.арх.
др Оливера Добривојевић, дипл.пр.план.
Иван Тамаш, маст.прост.планер
Радованка Шкрбић, дипл.инж.арх.
Наташа Симичић, маст.пр.планер
Теодора Томин Рутар, дипл.правник
Драган Морача, грађ.техн.
Драгана Митић, админ.технички секретар
Ђорђе Кљаић, геод.техн.
Душко Ђоковић, копирант

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ	1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	2
1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПЛАНА	2
1.1. ПРАВНИ ОСНОВ	2
2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА	4
2.1. САДРЖАЈ ПЛАНА	4
2.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА	8
3. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА - ПЛАНСКИ ОСНОВ	8
3.1. ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ ПРУГЕ БЕОГРАД – СУБОТИЦА – ДРЖАВНА ГРАНИЦА (КЕЛЕБИЈА) („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС“, БР. 32/17 И 57/19)	8
3.2. ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ БАЧКА ТОПОЛА („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БАЧКА ТОПОЛА“, БРОЈ 20/15)	10
4. ОПИС ГРАНИЦА ПЛАНА	15
4.1. ОПИС ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ПЛАНА	15
4.2. ОПИС ПЛАНИРАНЕ ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА	18
5. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ КАРАКТЕРИСТИКА НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПЛАНА	22
5.1. ЗЕМЉИШТЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА	22
5.2. ПОЛОЖАЈ НАСЕЉА И ПРИРОДНИ УСЛОВИ	22
5.2.1. Геосаобраћајни положај	22
5.2.2. Геолошке и геоморфолошке карактеристике	23
5.2.3. Сеизмика	24
5.2.4. Педологија	24
5.2.5. Хидролошке и хидрогеолошке карактеристике	24
5.2.6. Климатске карактеристике	25
5.3. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ	27
5.4. СТАНОВНИШТВО	27
5.5. ПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ	29
5.6. НАМЕНА ПОВРШИНА	32
5.7. КОРИДОРИ И КАПАЦИТЕТИ ИНФРАСТРУКТУРЕ	39
5.7.1. Саобраћајна инфраструктура	39
5.7.2. Водопривредна инфраструктура	41
5.7.3. Електроенергетска инфраструктура	43
5.7.4. Термоенергетска инфраструктура	44
5.7.5. Електронска комуникациона инфраструктура	44
5.8. ЈАВНО И ДРУГО ЗЕЛЕНИЛО	45
5.9. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ	45
5.10. ЗАШТИЋЕНИ ОБЈЕКТИ, СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ И ПРИРОДЕ	46
5.10.1. Непокретна културна добра	46
5.10.2. Природна добра	53
6. ПРОСТОРНА ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	53
7. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ И РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ	54
8. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА)	58

9. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА.....	58
II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА.....	61
1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	61
2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	62
3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ	62
4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА.....	63
III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	65
1. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНОГ РЕШЕЊА НЕУСВАЈАЊА ПЛАНА	65
2. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНОГ РЕШЕЊА УСВАЈАЊА И ИМПЛЕМЕНТИРАЊА ПЛАНА.....	66
3. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	66
4. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	67
4.1. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	68
4.2. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА	69
4.3. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТОРОНИХ ВРЕДНОСТИ	70
4.3.1. Мере заштите ваздуха	71
4.3.2. Мере заштите вода	71
4.3.3. Мере заштите земљишта	72
4.3.4. Мере заштите од буке	73
4.3.5. Мере заштите управљања отпадом	73
4.3.6. Заштита природних добара	74
4.3.7. Заштита непокретних културних добара	78
4.3.7.1. Добра која уживају претходну заштиту	79
4.3.7.2. Градитељски објекти – документарна вредност	86
4.3.7.3. Археолошка налазишта.....	86
4.3.7.4. Гробља	86
4.3.7.5. Јавни споменици и спомен обележја	87
4.3.8. Мере заштите живота и здравља људи	87
4.3.9. Мере заштите од ванредних ситуација.....	90
4.3.10. Ратна дејстава (одбрана)	92
4.3.11. Посебни услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом, у складу са стандардима приступачности	93
4.3.12. Мере енергетске ефикасности изградње	93
5. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНА.....	95
IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ.....	96
1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНОВА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ.....	96
1.1. ОПШТЕ ОДРЕДНИЦЕ ВЕЗАНЕ ЗА КОМПАТИБИЛНЕ НАМЕНЕ	96
1.2. ОРИЈЕНТАЦИОНИ УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ ЗА ДАЉУ ПЛАНСКУ РАЗРАДУ	97
2. СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА	100
3. ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	100
V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПЛАНА	101
1. ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА	101
2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ	102
2.1. ЗАКОНСКИ ОКВИР	106
3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА.....	107
4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА	108

VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ.....	109
1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ	109
2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	110
VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА	110
VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ	111
IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ	112

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

1. Извештај о стратешкој процени утицаја Плана генералне регулације насеља Бачка
Топола на животну средину

Списак табела у тексту

Табела 1. Пројекција развоја становништва	10
Табела 2. Мрежа јавних служби према хијерархијском нивоу насеља	11
Табела 3. Хидрогеотермални потенцијали на бушотинама ВТ-1/Н и ВТ-2/Н	27
Табела 4. Резултати израчунавања SWQI на Локалитету 1	55
Табела 5. Резултати израчунавања SWQI на Локалитету 2	56
Табела 6. Резултати израчунавања SWQI на Локалитету 3	56
Табела 7. Списак надлежних институција	59
Табела 8. Веза између фаза израде Плана и Стратешке процене утицаја	63
Табела 9. Компатибилност посебних циљева Плана и посебних циљева СПУ	64
Табела 10. Критеријуми за оцењивање величине утицаја	67
Табела 11. Процена величине утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја	68
Табела 12. Процена утицаја сектора Плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења.....	68
Табела 13. Највиши дозвољени нивои спољне буке LAeq у dB.....	106

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник Републике Србије”, бр. 135/04 и 88/10) утврђена је обавеза да се стратешка процена утицаја на животну средину врши и за планове у области просторног и урбанистичког планирања. Законом су утврђени услови, начин и поступак вршења процене утицаја планова на животну средину, у циљу обезбеђивања заштите животне средине и унапређивања одрживог развоја, интегрисањем основних начела заштите животне средине у поступак припреме и усвајања Планског документа.

Изради Плана генералне регулације насеља Бачка Топола (у даљем тексту: План) приступило се на основу Одлуке о изради Плана генералне регулације насеља Бачка Топола („Службени лист општине Бачка Топола”, број 29/18) и Програмског задатка добијеног од стране општине Бачка Топола. Саставни део Одлуке о изради Плана је Решење о приступању стратешкој процени утицаја Плана на животну средину које је донело Одељење за просторно планирање, урбанизам, грађевинарство, заштиту животне средине, комунално-стамбене послове и привреду Општинске управе општине Бачка Топола под бројем 501-76/2018-I од дана 19. новембра 2018. године.

Носилац израде Плана је Општинска управа општине Бачка Топола, Одељење за просторно планирање, урбанизам, грађевинарство, заштиту животне средине, комунално-стамбене послове и привреду, а послови израде Плана поверени су ЈП „Завод за урбанизам Војводине” Нови Сад.

Услови и смернице од значаја за израду Плана дати су у планским документима вишег реда – Просторном плану подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија) („Службени гласник РС”, бр. 32/17 и 57/19) и Просторном плану општине Бачка Топола („Службени лист општине Бачка Топола”, број 20/15).

Извештајем о стратешкој процени су, на основу мултидисциплинарног начина рада, вредновани и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом плана и дат је предлог мера за смањење негативних утицаја на животну средину.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПОВОД, ПРЕДМЕТ И РАЗЛОГ ЗА ИЗРАДУ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ ПЛАНА

Стратешка процена је процес којим се интегришу циљеви и принципи одрживог развоја у плановима, с циљем избегавања, спречавања или ограничења негативних утицаја на животну средину, здравље људи, биодиверзитет, природна, културна и друга створена добра.

Непосредан повод за израду Извештаја о стратешкој процени утицаја је обавеза произашла из Решења да се израђује стратешка процена утицаја предметног Плана на животну средину, које је саставни део Одлуке о изради Плана.

У складу са законским одредбама и праксом Стратешке процене у Европи, Извештај о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину структурално обрађује:

- (1) полазне основе стратешке процене (амбијентални оквир за обављање стратешке процене);
- (2) циљеве и индикаторе (аналитички и циљни оквир за анализу и дијагнозу стања, дефинисање проблема и проналажење решења);
- (3) стратешку процену утицаја (стратешка процена утицаја на животну средину у ужем смислу);
- (4) смернице за ниже хијерархијске нивое (утврђивање смерница, стратешког и хијерархијског оквира за обављање процена утицаја у току спровођења Плана);
- (5) програм праћења стања животне средине (мониторинг – оквир за праћење спровођења Плана);
- (6) коришћену методологију и тешкоће у изради (концептуални и методолошки оквир коришћен у току израде стратешке процене);
- (7) начин одлучивања (оквир у коме су доношене одлуке, односно учешће јавности у поступку стратешке процене);
- (8) закључна разматрања и напомене (синтезни оквир стратешке процене са визијом за спровођење и унапређења стратешке процене).

1.1. ПРАВНИ ОСНОВ

Правни основ за израду Плана генералне регулације насеља Бачка Топола представља Одлука о изради Плана генералне регулације насеља Бачка Топола.

Садржина и начин израде Плана су регулисани Законом о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон 9/20, 52/21 и 62/23) и Правилником о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 32/19), као и са другим прописима који непосредно или посредно регулишу ову област.

Законски оквир:

- Закон о планирању и изградњи („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 50/13-УС, 98/13-УС, 132/14, 145/14, 83/18, 31/19, 37/19-др. закон, 9/20, 52/21 и 62/23);
- Правилник о садржини, начину и поступку израде докумената просторног и урбанистичког планирања („Службени гласник РС“, број 32/19);
- Закон о заштити природе („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 91/10-исправка, 14/16, 95/18-др. закон и 72/21);
- Закон о култури („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 13/16, 30/16-исправка, 6/20, 47/21 и 78/21);
- Закон о културним добрима („Службени гласник РС“, бр. 71/94, 52/11-др. закон, 52/11-др. закон и 99/11-др. закон, 6/20 и 35/21-др. пропис);

- Закон о територијалној организацији Републике Србије („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 18/16, 47/18 и 9/20-др. закон);
- Закон о државном премеру и катастру („Службени гласник РС“, бр. 72/09, 18/10, 65/13, 15/15-УС, 96/15, 113/17-др. закон, 27/18-др. закон и 9/20-др. закон);
- Закон о поступку уписа у катастар непокретности и водова („Службени гласник РС“, бр. 41/18, 95/18, 31/19 и 15/20);
- Закон о локалној самоуправи („Службени гласник РС“, бр. 129/07, 83/14-др. закон, 101/16, 47/18 и 111/21-др. закон);
- Закона о јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 42/91, 71/94 и 79/05-др. закон и 83/14-др. закон);
- Закон о експропријацији („Службени гласник РС“, бр. 53/95, 23/01-СУС, „Службени лист СРЈ“, број 16/01-СУС и „Службени гласник РС“ бр. 20/09 и 55/13-УС);
- Закон о пољопривредном земљишту („Службени гласник РС“, бр. 62/06, 65/08-др. закон, 41/09, 112/15, 80/17 и 95/18-др. закон);
- Закон о пољопривреди и руралном развоју („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 10/13-др. закон и 101/16, 67/21-др. закон и 114/21);
- Закон о сточарству („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 93/12 и 14/16);
- Закон о ветеринарству („Службени гласник РС“, бр. 91/05, 30/10, 93/12 и 17/19-др. закон);
- Закон о добробити животиња („Службени гласник РС“, број 41/09);
- Закон о дивљачи и ловству („Службени гласник РС“, бр. 18/10 и 95/18-др. закон);
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда („Службени гласник РС“, бр. 128/14 и 95/18-др. закон);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- Закон о водама („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Закон о туризму („Службени гласник РС“, број 17/19);
- Закон о угоститељству („Службени гласник РС“, број 17/19);
- Закон о спорту („Службени гласник РС“, број 10/16);
- Закон о рударству и геолошким истраживањима („Службени гласник РС“, бр. 101/15, 95/18-др. закон и 40/21);
- Закон о путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/18 и 95/18-др. закон);
- Закон о безбедности саобраћаја на путевима („Службени гласник РС“, бр. 41/09, 53/10, 101/11, 32/13-УС, 55/14, 96/15-др. закон, 9/16-УС, 24/18, 41/18, 41/18-др. Закон, 87/18, 23/19 и 128/20-др. закон);
- Закон о железници („Службени гласник РС“, број 41/18);
- Закон о безбедности у железничком саобраћају („Сл. гласник РС“, број 41/18);
- Закон о безбедности и интероперабилности железнице („Службени гласник РС“, бр. 104/13, 66/15-др. закон, 92/15 и 113/17, престао да важи осим члана 78. став 1. тачка 5) подтачка (1));
- Закон о интероперабилности железничког система („Службени гласник РС“, број 41/18, осим одредаба члана 11. ст. 6. и 7, члана 15. став 2, члана 17. став 19. тачка 1), члана 19. ст. 5. и 6, члана 20. став 2, члана 30. став 4. и члана 33. које се примењују од дана приступања Републике Србије Европској унији);
- Закона о превозу путника у друмском саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 68/15, 41/18, 44/18-др.закон, 83/18, 31/19 и 9/20);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 145/14, 95/18-др. закон и 40/21);
- Закон о енергетици („Службени гласник РС“, бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12, престао да важи осим одредаба члана 13. став 1. тачка 6) и став 2. у делу који се односи на тачку 6) и члан 14. став 2.);
- Закон о електронским комуникацијама („Службени гласник РС“, бр. 44/10, 60/13-УС, 62/14 и 95/18-др. закон);
- Закон о заштити животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09-др. закон, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др. закон);

- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине („Службени гласник РС“, бр. 135/04, 25/15 и 109/21);
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10);
- Закон о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 36/09);
- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
- Закон о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 96/21);
- Закон о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15)
- Закон о здравственој заштити („Службени гласник РС“, бр. 25/19, осим одредбе члана 115. став 1. тачка 2) овог закона, која се примењује истеком 36 месеци од дана ступања на снагу овог закона);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења („Службени гласник РС“ број 36/09);
- Закон о управљању отпадом („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 14/16 и 95/18-др. закон);
- Закон о биоцидним производима („Службени гласник РС“, број 109/21);
- Закон о хемикалијама („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 88/10, 92/11, 93/12 и 25/15);
- Закон о цевоводном транспорту гасовитих и течних угљоводоника и дистрибуцији гасовитих угљоводоника („Службени гласник РС“, број 104/09),
- Закон о експлозивним материјама, запаљивим течностима и гасовима („Службени гласник РС“ бр. 44/77, 45/85 и 18/89 и „Службени гласник РС“, бр. 53/93, 67/93, 48/94, 101/05 -др закон и 54/15 - др. закон; престао да важи у делу којим се уређује област запаљивих и горивних течности и запаљивих гасова);
- Закон о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, број 87/18);
- Закон о транспорту опасне робе („Службени гласник РС“, бр. 104/16, 83/18, 95/18-др. закон и 10/19-др. закон);
- Закон о одбрани („Службени гласник РС“, бр. 116/07, 88/09, 88/09-др. закон, 104/09-др. закон, 10/15 и 36/18);
- Закон о заштити од пожара („Службени гласник РС“, бр. 111/09, 20/15, 87/18 и 87/18-др. закон);
- Закон о одбрани од града („Службени гласник РС“, број 54/15);
- Уредба о категоризацији државних путева („Службени гласник РС“, бр. 105/13, 119/13 и 93/15);
- Уредба о класификацији вода („Службени гласник РС“, број 5/68);
- Уредба о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредба о еколошкој мрежи („Службени гласник РС“, број 102/10);
- Уредба о режимима заштите („Службени гласник РС“, број 31/12);
- Уредба о утврђивању локација метеоролошких и хидролошких станица државних мрежа и заштитних зона у околини тих станица, као и врсте ограничења која се могу увести у заштитним зонама („Службени гласник РС“, број 34/13) и др.

2. КРАТАК ПРЕГЛЕД САДРЖАЈА И ЦИЉЕВА ПЛАНА

2.1. САДРЖАЈ ПЛАНА

Текстуални део нацрта Плана генералне регулације насеља Бачка Топола садржи следеће елементе (преглед основних поглавља Нацрта), у складу са прописима који дефинишу садржину планских докумената:

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО:

УВОД

ОПШТИ ДЕО

1. ПРАВНИ И ПЛАНСКИ ОСНОВ

1.1. ПРАВНИ ОСНОВ

1.2. ПЛАНСКИ ОСНОВ

1.2.1. Извод из Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија) („Службени гласник РС“, бр. 32/17 и 57/19)

1.2.2. Извод из Просторног плана општине Бачка Топола („Службени лист општине Бачка Топола“, број 20/15)

2. ОПИС ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ПЛАНА И ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА

2.1. ОПИС ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ПЛАНА

2.2. ОПИС ПЛАНИРАНЕ ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА

3. ПОСТОЈЕЋЕ СТАЊЕ

3.1. ЗЕМЉИШТЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА

3.2. ПОЛОЖАЈ НАСЕЉА И ПРИРОДНИ УСЛОВИ

3.2.1. Геосаобраћајни положај

3.2.2. Геолошке и геоморфолошке карактеристике

3.2.3. Сеизмика

3.2.4. Педологија

3.2.5. Хидролошке и хидрогеолошке карактеристике

3.2.6. Климатске карактеристике

3.3. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

3.4. СТАНОВНИШТВО

3.5. ПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ

3.6. НАМЕНА ПОВРШИНА

3.7. КОРИДОРИ И КАПАЦИТЕТИ ИНФРАСТРУКТУРЕ

3.7.1. Саобраћајна инфраструктура

3.7.2. Водопривредна инфраструктура

3.7.3. Електроенергетска инфраструктура

3.7.4. Термоенергетска инфраструктура

3.7.5. Електронска комуникациона инфраструктура

3.8. ЈАВНО И ДРУГО ЗЕЛЕНИЛО

3.9. СТАЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

3.10. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ

3.11. ПРЕГЛЕД ЕВИДЕНТИРАНИХ И ЗАШТИЋЕНИХ ОБЈЕКТА, СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ И ПРИРОДЕ

3.11.1. Непокретна културна добра

3.11.2. Природна добра

3.12. ОЦЕНА РАСПОЛОЖИВИХ ПОДЛОГА ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА

ПЛАНСКИ ДЕО

1 ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА

1. ДЕФИНИСАЊЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА

2. ОПИС И КРИТЕРИЈУМИ ПОДЕЛЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА НА КАРАКТЕРИСТИЧНЕ ЗОНЕ

3. ПЛАНИРАНА НАМЕНА ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА И МОГУЋИХ КОМПАТИБИЛНИХ НАМЕНА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА СА БИЛАНСОМ ПОВРШИНА

3.1. ЦЕНТАР НАСЕЉА

3.2. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ

3.3. КОМПЛЕКСИ ВЕРСКИХ ОБЈЕКТА

3.4. ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ

3.5. ПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ СА ПРИВРЕДНОМ ДЕЛАТНОШЋУ - ПОЉОПРИВРЕДОМ

3.6. ВИШЕПОРОДИЧНО СТАНОВАЊЕ СА БЛОКОВСКИМ ПОВРШИНАМА

3.7. ПОСЛОВАЊЕ

3.8. РАДНЕ ЗОНЕ И КОМПЛЕКСИ

3.9. КОМПЛЕКС ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ

3.10. ТУРИСТИЧКЕ, СПОРТСКЕ И РЕКРЕАТИВНЕ ПОВРШИНЕ

3.11. ОЗЕЛЕЊЕНЕ И СЛОБОДНЕ ПОВРШИНЕ

3.12. КОМУНАЛНЕ ПОВРШИНЕ

3.13. САОБРАЋАЈНИ ТЕРМИНАЛИ

3.14. ЖЕЛЕЗНИЧКА ПРУГА

3.15. УЛИЧНИ КОРИДОРИ

3.16. АКУМУЛАЦИОНО ЈЕЗЕРО

3.17. РЕКА КРИВАЈА

3.18. КАНАЛИ

3.19. БИЛАНС ПЛАНИРАНЕ НАМЕНЕ ПОВРШИНА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА

3.20. ПОДЕЛА ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА НА БЛОКОВЕ

4. РЕГУЛАЦИОНЕ ЛИНИЈЕ УЛИЦА И ЈАВНИХ ПОВРШИНА И ГРАЂЕВИНСКЕ ЛИНИЈЕ

- 4.1. ПЛАН РЕГУЛАЦИЈЕ
- 4.2. ПЛАН НИВЕЛАЦИЈЕ
- 4.3. ГРАЂЕВИНСКЕ ЛИНИЈЕ
- 5. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ, ОДНОСНО ОБЈЕКТА НАМЕЊЕНИХ ЗА ЈАВНО КОРИШЋЕЊЕ
- 5.1. ЈАВНЕ СЛУЖБЕ
- 5.2. ВЕРСКИ ОБЈЕКТИ
- 5.3. ТУРИСТИЧКИ, СПОРТСКИ И РЕКРЕАТИВНИ ОБЈЕКТИ И ПОВРШИНЕ
- 5.4. КОМУНАЛНИ ОБЈЕКТИ И ПОВРШИНЕ
- 5.5. САОБРАЋАЈНИ ТЕРМИНАЛИ, ЖЕЛЕЗНИЧКА ПРУГА И УЛИЧНИ КОРИДОРИ
- 5.6. АКУМУЛАЦИОНО ЈЕЗЕРО, РЕКА КРИВАЈА И КАНАЛИ
- 6. КОРИДОРИ, КАПАЦИТЕТИ И УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ИНФРАСТРУКТУРЕ И ЗЕЛЕНИЛА СА УСЛОВИМА ЗА ПРИКЉУЧЕЊЕ
- 6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА
- 6.1.1. Услови за уређење саобраћајне инфраструктуре
- 6.1.2. Услови за изградњу саобраћајне инфраструктуре
- 6.1.3. Услови за прикључење на саобраћајну инфраструктуру
- 6.2. ВОДНА И КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА
- 6.2.1. Услови за уређење водне и комуналне инфраструктуре
- 6.2.2. Услови за изградњу водне и комуналне инфраструктуре
- 6.2.3. Услови за прикључење на водну и комуналну инфраструктуру
- 6.3. ЕЛЕКТРОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА
- 6.3.1. Услови за уређење електроенергетске инфраструктуре
- 6.3.2. Услови за изградњу електроенергетске инфраструктуре
- 6.3.3. Услови за прикључење на електроенергетску инфраструктуру
- 6.4. ТЕРМОЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА
- 6.4.1. Услови за уређење термоенергетске инфраструктуре
- 6.4.2. Услови за изградњу термоенергетске инфраструктуре
- 6.4.3. Услови за прикључење на термоенергетску инфраструктуру
- 6.5. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА (ЕК) ИНФРАСТРУКТУРА
- 6.5.1. Услови за уређење ЕК инфраструктуре
- 6.5.2. Услови за изградњу ЕК инфраструктуре
- 6.5.3. Услови за прикључење на ЕК инфраструктуру
- 6.6. УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ ЗЕЛЕНИХ И СЛОБОДНИХ ПОВРШИНА
- 6.6.1. Зелене површине јавног коришћења
- 6.6.2. Зелене површине ограниченог коришћења
- 6.6.3. Зелене површине специјалне намене
- 6.6.4. Услови за уређење зелених површина
- 7. ОПШТА ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА ПРОСТОРА
- 7.1. ПРИРОДНА И НЕПОКРЕТНА КУЛТУРНА ДОБРА
- 7.1.1. Природна добра
- 7.1.2. Непокретна културна добра
- 7.1.2.1. Мере заштите за непокретна културна добра (НКД)
- 7.1.2.2. Добра која уживају претходну заштиту
- 7.1.2.3. Градитељски објекти – документарна вредност
- 7.1.2.4. Археолошка налазишта
- 7.1.2.5. Гробља
- 7.1.2.6. Јавни споменици и спомен обележја
- 7.2. МЕРЕ ЕНЕРГЕТСКЕ ЕФИКАСНОСТИ ИЗГРАДЊЕ
- 7.3. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ЖИВОТА И ЗДРАВЉА ЉУДИ
- 7.4. ОПШТИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА И РАТНИХ ДЕЈСТАВА
- 7.4.1. Елементарне непогоде
- 7.4.2. Ратна дејства (одбрана)
- 7.5. ПОСЕБНИ УСЛОВИ КОЈИМА СЕ ПОВРШИНЕ И ОБЈЕКТИ ЈАВНЕ НАМЕНЕ ЧИНЕ ПРИСТУПАЧНИМ ОСОБАМА СА ИНВАЛИДИТЕТОМ
- 8. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКИХ УСЛОВА И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ
- II ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА
- 1. ОПШТА ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА
- 2. ЦЕЛИНЕ ЗА КОЈЕ СЕ ОБАВЕЗНО ДОНОСИ ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ СА СМЕРНИЦАМА ЗА ЊИХОВУ ИЗРАДУ
- 2.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНОВА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
- 2.1.1. Опште одреднице везане за компатибилне намене
- 2.1.2. Оријентациони урбанистички показатељи за даљу планску разраду

- 2.2. ПРЕДВИЂЕНИ РОКОВИ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНА
- 2.3. ЗАБРАНА ИЗГРАДЊЕ НОВИХ ОБЈЕКТА У ЦЕЛИНАМА ЗА КОЈЕ СЕ ОБАВЕЗНО ДОНОСИ ПЛАН ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
- 2.4. ПРАВИЛА ЗА ИЗГРАДЊУ, РЕКОНСТРУКЦИЈУ, ДОГРАДЊУ, АДАПТАЦИЈУ И САНАЦИЈУ ДО ДОНОШЕЊА ПЛАНА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ
3. ЛОКАЦИЈЕ ЗА КОЈЕ ЈЕ ОБАВЕЗНА ИЗРАДА УРБАНИСТИЧКОГ ПРОЈЕКТА, ОДНОСНО УРБАНИСТИЧКО АРХИТЕКТОНСКОГ КОНКУРСА, ПРОЈЕКТА ПАРЦЕЛАЦИЈЕ/ПРЕПАРЦЕЛАЦИЈЕ
4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА ПО ЗОНАМА У КОЈИМА ЈЕ ПРЕДВИЂЕНА ДИРЕКТНА ПРИМЕНА ПЛАНА
- 4.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ЗОНИ СТАНОВАЊА
- 4.1.1. Правила грађења за породично становање
- 4.1.2. Правила грађења за породично становање са привредном делатношћу - пољопривредом
- 4.1.3. Правила грађења за вишепородично становање
- 4.1.4. Правила грађења за пословање
- 4.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У РАДНОЈ ЗОНИ
- 4.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ЗОНИ ТУРИЗМА, СПОРТА И РЕКРЕАЦИЈЕ
5. ИНЖЕЊЕРСКО ГЕОЛОШКИ УСЛОВИ ЗА ИЗГРАДЊУ ОБЈЕКТА
6. ПРИКАЗ ОСТВАРЕНИХ УРБАНИСТИЧКИХ ПАРАМЕТАРА И КАПАЦИТЕТА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА
7. ПРИМЕНА ПЛАНА

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Ред. бр.	Назив графичког приказа	Размера
1.	<u>ГРАФИЧКИ ПРИКАЗИ ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА:</u>	
1.1.	Извод из Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија)	---
1.2.	Извод из Просторног плана општине Бачка Топола – намена простора	---
1.3.	Граница обухвата Плана, постојећа граница грађевинског подручја насеља и постојећа претежна намена површина у обухвату Плана	1:10000
2.	<u>ГРАФИЧКИ ПРИКАЗИ ПЛАНИРАНИХ РЕШЕЊА:</u>	
2.1.	Граница обухвата Плана, планирана граница грађевинског подручја насеља са поделом грађевинског подручја на карактеристичне зоне	1:10000
2.2.	Планирана претежна намена површина	1:10000
2.3.	Површине јавне намене	1:10000
2.4.	Саобраћајна инфраструктура и регулационо-нивелациони план	1:10000
2.4.1.	План регулације – прилог 1 (детал дела блокова бр. 27, 29, 30, 32 и 42)	1:2500
2.4.2.	План регулације – прилог 2 (детал дела блокова бр. 68 и 70)	1:2500
2.4.3.	План регулације – прилог 3 (детал дела блокова бр. 53, 60, 62, 65, 66 и 67)	1:2500
2.4.4.	План регулације – прилог 4 (детал дела блокова бр. 32, 33, 43 и 44)	1:2500
2.4.5.	План регулације – прилог 5 (детал блока бр. 19)	1:2500
2.4.6.	План регулације – прилог 6 (детал дела блокова бр. 23 и 26)	1:2500
2.4.7.	План регулације – прилог 7 (детал блока бр. 12)	1:2500
2.5.	Водна и комунална инфраструктура	1:10000
2.6.	Електроенергетска инфраструктура	1:10000
2.7.	Термоенергетска инфраструктура	1:10000
2.8.	Електронска комуникациона инфраструктура	1:10000
2.9.	Заштита природних добара, непокретних културних добара и животне средине	1:10000
2.10.	Подела на блокове и начин спровођења Плана	1:10000

2.2. ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА

Општи циљ израде Плана је дефинисање намене површина, регулација јавних намена и јавних површина за које је предвиђено утврђивање јавног интереса, утврђивање правила уређења и правила грађења.

Посебни циљеви плана:

- дефинисати нову границу грађевинског подручја,
- у области јавних садржаја осавременити објекте, комуналну опремљеност и подразумевану опрему за функционисање објеката у складу са савременим захтевима,
- у области саобраћајне инфраструктуре дефинисати услове за имплементацију свих саобраћајних капацитета који би могли да подстакну привредне активности општинског простора,
- дефинисати начин уређења и утврдити правила изградње водопривредне инфраструктуре,
- дефинисати начин уређења и утврдити правила изградње електроенергетске и електронске комуникационе инфраструктуре,
- дефинисати начин уређења и утврдити правила изградње производних енергетских објеката за производњу електричне и топлотне енергије,
- дефинисати начин уређења и утврдити правила за изградњу термоенергетске инфраструктуре,
- дефинисати правила и мере заштите природних и културно-историјских добара,
- циљеви озелењавања насеља ће бити усмерени на повећање зелених површина појединих категорија, реконструкцију постојећих категорија зеленила и њихово међусобно повезивање у систем преко линијског зеленила,
- дефинисати и спроводити мере заштите животне средине у складу са основним принципима одрживог развоја.

3. ОБАВЕЗЕ, УСЛОВИ И СМЕРНИЦЕ ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА - ПЛАНСКИ ОСНОВ

Плански основ за израду Плана су планови вишег реда:

- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија) („Службени гласник РС”, бр. 32/17 и 57/19),
- Просторни план општине Бачка Топола („Службени лист општине Бачка Топола”, број 20/15).

Планска решења овог Плана су заснована на важећим планским решењима која су садржана у плановима вишег реда.

3.1. ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ПОДРУЧЈА ПОСЕБНЕ НАМЕНЕ ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА ЖЕЛЕЗНИЧКЕ ПРУГЕ БЕОГРАД – СУБОТИЦА – ДРЖАВНА ГРАНИЦА (КЕЛЕБИЈА) („СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК РС”, БР. 32/17 И 57/19)

Деоница инфраструктурног коридора железничке пруге, која једним делом прелази преко КО Мали Београд и КО Бачка Топола, је обрађена Просторним планом подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија), и Изменама и допунама Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд – Суботица – државна граница (Келебија), које су, такође, дате у овом изводу.

Планирање, коришћење, уређење и заштита простора железничке пруге заснивају се на принципима унапређења и повећања квалитета и квантитета железничког саобраћаја и инфраструктуре, коришћења повољног географског и саобраћајног положаја Републике Србије и бржег напретка у интеграцији у окружење, уз смањивање штетног утицаја на животну средину и уз поштовање европских стандарда, стабилности система, еколошке поузданости, безбедности и економске исплативости. Стратешки значај Коридора X и пруге Београд – Суботица као његовог дела, огледа се у чињеници да Коридор X саобраћајно повезује земље јужне и централне Европе, а истовремено и најзначајније регионалне центре у Републици Србији. На Коридору X се остварује значајан обим превоза робе и путника у међународном и унутрашњем саобраћају.

На територији општине Бачка Топола у обухвату Просторног плана подручја посебне намене инфраструктурног коридора железничке пруге Београд-Суботица-државна граница (Келебија) налазе се делови катастарских општина **Мали Београд и Бачка Топола-град**. Територија општине Бачка Топола у складу са планским решењима припада деоници Нови Сад – Суботица – државна граница (Келебија).

Деоница Нови Сад – Суботица – државна граница (Келебија) је деоница једноколосечне пруге и дугачка је око 107 km. Планирана траса двоколосечне пруге је у оквиру трасе постојеће пруге уз минимум неопходног заузимања новог земљишта. Траса двоколосечне пруге задржава постојећу трасу у зони **Бачке Тополе**. Са циљем да модернизација пруге допринесе развоју насеља и привреде у коридору планирано је да се задрже, реконструишу, модернизују и изграде нови објекти за потребе функционисања пруге. Планирано је да се станице: Кисач, Врбас, **Бачка Топола** и Наумовићево реконструишу тако да се у њима могу претицати возови дужине 750 m. Све станице на прузи отворене су за путнике. Перони су поред претицајних колосека, а претицајни колосеци су на 6,40 m од пролазних колосека. Приступ путника перонима је преко потходника. Концепт модернизације реконструкције и изградње на овој деоници планира реализацију пројектантских и планерских решења за пругу са пројектованом брзином 200 km/h.

У станицама отвореним за пружање услуга међународним путницима, а то су станице Нови Сад, Врбас Нова, **Бачка Топола (km 143+536)** и Суботица, основни инфраструктурни елементи и садржаји у железничким станицама националних железничких управа чланица UIC и CER са подручја EU, у функцији превоза путника, треба да испуњавају услове, стандарде и принципе који су дати у UIC Објави 140 и UIC Објави 413 који су обавезни за примену.

На деоници од Новог Сада до Суботице, предвиђена је реконструкција контактне мреже, између осталих и у станици Бачка Топола, као и на припадајућим међустаничним растојањима.

На постојећој прузи између Новог Сада и државне границе (Келебија) постоји укупно 54 путна прелаза у нивоу. Предвиђено је да се сви путни прелази у нивоу укину и изгради 40 денивелација, десет са подвожњацима и 27 са надвожњацима, и три пешачко-бициклистичка потходника.

Приказ укрштаја саобраћајница и пруге деоница Нови Сад – Суботица (КО Мали Београд и КО Бачка Топола - град):

Р.бр.	Стационажа	Категорија пута	Врста објекта	Напомена
1.	142+056	ДП IIa 109 ~ km 0+700	подвожњак	Бачка Топола
2.	142+714	локални пут	пешачко-бициклистички потходник	Бачка Топола
3.	143+730	ДП IIa 105 ~ km 38+355	подвожњак	Бачка Топола

3.2. ИЗВОД ИЗ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА ОПШТИНЕ БАЧКА ТОПОЛА („СЛУЖБЕНИ ЛИСТ ОПШТИНЕ БАЧКА ТОПОЛА“, БРОЈ 20/15)

Становништво

Пројекција будућег развоја становништва општине извршена је на основу анализе карактеристика популације и претпостављених друштвено-економских кретања у будућности.

Очекује се да ће у периоду 2002 – 2022. година доћи до заустављања пада броја становништва на простору обухвата плана. Планским вредновањем предела као развојног потенцијала општине, планиран је благи раст броја становништва од 1.36% у односу на евидентирани број из 2011. године. За градско насеље Бачка Топола прогнозиран је пораст броја становника посматрајући плански хоризонт до 2022. године.

Табела 1. Пројекција развоја становништва

	Укупан број становника			Процентна стопа раста 2022/2002. године
	2002. год.	2011. год.	2022. год.	
Бачка Топола	16 171	14 991	15 050	-6.94
Општина	38 245	34 088	34 550	-9,66

Мрежа насеља

Планско решење потребно је усмерити на даљи развој центара заједница сеоских насеља као и локалне сеоске центре тако да они буду носиоци развоја у организацији мреже насеља и основни покретач трансформације мреже околних насеља са пружањем услуга али и задовољавање животних потреба становништва. То подразумева и равномернији размештај центара услуга, њихову даљу децентрализацију и приближавање корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења.

У општини Бачка Топола ће у погледу међусобне функционалне организације постојати пет типова насеља:

Насеље сателит - (Кавило, Светићево, Оборњача, Богарош, Багремово, Средњи Салаш, Зобнатица, **Мићуново**). То су пољопривредна насеља, мала села без централних функција и без икаквих спољних функција према суседним селима. ...

... **Општински центар Бачка Топола** - поред унутрашњих има успостављене и спољне функције према насељима.

Потребно је применити модел дисперзне централизације тј. микроразвојних центара, којим би се ускладио размештај становништва са размештајем станова и економских активности. У условима, када се због економске ситуације у земљи као и Војводини и општини Бачка Топола, не могу очекивати радно интензивне привредне инвестиције, нема потребе да се простор урбаног језгра оптерећује новом стамбеном грађњом.

Постојећу мрежу насеља у будућности свакако не треба проширивати, али насеља треба међусобно што боље повезати разним видовима саобраћаја (путна мрежа, јавни превоз, бициклическе стазе и сл.).

Насеље Бачка Топола ће и даље имати функцију општинског центра.

У планском периоду треба да се развије, са једне стране, у индустријски центар, док са друге стране, треба развијати терцијарне и непривредне делатности у складу са функцијом и величином насеља, па у складу са тим треба формулисати и услове за уређење и изградњу грађевинског рејона.

Остала насеља – села са непотпуним сеоским центром и мала села - сателити без централних функција ће им функционално гравитирати. Ова насеља ће и убудуће у основи задржати рурални карактер и у складу са тим треба формулисати услове за уређење и изградњу њихових грађевинских подручја.

У наредном планском периоду ће се на основу Просторног плана, односно кроз израду одговарајућих урбанистичких планова, дефинисати њихов просторни развој, граница грађевинског рејона, услови за уређење, изградњу, заштиту и коришћење грађевинског земљишта. При томе, постојеће грађевинске рејоне треба што рационалније искористити, а ширење насеља свести на што мању меру.

Организација јавних служби

Планирана мрежа јавних служби обезбедиће задовољење насељских потреба, у складу са планираним нивоом насеља, односно његовим функционалним значајем у мрежи насеља на овом подручју.

Центри заједнице насеља већ сада имају, у великој већини, све потребне основне садржаје који се односе на образовање, здравствену заштиту и културу, док ће се планираним развојем и размештајем јавних служби функционисање насеља подићи на виши ниво.

Табела 2. Мрежа јавних служби према хијерархијском нивоу насеља

Организација јавних служби		Општ. центар	Нас. са разв. сеоским центром-локал. центар	Сеоско и сателит насеље
I Социјална заштита				
	Дневни центри	+	+	
	Стационарни центри (комплекси) за старе	+	+	
	Центри за социјални рад	+		
II Образовање				
	Предшколско образовање	+	+	+
	Основно образовање – од 1. до 4. разреда			+
	Основно образовање – од 5. до 8. разреда	+	+	
	Средње образовање	+		
	Више и високо образовање	+		
	Ученички и студентски домови	+		
III Здравствена заштита				
	Амбуланта, здравств. станица, мобилна здравствена служба	+	+	+
	Дом здравља	+	+	
	Апотеке	+	+	+
	Ветеринарске станице	+	+	+
IV Култура				
	Мултифункционални простори/објекти за различите врсте културних, образовних и социјалних програма	+	+	+
	Библиотеке и књижаре	+	+	

Легенда:

- + ако се не може организовати у насељу јер за то не постоје услови (број корисника, нема наменских објеката,...) обавезно обезбедити превоз до суседног места у коме постоји комунална опремљеност.
-

+ обавезни садржај

Постојећа организација мреже јавних служби у насељима општине Бачка Топола углавном задовољава потребе становника садашњег хијерархијског нивоа. У складу са препорукама датим у ППРС предвиђене су следеће активности:

- у области образовања: реконструкција, адаптација и опремање објеката (доградња кабинета, увођење компјутера, замена инсталација и сл.) и уређење школских комплекса (спортски терени, ограђивање и уређење дворишта) постојећих основних и средњих школа, а приоритетно у Бачкој Тополи; виша/висока пољопривредна школа у Бачкој Тополи треба да добије одговарјући објекат за рад, са пратећим садржајима (локација је обезбеђена),
- у области културе: реконструкција и адаптација дома културе у Бачкој Тополи,
- у области информисања: Јавно информативно предузеће у Бачкој Тополи треба да добије одговарјући, савремено опремљен, објекат за рад (сада ово предузеће ради у изнајмљеном простору),
- у области физичке културе: адекватно уређење и опремање спортско-рекреативних терена и садржаја, као и јавних зелених површина у свим насељима.

Поред постојећих садржаја планирају се још:

- у области социјалне заштите: геронтолошки центар са домом за старе, као и дом за смештај ученика у Бачкој Тополи,
- у области здравствене заштите: амбуланта, као и зоохигијенска служба у Бачкој Тополи.

Такође, предвиђени су, као пожељни, још и следећи садржаји, а реализација је могућа било у оквиру јавног или приватног сектора:

- у области здравствене заштите: мања болница или центар за специјализована лечења у Бачкој Тополи.

Привредне делатности

Основни модел развоја Општине Бачка Топола се заснива на препознавању, а затим истицању и коришћењу конкурентске позиције. Подизање атрактивности урбаних и руралних фокусних тачака постаје императив привредног развоја. Планским решењем у свим насељима општине формирани су простори за пословно-производне системе у функцији развоја конкурентне тржишне привреде. Смернице за развој конкурентне тржишне привреде и уравнотежен економски раст су:

- формирање стабилне и развојне привредне структуре (туризам, пољопривредни производи), која ће дугорочно посматрано омогућити одрживо коришћење постојећих ресурса и компаративних предности планског подручја,
- афирмација општине као произвођача здраве хране ревитализацијом производње и динамизирањем развојних процеса,
- развијање постојеће индустрије (нарочито прерађивачке, као и развој малих и средњих предузећа), у складу са заштитом животне средине и контрола утицаја индустријских активности на животну средину,
- структурно прилагођавање и реструктурирање индустријских предузећа,
- завршетак процеса власничке трансформације,
- структурно успостављање развоја малих и средњих предузећа са различитим видовима предузетништва;
- успостављање децентрализације, изградња и опремање мреже и објеката инфраструктуре у свим насељима,
- подстицање развоја капацитета терцијалних делатности да би се достигао ниво који захтевају савремени стандарди живљења.

Туризам

Са аспекта развоја туризма на простору третираном планом генералне регулације Бачка Топола, циљ је да се природне и антропогене вредности туристички валоризују и утврде конкретни правци развоја оних облика туризма које је могуће развијати.

Основне смернице развоја туризма су:

- валоризација туристичких потенцијала и дефинисање туристичког производа у складу са принципима одрживог развоја туризма,
- дефинисање приоритетних облика и обима туристичких активности,
- дефинисање стратешких приоритета за коришћење и уређење подручја у складу са очувањем природне и културне баштине, са циљем да се поспеши туристички развој самостално и у оквиру ширег простора.

У складу са потенцијалима постоји могућност развоја следећих облика туризма: ловног, еко-туризма, пословног-конгресног туризма, излетничког, спортско-рекреативног, културно – манифестационог, риболовног и транзитног туризма.

Саобраћајна инфраструктура

Основно стратешко опредељење у домену путне инфраструктуре у општини Бачка Топола била би модернизација постојећих и изградња нових капацитета који би побољшали повезаност овог простора са окружењем и експлоатационе услове у оквиру остваривања веза са окружењем.

Кроз реализацију планских смерница из ППРС, РПП АПВ и других планова предвиђено је успостављање нових траса – сегмената државних путева – обилазница (државних путева IIA реда бр. 100, бр. 105 и бр. 108) ван урбаног простора Бачке Тополе, кроз саобраћајне капацитете одговарајућег нивоа који ће својом изграђеношћу нудити висок ниво саобраћајне услуге и висок ниво безбедности.

Просторним планом општине Бачка Топола (преузета планска решења из кровних планских докумената ППРС и РПП АПВ) планирана је реконструкција магистралне пруге Е 85, Београд - Нови Сад – Врбас - Бачка Топола – Суботица – државна граница (Келебија) у пругу за велике брзине у оквиру општинског простора. Уз изградњу другог колосека и реконструкције постојећег колосека, неопходна је и реконструкција станичних капацитета и зграде железничке станице.

Међунасељско повезивање и мобилност грађана захтева реализацију коридора за немоторна кретања. Унутар насеља пожељна је изградња површине за немоторна кретања са обе стране планираних коридора насељске путне мреже. Реализацију ових комуникација планирати у оквиру уличних коридора насељских саобраћајница – категорисаних (државних и општинских) путева.

Водопривредна инфраструктура

До реализације регионалног система водоснабдевања, даљи развој водоснабдевања развијаће се у правцу који је сада у функцији, уз повећање броја црпних бушотина на постојећим, или новим извориштима са изградњом појединачних уређаја за дотеривање квалитета воде по захтеваним критеријумима, као и изградњом неопходних елемената у системима (резервоари, црпне станице, коморе итд.).

У првом средњорочном периоду, у Бачкој Тополи је изграђено (2005. године) постројење за припрему воде за пиће, резервоар и црпна станица са свом пратећом опремом и неопходним инсталацијама потребно је обновити. Дугорочним програмом развоја предвиђа се реконструкција дела неадекватне и доградња водоводне мреже путем изградње нових примарних, секундарних и терцијарних цевовода.

Површинске воде, природни и вештачки водотокови изложени су перманентној деградацији, упуштањем отпадних индустријских и насељских вода. Зато се ове воде морају прихватити и одвести до ППОВ. На простору Бачке Тополе развијаће се сепарациони канализациони системи, којима ће се посебно одводити фекалне отпадне воде, а посебно атмосферске отпадне воде.

Пре упуштања отпадних вода у реципијент предвиђа се њихово пречишћавање на централним постројењима за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Предвидети могућност изградње регионалног ППОВ на које би се прикључили канализациони системи Бачке Тополе, Зобнатице, Бајше и канализациони систем општине Мали Иђош.

Електроенергетска инфраструктура

У циљу квалитетног и сигурног снабдевања електричном енергијом потрошача потребно ревитализовати и обезбедити двострано напајање. Електродистрибутивна мрежа ће се развијати према потреби развоја конзума у насељима Општине, уз планско опремање мреже.

Напајање електричном енергијом потрошача планског простора обезбедиће се из постојећих ТС 110/20 kV трафостаница „Бачка Топола1“ и „Бачка Топола2“, преласком тростепене 110/35/10 kV на двостепену трансформацију 110/20 kV. Средњенапонски 35 kV водови прећи ће на 20 kV напонски ниво, а трафостанице 35/10 kV задржаће се као 20 kV разводна постројења.

Целокупну 10 kV мрежу потребно је реконструисати за рад на 20 kV напонском нивоу. Преласком на 20 kV напонски ниво напајања обезбедиће се сигурније напајање због поузданије 20 kV напонске мреже, чија планирана конфигурација обезбеђује могућност двостраног напајања из две или више ТС 110/20 kV, или преко два у прстен везана далеководна из исте ТС 110/20 kV. Преласком на 20 kV напонски ниво значајно се смањују и губици електричне енергије у средњенапонском разводу.

Део електричне енергије потребно је обезбедити из обновљивих извора.

Термоенергетска инфраструктура

На територији општине Бачка Топола изграђени су следећи гасоводи:

- гасовод високог притиска од РГ-04-01/ II до ГМРС „Бачка Топола“,
- гасовод високог притиска од РГ-04-01/ II до ГМРС „Мали Иђош“,
- на територији општине Бачка Топола гасификована су само насеља Бачка Топола, Мићуново и Бајша.

Постојећа гасоводна мрежа у насељу Бачка Топола (полиетиленски гасоводи 1-3 bar и челични гасоводи средњег притиска) су у добром стању. Снабдевање топлотном енергијом врши се из гасоводног система путем индивидуалних ложишта. Већина индустријских комплекса користи природни гас.

Постојећи капацитети и изграђеност гасоводне инфраструктуре на подручју обухвата Просторног плана, није на задовољавајућем нивоу јер су гасификована само насеља Бачка Топола, Мићуново и Бајша, али пружа могућност даљег проширења и изградње у циљу задовољења свих потрошача природног гаса на предметном подручју.

На простору обухвата Плана обезбедити услове за прикључење на дистрибутивну гасоводну мрежу стамбених објеката чији корисници искажу интерес за то, и за чије прикључење постоје реалне техничке могућности, што се односи и на стамбене објекте изграђене ван грађевинског реона-у атару, који имају обезбеђен приступ на јавну површину – пут и испуњавају услов – изграђени су или легализовани у складу са Законом. Када је реч о нафти, природном гасу и термоминералним водама, може се рећи да се ради о недовољно истраженим и слабо искоришћеним енергоресурсима.

Електронска комуникациона инфраструктура

За квалитетно одвијање телекомуникационог саобраћаја на подручју општине Бачка Топола потребно је изградити спојне путеве оптичким кабловским везама, уз све главне и локалне путне правце.

Систем преноса ће се одвијати преко дигиталних аутоматских телефонских централа довољног капацитета, које треба поставити у свим насељима. За свако домаћинство обезбедити по један до два директна телефонска прикључка, као и довољан број прикључака за све привредне кориснике и саджаје ван насеља.

Дигитализација телефонске мреже подразумева увођење дигиталних комутационих центара и дигиталних система преноса у свим равнима мреже. Ово подразумева и полагање каблова са оптичким влакнима као медијумом преноса на свим нивоима међумесне мреже, са перспективом увођења оптичких каблова и у месне мреже. Овим ће се створити услови за примену и коришћење широкопојасних сервиса и приступног мултиплексера дигиталних претплатничких линија (DSLAM) којим ће се омогућити брзи приступ интернету, као и мултимедијални сервиси.

Природна добра

На основу ППО Бачка Топола и према подацима надлежне институције за заштиту природе, у оквиру грађевинског подручја насеља евидентирани су целине од значаја за очување биолошке разноврсности: заштићена подручја, подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности, станишта врста од националног и међународног значаја и еколошки коридор.

На основу Уредбе о еколошкој мрежи Републике Србије („Службени гласник РС“ број 102/10) на предметном подручју је успостављена еколошка мрежа (утврђено еколошки значајно подручје и деонице еколошких коридора), као део еколошке мреже на територији АП Војводине, односно Републике Србије.

Заштита животне средине и управљање отпадом

Стратешко опредељење просторног развоја општине Бачке Тополе је усмерено у контексту рационалног коришћења природних ресурса, реализације режима заштите природних добара и заштите и унапређења природних и радом створених вредности животне средине.

У циљу привредног развоја Општине, на принципима одрживог развоја, предвиђене су мере и активности за санацију, заштиту и унапређење квалитета природних ресурса и реализацију режима заштите природних и културних добара.

Третман и одлагање комуналног отпада на основу утврђених принципа ће се одвијати на регионалном нивоу, што ће се позитивно одразити на квалитет земљишта на територији Општине.

Општина Бачка Топола је, заједно са Градом Суботица, и општинама Мали Иђош, Сента, Чока и Кањижа потписала споразум о формирању региона за регионалну депонију на територији општине Суботица.

4. ОПИС ГРАНИЦА ПЛАНА

4.1. ОПИС ГРАНИЦЕ ОБУХВАТА ПЛАНА

Почетна тачка описа границе обухвата Плана се налази на четворомеђи парцела бр. 2139, 2300/1 2425/1 (пут) и 2425/2 (пут) КО Мали Београд.

Од четворомеђе граница у правцу истока прати северне границе парцела бр. 2425/2 (пут) и 1934/2 (језеро) до четворомеђе парцела бр. 1934/1 (језеро), 1934/2 (језеро), 2424/1 (пут) и 2424/2 (пут), све КО Мали Београд.

Од четворомеђе граница у правцу истока прати северну границу парцела бр. 2424/2 (пут) и 1930/1, до тромеђе парцела 1930/1, 1929 и 2342/1, све КО Мали Београд.

Од тромеђе граница према истоку сече државни пут IIА реда бр. 100, северном границом парцеле бр. 2342/2, до тромеђе парцела 2342/1, 1817 и 2342/2, све КО Мали Београд.

Од тромеђе граница скреће у правцу југ источном границом парцеле државног пута IIА реда бр. 100, парцела бр. 2342/2 КО Мали Београд, где долази до разграничења катастарских општина Мали Београд и Бачка Топола и наставља према југу источном границом државног пута парцела бр. 4721 КО Бачка Топола (државни пут IIА реда бр. 100) до јужне границе парц. бр. 4721, наставља према истоку пратећи северну међу парцеле бр. 1222/6 КО Бачка Топола, скреће у правцу југа, прати источну границу парцеле бр. 1222/6 до тачке на тромеђи парцела бр. 1222/4 (пут) и 4815 (пут) КО Бачка Топола и парцеле бр. 973 КО Бачка Топола-град.

Од тромеђе наставља према истоку северном границом парцеле бр. 973, па према југу источном границом парцеле бр. 973 и 974 КО Бачка Топола-град до северне границе пута, парцела бр. 7394 КО Бачка Топола-град, и даље према истоку прати северну границу пута, парцела бр. 4814 КО Бачка Топола, северну границу парцеле бр. 7414/2 (прелаз преко реке Криваја) и долази до тромеђе парцела бр. 4714/1 (река), 1210/1 и 1187 (пут), све парцеле КО Бачка Топола.

Од тромеђе према истоку прати северну границу путева, парцеле бр. 1124 и 4813 КО Бачка Топола и северну међу парцела бр. 716, 715, 7355 и 714 КО Бачка Топола-град, до четворомеђе парцела бр. 714 и 7354 КО Бачка Топола-град и парцела бр. 975/2 и 4807 КО Бачка Топола.

Од четворомеђе граница према истоку прати северне границе парцела бр. 7354 (пут), 7304/1 (железничка пруга), 7353 (пут), 7350 (ул. Киш Ференца), 362, 7352 (ул. Скадарска) и 361, све КО Бачка Топола-град, до четворомеђе парцела бр. 849/1, 4801/2, 4801/1 и 361 КО Бачка Топола и парцеле бр. 361 КО Бачка Топола-град.

Од четворомеђе граница према југу прати источну границу парцеле бр. 4801/1 (пут) до јужног краја парцеле, а даље прати према североистоку северну границу парцела бр. 4797 (пут), 836/2, 835/9, 835/7, 835/5, 4796/2, 291/2, 292/2, 293/2, 294/2, 295/6, 295/4 и 297 КО Бачка Топола-град и северном међом парцеле бр. 4762/2 КО Бачка Топола долази до четворомеђе парцела бр. 4762/2, 4762/3, 285/1 и 284 КО Бачка Топола.

Од четворомеђе граница у правцу југа прати источну међу парцела бр. 4762/2, 308, 4794/4, 4736/2, 4793, 4792/2, 4791, 812 и 4788 КО Бачка Топола до тромеђе парцела бр. 4788, 809/4 и 4786 КО Бачка Топола.

Од тромеђе према западу прати јужну границу пута, парцела бр. 4788, до парцеле бр. 805/1, наставља према западу јужним границама парцела бр. 805/1, 804/1, 803/1, 802/1, ломи се правац према северу западном границом парцеле бр. 802/1 до тромеђе парцела бр. 802/1, 801 и 4789 (пут), све КО Бачка Топола.

Од тромеђе граница према западу прати јужну границу пута, парцела бр. 4789 КО Бачка Топола, до међне линије између парцела бр. 798 КО Бачка Топола и 3307 КО Бачка Топола-град, наставља према југу тј. прати границу катастарских општина КО Бачка Топола и КО Бачка Топола-град до тромеђе парцеле бр. 4731, КО Бачка Топола и парцела бр. 7311 и 4920, КО Бачка Топола-град.

Од тромеђе граница према северозападу прати границу КО Бачка Топола-град и КО Бачка Топола до четворомеђе парцеле бр. 7540, КО Бачка Топола и парцела бр. 4720/1, 4720/2 (железничка пруга) и 4860, КО Бачка Топола, према западу прати јужну међу парцела бр. 4720/1 и 1980 КО Бачка Топола, мења правац ка северу, пресеца парцеле 1980, 1981, 1982, 1983 и 1984 КО Бачка Топола, прати западну границу парцеле бр. 4720/1 (железничка пруга) до тромеђе парцела број 4720/1

(железничка пруга) и 1993 КО Бачка Топола и 6289, КО Бачка Топола-град и даље у правцу запада и севера прати границу катастарских општина КО Бачка Топола-град и КО Бачка Топола до тромеђе парцеле број 6548, КО Бачка Топола-град и парцела број 1920 и 1922, КО Бачка Топола.

Од тромеђе граница прати источне и јужне границе парцеле број 1920 КО Бачка Топола до тачке бр. 35. на тромеђи парцела 1919/8 (пут), 1919/6 и 1920 све КО Бачка Топола, до тромеђе парцела 1920, 1919/8, обе КО Бачка Топола и 7310 КО Бачка Топола-град.

Од тромеђе граница према југу прати западну границу парцеле број 4857 (пут) до тачке бр. 37. на тромеђи парцела број 1919/8, 4855, обе КО Бачка Топола и 7310 КО Бачка Топола-град, до тромеђе парцеле број 7310 КО Бачка Топола-град (државни пут IIА реда бр. 100) и парцела број 4722 (државни пут IIА реда бр. 100) и 3160 КО Бачка Топола-град.

Од тромеђе граница прати у правцу југа, а затим у правцу запада, границу катастарских општина КО Бачка Топола и КО Бачка Топола-град до тромеђе парцеле број 7300 КО Бачка Топола-град и парцела број 1897 и 4716 КО Бачка Топола.

Од тромеђе граница наставља у правцу севера и запада и поново севера и прати границу катастарских општина КО Бачка Топола и КО Бачка Топола-град до тромеђе парцела број 6839 и 7577 КО Бачка Топола-град и парцеле број 1604 КО Бачка Топола.

Од тромеђе граница према западу прати јужну границу парцеле број 7577 (пут) КО Бачка Топола-град и 4832/2 (пут) КО Бачка Топола, мења правац ка северу и прати западну међу парцела број 1476/1 и 1476/2 КО Бачка Топола до тромеђе парцела број 1476/2 КО Бачка Топола и 5025 и 5024 КО Бачка Топола-град.

Од тромеђе граница према западу и северу прати границу катастарских општина КО Бачка Топола и КО Бачка Топола-град до тромеђе парцела број 4726 (државни пут IIА реда бр. 105) и 4826 КО Бачка Топола и парцеле број 7423/2 КО Бачка Топола-град.

Од тромеђе граница у правцу истока а затим севера прати границу катастарских општина КО Бачка Топола и КО Бачка Топола-град до четворомеђе парцела број 4820 и 4825 КО Бачка Топола и парцела број 1050/2 и 7412 КО Бачка Топола-град.

Од четворомеђе граница у правцу севера прати источну границу парцеле број 4820 КО Бачка Топола, мења правац ка истоку и прати северну границу парцела број 4819 и 4818/2 КО Бачка Топола и даље у правцу југа пратећи источну границу парцеле број 4818/2 КО Бачка Топола долази до тромеђе парцела број 4818/2 и 1253 КО Бачка Топола и парцеле број 1027 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 51. граница наставља у правцу истока а затим у правцу севера, прати границу катастарских општина КО Бачка Топола и КО Бачка Топола-град и западном међом парцеле број 4725 КО Бачка Топола долази до четворомеђе парцела број 4817 и 4725 КО Бачка Топола и парцела број 2303 и 2349 КО Мали Београд.

Од четворомеђе граница се наставља према северу пратећи источне границе парцела број 2303 и 2307 до тромеђе парцела број 2307, 2305 и 2301, све у КО Мали Београд.

Од тромеђе граница према северу прати западну границу парцеле број 2301 и 2306/1 а потом се ломи и иде у правцу истока пратећи северну међу катастарске парцеле 2306/1 до тромеђе парцела број 2349, 2306/1 и 2307, све у КО Мали Београд.

Од тромеђе граница према истоку пресеца парцелу бр. 2349 (пут), прати северне границе парцела број 2300/2 и 2300/1 КО Мали Београд до почетне тачке описа.

Простор у граници Обухвата Плана генералне регулације обухвата простор катастарске општине Бачка Топола-град у целости и делове КО Бачка Топола и КО Мали Београд.

Граница обухвата Плана генералне регулације насеља Бачка Топола обухвата **1205,03 ha**.

4.2. ОПИС ПЛАНИРАНЕ ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА

Почетна тачка описа планиране границе грађевинског подручја насеља Бачка Топола, тачка бр. 1, налази се у северном делу планског простора, на четворомеђи парцела број 2139, 2300/1, 2425/1 (пут) и 2425/2 (пут) КО Мали Београд.

Од тачке бр. 1 граница у правцу истока прати северне границе парцела бр. 2425/2 (пут) и 1934/2 (језеро) до четворомеђе парцела бр. 1934/1 (језеро), 1934/2 (језеро), 2424/1 (пут) и 2424/2 (пут), све КО Мали Београд, до тачке бр. 2.

Од тачке бр. 2 граница у правцу истока прати северну границу парцела број 2424/2 (пут) и 1930/1, до тачке бр. 3 на четворомеђи парцела 1930/1, 1929/2, 2342/2 и 2342/1, све КО Мали Београд.

Од тачке бр. 3 према истоку сече државни пут IIА реда бр. 100, северном границом парцеле бр. 2342/2, до тачке бр. 4 на тромеђи парцела 2342/1, 1817 и 2342/2, све КО Мали Београд.

Од тачке бр. 4 граница скреће у правцу југа источном границом парцеле државног пута IIА реда број 100, парцела број 2342/2 КО Мали Београд, где долази до тачке бр. 5, разграничења катастарских општина Мали Београд и Бачка Топола.

Од тачке бр. 5 наставља према југу источном границом државног пута, парцела број 4721 КО Бачка Топола (државни пут IIА реда бр. 100), до тачке бр. 6, на петомеђи парцела 4721, 7307, 1222/3, 1222/5 и 1222/6.

Од тачке бр. 6 наставља према истоку пратећи северну међу парцеле бр. 1222/6 КО Бачка Топола до тачке бр. 7, на североисточној међи парцеле 1222/6.

Од тачке бр. 7 у правцу југа прати источну границу парцела број 1222/6 и 1222/4 до тачке бр. 8 на међној тачки парцела број 1222/4 (пут), 4815 (пут) КО Бачка Топола и парцеле број 973 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 8 наставља према истоку северном границом парцеле број 973, па према југу источном границом парцела број 973 и 974 КО Бачка Топола-град, до тачке бр. 9, на четворомеђи парцела 974, 7394, 4815 и 4814 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 9 према истоку прати северну границу пута, парцела број 4814 КО Бачка Топола, северну границу парцеле број 4714/2 (прелаз преко реке Криваја) и долази до тачке бр. 10 на тромеђи парцела број 4714/1 (река), 1210/1 и 1187 (пут), све парцеле КО Бачка Топола.

Од тачке бр. 10 према истоку прати северну границу путева, парцеле број 1124 и 4813 КО Бачка Топола, граница грађевинског подручја насеља даље наставља у истом смеру да прати северну међу парцела број 716, 715, 7355/1 и 714/1 КО Бачка Топола-град и долази до тачке бр. 11 која се налази на четворомеђи катастарских парцела број 9755/5 и 975/6 КО Бачка Топола, као и катастарских парцела број 714/1 и 714/2 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 11 наставља према југу, сече пут, парцела 4813, прелази у КО Бачка Топола-град, у правцу југа прати и сточну међу парцела 783, 784, 793/2, 794, 796, 797, 798, 7365 и 758, мења правац ка истоку и пратећи северну међу парцеле 759 долази до тачке бр. 12 на тромеђи улице и парцела бр. 759 и 760. Све парцеле су у КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 12 граница се наставља према истоку, пресеца парцелу број 7356 и прати северну границу парцеле бр. 743 и у правцу североистока пресеца парцеле бр.741 и 740 и долази до тачке бр. 13 на тремеђи парцеле бр. 7354 (пут) и парцела бр.740 и 738. Све парцеле су у КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 13 према северу прати западну границу парцеле бр. 7354 (пут) КО Бачка Топола-град, пресеца парцеле бр.738, 735, 7385, 708, 709, 710, 711, 712, 713/1, 713/2 и 714 и долази до тачке бр. 14 на северној граници КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 14 граница према истоку прати северне границе парцела бр. 714, 7354 (пут), 7304/1 (железничка пруга), 7353 (пут), 7350 (ул. Киш Ференца), 362, 7352 (ул. Скадарска) и 361, све у КО Бачка Топола-град, до границе парцеле бр. 4801/1 (пут) до тачке бр. 15 на четворомеђи парцела бр.4801/1, 4801/2, 849/1 и 361.

Од тачке бр. 15 граница према југу прати западну границу парцеле бр. 4801/1 (пут) до јужног краја парцеле, а даље прати према североистоку јужну границу парцеле бр. 4797 (пут) (обе парцеле су у КО Бачка Топола), до источне границе парцеле број 4797, тј. до тачке бр. 16 на тремеђи парцела бр.837, 836/1 и 836/2.

Од тачке бр. 16 граница се наставља у правцу североистока северним границама парцела број 836/2, 835/9, 835/7, 835/5, 4796/2 (пут), 291/2, 292/2, 293/2, 294/2 295/6, 295/4 и 297 КО Бачка Топола и долази до тачке бр. 17 на тремеђи парцела бр. 297, 4762/1 (пут) и 303 – КО Бачка Топола.

Од тачке бр. 17 према југу прати западну границу парцеле број 303, пресеца парцелу број 4794 (пут) до тачке бр. 18, тремеђи парцеле 4794 КО Бачка Топола и парцела број 7646 и 6/1, обе КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 18 у правцу истока прати јужну границу парцеле бр. 4794 (пут) до тачке бр. 19 на крајњој северисточној међи са парцелом бр. 1 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 19 граница прати западне границе путева - парцела број 4794, 4736/2 и 4793, све КО Бачка Топола, и долази до тачке бр. 20 на тремеђи парцела бр. 816, 4792/2 (пут) и 4793.

Од тачке бр. 20 граница прати јужну границу парцеле број број 816 и источне границе парцела бр. 4791 (пут) и 812 према југу пресецајући парцелу број 812 до тачке бр. 21 на северној граници парцеле 4788 (пут).

Од тачке бр. 21 према западу прати јужну границу парцеле 812 и источну границу парцела бр. 812 и 815 и долази до тачке бр.22 на тремеђи парцела 4789 (пут) и парцела бр.4788 (пут) и 815, све КО Бачка Топола.

Од тачке бр. 22 према западу прати јужну границу пута, парцеле број 4789 КО Бачка Топола и парцеле број 7326 (пут) КО Бачка Топола-град, до тачке бр. 23 на тремеђи парцела бр.7326(пут), 3300 и 3301 све КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 23 граница се наставља према југу, прати западне границе парцела бр.3301 и 7327/1 (пут), све КО Бачка Топола-град до тачке бр. 24, на тремеђи парцела бр.7327/1 (пут), 3308 и 3301.

Од тачке бр. 24 граница се наставља према истоку северном границом пута, парцела 7327/1 КО Бачка Топола-град, до тачке бр. 25 на тремеђи парцела бр.7327/1 (пут), 3301 и 3302.

Од тачке бр. 25 граница према југу пресеца парцелу бр.7327/1(пут) и прати западну међу парцеле број 3347 до тачке бр.26 на тремеђи парцела бр.7736/3 (Сенћански пут), 3346 и 3347.

Од тачке бр. 26 према југу граница пресеца државни пут IIА реда бр. 105, тј. иде јужном границом парцеле број 7336/1 КО Бачка Топола-град до тачке бр. 27 на тромеђи парцела бр. 7336/1, 3358/1 и 3359/3 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 27 према југу прати источну границу парцеле 6131/2(пут) и долази до тачке бр. 28 на тромеђи парцела 6131/2(пут), 3362/4 и 3607/3 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 28 граница према истоку прати јужну међу пацела 3362/4 и 3361/3 до тромеђе парцела 3608, 3361/3 и 4873, мења правац ка југу и прати границу катастарских општина Бачка Топола-град и Бачка Топола до тачке бр. 29 на тромеђи путева, парцеле 4864 КО Бачка Топола и 7535/1 КО Бачка Топола-град и парцеле 6128/1 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 29 граница према југу прати границу катастарских општина КО Бачка Топола-град и КО Бачка Топола, пресеца парцелу бр. 7311 државног пута IIА реда бр. 109 (Бечејски пут) до јужне границе те парцеле, до тачке бр. 30.

Од тачке бр. 30, према северозападу иде границом КО Бачка топола-град, пратећи јужну границу парцеле бр. 7311 КО Бачка Топола-град – Бечејски пут, до тачке бр. 31 на тромеђи парцела бр.7311 (Бечејски пут), 7537 (пут) и 2036.

Од тачке бр. 31 граница дужином од 45 м у правцу југа прати источну границу парцеле бр.7357, мења правац ка западу, пресеца пут и прати јужне границе парцела бр.6200, 6197 и 6196, у правцу југа прати источне границе парцела бр.6210, 6209, 6208 и 6207 и наставља у правцу запада прати јужне границе парцела бр.6207 и 6206 КО Бачка Топола-град и пресеца парцеле бр.7540 КО Бачка Топола-град и 4720/1 КО Бачка Топола и долази до тачке бр. 32 ($Y= 7395256.38$, $X= 5073821.50$).

Од тачке бр. 32 према северу пресеца парцеле бр.1981, 1982, 1983 и 1984, прати западну границу парцеле бр. 4720/1 (железничка пруга) КО Бачка Топола до тромеђе пруге и парцела бр.1990 и 1993, наставља у правцу севера и пресецајући парцелу бр.1993 КО Бачка Топола и парцеле бр.6289, 6290, 6291, 6292, 6293, 6294, 6296/1 и 6296/2 КО Бачка Топола-град и долази до тачке бр. 33 на тромеђи парцела 7304/1(железничка пруга), 6296/2 и 6297 све у КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 33 граница у правцу запада прати јужну границу парцеле број 6297, пресеца парцелу 7541(пут), мења правац ка северу и прати границу катастарских општина до тачке бр. 34 на тромеђи парцеле бр.6548 КО Бачка Топола-град и парцела бр. 1922 и 1920 КО Бачка Топола.

Од тачке бр. 34 прати источну и јужну границу парцеле број 1920 КО Бачка Топола до тачке бр. 35 на тромеђи парцела број 1919/8 (пут), 1919/6 и 1920 све КО Бачка Топола.

Од тачке бр. 35 граница према југу прати јужну границу парцеле број 1920 до тачке бр. 36 на тромеђи парцела број 1920 и 1919/8, обе КО Бачка Топола и 7310 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 36 граница према југу прати западну границу парцеле број 4857 (пут) до тачке бр. 37 на тромеђи парцела број 1919/8 и 4855, обе КО Бачка Топола и 7310 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 37 граница према југу прати у целој дужини заједничку међу парцела број 7310 и 4855 до тачке бр. 38 на северној међи са парцелом бр. 4859 КО Бачка Топола.

Од тачке бр. 38 граница прати границе катастарских општина КО Бачка Топола и КО Бачка Топола-град и то: према југу источном границом парцеле бр. 7310 (државни пут IIА реда бр. 100 (М-22.1 – ул. Маршала Тита)), ломи се према западу пратећи границу исте парцеле, наставља према западу јужним границама парцела бр. 7298/1, 7298/2, 7299/1 и 7300 (река Криваја) све у КО Бачка Топола-град, до тачке бр. 39.

Од тачке бр. 39 граница прати западну границу парцеле бр. 7300 КО Бачка Топола-град (канал) до преломне тачке са парцелом бр. 7260, даље према северу прати источну границу пута, парцела бр. 4840 КО Бачка Топола, до тачке бр. 40 на северној граници парцеле број 4840 (пут).

Од тачке бр. 40 граница наставља према западу пратећи границе катастарске општине Бачка Топола-град јужним границама парцела бр. 7598/2 (Кулски пут), 7592 (ул. Мадач Имре), 6945, 6943 (пут), 7581 (ул. Јосипа Мерковића) и 6879, све у КО Бачка Топола-град, до тачке бр. 41 на западној граници парцеле број 6879.

Од тачке бр. 41 граница према северу прати границе катастарских општина источном границом парцеле број 1713 КО Бачка Топола и наставља правац западном границом парцеле бр. 7313 КО Бачка Топола-град (Бајшански пут), до тачке бр. 42 на северној граници парцеле Бајшанског пута.

Од тачке бр. 42 граница према североистоку прати северну границу парцеле Бајшанског пута до границе катастарске општине, наставља према северу западним границама парцела бр. 6838 и 6839 КО Бачка Топола-град, до тачке бр. 43 на северној граници парцеле број 6839.

Од тачке бр. 43 граница према западу прати јужне границе парцела број 7577 КО Бачка Топола-град (пут) и 4832/2 КО Бачка Топола (пут), до тачке бр. 44 на тремеђи парцела број 4832/2 (пут), 1477/1 и 1476/1, све у КО Бачка Топола.

Од тачке бр. 44 граница према северу прати међну линију између парцела број 1476/1 и 1477/1 КО Бачка Топола до тачке бр. 45 на тремеђи парцеле број 1476/2 КО Бачка Топола и парцела бр. 5025 и 5024 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 45 граница према западу прати границе катастарских општина на јужним границама парцела број 5023, 5022, 5021, 5020, 5019 и 5018 КО Бачка Топола-град, до тачке бр. 46 на тремеђи парцела број 1485/2, 4831 КО Бачка Топола и парцеле број 5018 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 46 граница се поклапа са границом катастарских општина до тачке бр. 47 на северној граници парцеле бр. 7314 КО Бачка Топола-град (Староморавички пут).

Од тачке бр. 47 граница у правцу северозапада прати границу парцеле државног пута IIA реда бр. 105, парцела бр. 4726 КО Бачка Топола, до тачке бр. 48 на северној граници парцеле број 7423/2 КО Бачка топола-град (ул. 2. Ракоци Ференца).

Од тачке бр. 48 граница прати границу катастарских општина према истоку и то северном границом парцела број 7423/2 и 7423/1 (ул. 2. Ракоци Ференца) до границе парцеле бр. 1063, све у КО Бачка Топола-град, тј. до тачке бр. 49.

Од тачке бр. 49 граница се поклапа са границом катастарских општина у правцу севера прати западне међе катастарских парцела број 1063, 1062, 1060, 1059, 1057, 1056, 1055, 1054, 1053, 1051, 7412 и 1050/2 све у катастарској општини Бачка Топола-град. Граница се потом прелама у правцу истока настављајући да прати северне међе катастарских парцела број 1050/2, 1050/1, 1049, 1048, 1047/2, 1047/1, 1046, 1045, 1044, 1043, 1042, 1041, 1040, 1038/2, 1038/1, 1037, 1036, 1035, 1034, 1033, 1032, 1029/2 и 1030 до тачке број 50 која се налази на тремеђи катастарских парцела број 16 4818/2 (катастарска општина Бачка Топола), 1030 и 4819 (катастарска општина Бачка Топола – град).

Након тачке број 50 граница у правцу југа прати источну међу катастарске парцеле број 1030, затим се ломи у правцу истока пратећи јужну међу катастарске парцеле број 4818/2 (катастарска општина Бачка Топола) и на тај начин стиже до тачке број 51 која се налази на четворомеђи катастарских парцела број 4818/2, 1253 (катастарска општина Бачка Топола), 1027 и 7411/1 (катастарска општина Бачка Топола-град).

Од тачке бр. 51 граница наставља у правцу истока, целом дужином јужне међе парцеле бр. 1253 до тачке бр. 52 на тремеђи парцеле број 1253 КО Бачка Топола и парцела бр. 1026 и 7396 КО Бачка Топола-град.

Од тачке бр. 52 граница према северу прати границу катастарских општина Бачка Топола и Бачка Топола-град западном границом парцела путева, парцеле број 7396 КО Бачка Топола-град и 4725 КО Бачка Топола, до тачке бр. 53 на граници катастарских општина Бачка Топола и Мали Београд.

Од тачке бр. 53 граница наставља према северу пратећи источне границе парцела број 2303 и 2307 до тачке бр. 54 на тремеђи парцела број 2307, 2305 и 2301, све парцеле у КО Мали Београд.

Од тачке бр. 54 граница према северу прати западнуу границу парцела број 2301 и 2306/1 до тачке бр. 55 на северозападној међи парцеле број 2306/1, све у КО Мали Београд.

Од тачке бр. 55 граница наставља према истоку пратећи севернуу границу парцеле бр. 2306/1 до тачке бр. 56 на тремеђи парцела број 2349, 2306/1 и 2307, све у КО Мали Београд.

Од тачке бр. 56 граница према истоку пресеца парцелу бр. 2349 (пут), прати северне границе парцела број 2300/2 и 2300/1 КО Мали Београд до почетне тачке бр. 1.

Укупна површина у оквиру планиране границе грађевинског подручја насеља Бачка Топола износи **1154,85 ha**.

Простор обухваћен границом грађевинског подручја насеља обухвата простор катастарске општине Бачка Топола-град у целости и делове КО Бачка Топола и КО Мали Београд.

5. ПРЕГЛЕД ПОСТОЈЕЋЕГ СТАЊА ПРИРОДНИХ И СТВОРЕНИХ КАРАКТЕРИСТИКА НА ПОДРУЧЈУ ОБУХВАТА ПЛАНА

5.1. ЗЕМЉИШТЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА

У обухвату Плана налазе се све површине које су сагледане и валоризоване у поступку израде Плана.

Највећи проценат земљишта унутар границе обухвата Плана заузима земљиште грађевинског подручја насеља Бачка Топола дефинисано Генералним планом Бачке Тополе („Службени лист општине Бачка Топола“, бр. 3/97 и 10/03).

У оквиру границе обухвата Плана такође се налази и пољопривредно и грађевинско земљиште за које је Одлуком о изради плана и Програмским задатком процењено да може бити ангажовано као површина за проширење грађевинског подручја насеља.

Граница обухвата Плана износи око **1205,03 ha**.

5.2. ПОЛОЖАЈ НАСЕЉА И ПРИРОДНИ УСЛОВИ

5.2.1. Геосаобраћајни положај

Насеље Бачка Топола налази се у долини реке Криваје и заузима централни положај у односу на насеља Општине. Према просторном размештају и концентрацији активности у општини, има функцију општинског центра.

Повољном геосаобраћајном положају Бачке Тополе доприноси њена добра саобраћајна повезаност са свим развијенијим привредним центрима Бачке - Суботицом (32 km), Сентом и Бечејом (40 km), Сомбором (45 km) и Новим Садом (69 km). Бачка Топола је и раскрсница државних путева који повезују бачко Потисје са Подунављем. Осим друмског, добра је повезаност насеља железничким саобраћајем са водећим привредним и културним центрима Покрајине, пре свега са Новим Садом и Суботицом. Истовремено, Бачка Топола се налази на граници привлачних сфера, односно утицаја два највећа војвођанска града Суботице и Новог Сада али, с обзиром на мању удаљеност, становништво више користи услуге Суботице.

5.2.2. Геолошке и геоморфолошке карактеристике

У геоморфолошком погледу, на подручју насеља Бачка Топола издвајају се две основне рељефно-морфолошке целине – Бачка лесна зараван и долина реке Криваје.

Највећи део насеља налази се на бачкој лесној заравни, изразито лесној површини, при чему дебљина лесног покривача није свугде иста. На истоку дебљина леса је око 10 m, док је на западу мања. У погледу хипсометријских карактеристика рељефа на подручју насеља, у северном делу насеља надморска висина креће од 111-112 m, док је у југоисточном делу према бечејском путу око 106 m. Најистакнутије висинске тачке су 117 m и 113 m, јужно од насеља, што упућује на закључак да је лесна зараван прилично једнолична, без великих висинских разлика, са нагибом терена према југоистоку. На површини заравни се јављају денудациони и леснокрашки морфолошки облици којих има највише у југоисточном и источном делу насеља. Простор између депресија испуњен је лесним предолицама, где је моћност лесног склада довољно изражена, док је подлога леса водопропустљива. Земљиште на лесној заравни је врло плодно. У источним и јужним деловима атара насеља преовлађује бескарбонатни чернозем, док остале делове покрива ливадска црница и карбонатни чернозем.

Долина Криваје се пружа средином насеља и атара Бачке Тополе, најпре правцем север-југ, а затим исток-запад, са надморском висином од 93-100 m. На простору долине, испод квартарних наслага на дубини 300-350 m, налазе се три мања хорста. Укупна дужина Криваје на подручју атара насеља је нешто мања од осам километара.

Северно од насеља долина Криваје је широка око 600-800 метара, на простору насеља долинска раван сужава се на око 400 m, до се јужно од насеља проширује до 700 m.

Део долине оријентисан према западу прилично је узан са стрмим странама, без терасе. У долини реке Криваје присутна је плодна ритска црница. Фреатска издан на долинској равни налази се на дубини од 2-3 m, а на лесној заравни на дубини од око 10 m. Корито реке Криваје је више пута чишћено, измуљивано, а ток исправљен пресецањем меандара и каналисан. Остатак регулационих радова је Мртва Криваја, одсечен крак, северно од насеља.

На нижим деловима насеља, где је ниво подземних вода мањи од 100 cm од површине терена, понекад избија на површину или пак јако близу површини, изазива деградацију терена, угрожава и изграђене површине и саме објекте. Иста појава ограничава могућности коришћења тих простора и могућности и начин изградње објеката.

У геолошком погледу ово је лесно подручје. Терен је састављен од fine ситне субаерске прашине која је прекривена хумусним слојем дебљине 40-80 cm. Дебљина лесне насlage износи 10 m. На лесном одсеку јасно се види смеђа зона која упућује да је лес наталожен у два маха. Каснијим захлађењем дошло је до навејавања горњег слоја леса, који је по времену настанка млађи од доњег слоја. Због мењања климе на овом млађем лесу формирао се горњи хумусни слој.

5.2.3. Сеизмика

У погледу сеизмичности, према Карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 г. изражен у степенима макросеизмичког интензитета, највећи део подручја обухваћен Планом се налази у зони са могућим интензитетом потреса од VI – VII степени, према Европској макросеизмичкој скали (ЕМС-98), па су нужне мере заштите од трусних померања.

5.2.4. Педологија

У складу са постојећим матичним супстратом, кога чини сувоземни лес и алувијалне творевине, на подручју насеља Бачка Топола заступљени су следећи педолошки типови земљишта: чернозем карбонатни и ритска црница карбонатна на делу долиנסке равни реке Криваје.

Земљиште типа чернозем карбонатни преовладава на подручју насеља Бачка Топола. По саставу је песковита иловача, ситно-мрвичне и зрнасте структуре. Основна хемијска особина овог типа земљишта је висока карбонатност. Има изванредне водоваздушне особине, брзо упија, држи и спроводи воду и изузетно је велике производне вредности.

Ритска црница карбонатна је распрострањена на делу долиנסке равни реке Криваје, која се пружа средином насеља и атара Бачке Тополе. Матични супстрат ритске црнице карбонатне је измењени лес или алувијални нанос. Ова земљишта настала су под утицајем високих подземних и поплавних површинских вода. Оранични слој има ситногрудвасту структуру. Представља иловасте до глиновите флувијални нанос, преталожени карбонатни лес. Механички састав ових земљишта је доста уједначен, слојеви су различите моћности и претежно се јављају иловаче, песковите иловаче и глинуше, мале филтрационе способности. Садрже доста органских материја а проценат хумуса се креће од 1,5 до 2,5%. Хемијске особине овог типа земљишта су у целини повољне и користе се као пољопривредно земљиште.

5.2.5. Хидролошке и хидрогеолошке карактеристике

Акумулационо језеро

У склопу снабдевања Северне Бачке водом предвиђено је стварање низ микроакумулација на Криваји (и не само на њој), које би се допуњавале водом из магистралних канала. Једна од таквих акумулација изграђена је на Криваји узводно од Бачке Тополе, са земљаном преградом на стационажи водотока km 73+720 и котом успора на преливу бране 98,00 mАНВ (део акумулације „Зобнатица“ на к.п. бр. 1934/2 КО Мали Београд, и к.п. бр. 1229/2 КО Бачка Топола). Акумулација „Зобнатица“ је вишенаменска акумулација, за прихватање површинских и подземних вода насталих одводњавањем сливног подручја, за наводњавање пољопривредних површина, и за секундарне функције као што су туризам, спорт и рекреацију. Акумулација „Зобнатица“ је водни објекат Регионалног хидросистема „Северна Бачка“, припада подсистему „Плазовић“, а водом се може снабдевати и из подсистема „Тиса-Палић“.

Језеро је формирано подизањем земљане бране у дужини од 296 m и висине 7 m. Укупна површина језера је око 230 ha при коти максималног успора, дужине 5,2 km, а највећа ширина износи око 700 метара. Кота максималног радног нивоа износи 98,50 mАНВ, кота минималног радног нивоа износи 96,00 mАНВ, кота круне бране је 99,50 mАНВ. Укупна запремина језера је 4.830.000 m³ воде. Корисна запремина при коти максималног успора је 3.590.000 m³ и извршити наводњавање 500 ha. Језеро се храни водом из горњег тока Криваје, фреатском водом и атмосферским падавинама.

Река Криваја

Криваја је, после Дунава и Тисе, највећи површински водоток у Бачкој. Река има долину широку од 500 - 800 m и њене стране су доста стрме. Подужни пад Криваје износи просечно 0,44%. У доњем току, низводно од Бачке Тополе, знатно је већи од просека, односно идући према ушћу њен пад је све мањи.

Карактеристично за ток Криваје у насељу је њена релативно велика ширина у односу на дубину, тромост, односно спорост протицаја и изразито меандрирање, што је последица малог протока и конфигурације терена. Реку карактерише и недостатак зеленила дуж тока. Обале су углавном обрасле трском и другим барским биљем.

Деоница водотока од стациоане km 68+150 до km 72+810 налази се на к.п. бр. 7300 К.О. **Бачка Топола-град, а деоница од km 72+810 до km 73+500** налази се на к.п. бр. 4714/1 К.О. **Бачка Топола.**

Протицаји воде реке Криваје у профилу код Бачке Тополе, тачније у хидрауличком профилу на стациоани водотока km 72+600 износе:

$$\begin{aligned}Q_{\max.} &= 1,37 \text{ m}^3/\text{s} \\Q_{\text{сред.}} &= 0,87 \text{ m}^3/\text{s} \\Q_{\min.} &= 0,45 \text{ m}^3/\text{s}\end{aligned}$$

Брзина воде при максималном протоку износи:

$$V_{\max.} = 0,34 \text{ m/s}$$

Нагли развој насеља и индустрије дуж тока Криваја и њених притока, довело је до неконтролисаног упуштања све већих количина отпадних вода, што је проузроковало на појединим деоницама водотока и мелиорационих канала до масовне деградације воде у њима.

Водоток Криваја има важну улогу у Регионалном хидросистему „Северна Бачка“ за транспорт воде, као и за изградњу већег броја акумулација на главном току и притокама.

Канали

У обухвату Плана, на територији КО Бачка Топола-град, налазе се мелиорациони канали из система за одводњавање „Криваја 2“, и то канал К-28, дужине 1.200 m са уливом у Кривају на стациоани Криваје km 68+150 (к.п. бр. 7303), и следећи неименовани канали: канал дужине 235 m (к.п. бр. 6604), канал дужине 375 m (к.п. бр. 7302), канал зацевљен дужине 93 m (к.п. бр. 7454), канал дужине 78 m (к.п. бр. 1825), и канал дужине 513 m (к.п. бр. 2590 и 2561). Ови системи мелиорационих канала служе за прихватање сувишних атмосферских вода са грађевинског подручја насеља.

5.2.6. Климатске карактеристике

За разматрање климатских прилика на подручју насеља и општине Бачка Топола коришћени су подаци најближе метеоролошке станице на Палићу, за период од 1981. до 2010. године, у складу са Уредбом о утврђивању локација метеоролошких станица државних мрежа. У климатском погледу Бачка Топола спада у ред насеља са умерено-континенталном климом коју карактеришу велике температурне амплитуде које траже прилагођавање објеката у оријентацији и термичкој изолацији. Осим тога, неравномерне количине воденог талога (падавински максимум је у јуну са средњом месечном сумом од 80,5 mm), или пак снежни покривач који се неравномерно топи, захтевају ефикасне начине одводњавања.

Температура ваздуха

Средње годишње температуре ваздуха имају такав ток да је најхладнији месец у години јануар са $-0,4^{\circ}\text{C}$, а најтоплији јули са $22,3^{\circ}\text{C}$, док просечна средње годишња температура ваздуха износи $11,2^{\circ}\text{C}$ а годишња амплитуда $22,7^{\circ}\text{C}$. Мразеви су доста честа појава. Први мразеви се појављују у другој половини октобра а последњи мразеви се јављају у априлу, док средње годишњи број мразних дана износи 82. Према томе, мразева има 5 месеци током године. Апсолутно најнижа просечна месечна температура ваздуха у датом периоду забележена је у јануару и износила је $-23,8^{\circ}\text{C}$, док је апсолутно максимална температура забележена у јулу месецу износила $38,2^{\circ}\text{C}$.

Облачност и осунчавање

Просечан средње годишњи број облачних дана износи 94 дана, највише у децембру 15 дана, односно јануару 14 дана, а најмање у јулу и августу 3 дана. Са друге стране, просечан број ведрих дана у току године је 71, највише у августу 11 дана, а најмање у децембру и јануару 3 дана.

Упркос већем броју облачних него ведрих дана, осунчаност на простору општине Бачка Топола износи 2190,3 часова годишње, односно 6 часова дневно.

Падавине

Просечна вредност годишње висине падавина износи 592 тт. Највећу просечну вредност висине падавина имају јули 74 тт и јуни 66 тт. Најсувљи су март 31 тт и октобар 32 тт. Киша се углавном излучује у виду сипећих киша и пљускова. Сипеће кише су корисне за биљке, међутим, дуготрајне сипеће кише претерано влаже земљиште услед чега се успорава раст биљака, сазревање плодова или наступају трајна оштећења. Поред тога долази до интензивног спирања земљишта, стварања ерозије. Уопште велике количине падавина доводе до прекомерне влажности земљишта које погоршава услове аерације и размене гасова.

Просечна средње годишња количина падавина за наведени период износи 571,1 тт, највише у јуну 80,5 тт, а најмање у фебруару 30,3 тт, односно јануару 33,4 тт. Максимална дневна сума падавина забележена је у јуну 94,3 тт. Снег је честа појава у зимским месецима. Просечан средње годишњи број дана са снегом је 23 дана, са снежним покривачем 35 дана, маглом 41 дана и градом 1 дан.

Влажност ваздуха

Релативна влажност ваздуха варира од 62% (јул), до 87% (децембар). Средња годишња вредност релативне влажности ваздуха износи 72%, с тим да су новембар, децембар, јануар и фебруар месеци са највећом забележеном релативном влажношћу ваздуха преко 80%.

Ветровитост

Према вредностима годишњих честина, праваца ветрова и тишина, доминантан ветар је из правца севера и северозапада, са честином од 81‰. Најслабијег интензитета је ветар из источног правца са честином од 37‰ и југ-југоисточног правца са честином од 38‰. Учесталост тишина је мала, свега 62 на хиљаду мерења. Слична је ситуација и у погледу просечних средњих брзина ветра мерена у m/s. Тако највећу брзину имају ветрови из правца северозапада 3,2 m/s и југоистока 2,9 m/s, док најмању брзину имају ветрови из источног правца и правца исток-североисток 2,2 m/s.

Најчешћи северозападни ветар са са просечном јачином од 3 бофора и северни ветар јачине 2,5 бофора, су уједно и најснажнији ветрови који достижу просечну брзину и преко 4 m/s. Ветар из правца северозапада који се јавља у периоду од априла до августа намеће потребу лоцирања објеката са негативним утицајем на насеље на терене иза насеља у односу на правац доминантног ветра.

На основу напред наведеног, може се закучити да елементи природне средине (геолошке, геоморфолошке, сеизмичке, педолошке, хидролошке, хидрогеолошке и климатске карактеристике), који су и условили формирање самог насеља Бачка Топола на датом локалитету, пружају повољне могућности за укупан развој насеља, привредних активности као и инфраструктурних система.

5.3. ПРИРОДНИ РЕСУРСИ

У обухвату Плана налазе се истражни простори подземних вода на локалитетима изворишта термоминералних вода фудбалског стадиона „ТСЦ“ и изворишта рекреационог центра „Венус“ у Бачкој Тополи. Комплетан простор обухвата овог Плана улази у истражни простор северна Бачка за истраживање нафте и природног гаса. Оверене билансне резерве подземних вода налазе се на лежиштима изворишта „Водозахват“ и изворишта А.Д. „Житко“, изворишта „Кланица и прерада“, „Мићуново“, „Инкубаторска станица“ и „Репродукциони центар“ предузећа „Топико“ у Бачкој Тополи.

Хидрогеотермални потенцијали на простору обухвата Плана испитани су на бушотинама ВТ-1/Н и ВТ-2/Н (хидротермални систем у власништву НИС а.д.).

Табела 3. Хидрогеотермални потенцијали на бушотинама ВТ-1/Н и ВТ-2/Н

НАЗИВ БУШОТИНЕ	ЛОКАЦИЈА	ТЕМПЕРАТУРА (°C)	ДУБИНА БУШОТИНА (m)	ПРОТИЦАЈ (l/s)	МИНЕРАЛИЗАЦИЈА (g/l)	ТЕРМАЛНА СНАГА (MWt)	СТАТУС БУШОТИНЕ
ВТ-1/Н	Бачка Топола	22.0	886.00	-	10.7	-	Ликвидирана
ВТ-2/Н	Бачка Топола	37.5	541.00	10.85	3.84	0.794	Конзервирана

5.4. СТАНОВНИШТВО

Анализа демографског развоја насеља Бачка Топола извршена је на основу званичних статистичких података пописа становништва у периоду 1948-2022. године.

Према резултатима пописа становништва 2022. године, у насељу Бачка Топола, центру истоимене општине, живи 11930 становника или 45,5% општинске популације.

Кретање укупног броја становника

Насеље	Година пописа								
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.	2022.
Бачка Топола	14051	14322	15184	16056	17027	16704	16171	14573	11930
Општина	43135	43243	44466	43508	41889	40473	38245	33321	26228

Просечна стопа раста			
Година пописа	1948 /02	1981 /02	1948 /22
Бачка Топола	-0,26	-0,25	-0,22
Општина	-0,22	-0,43	-0,67

Анализа кретања укупног броја становника Бачке Тополе, за период од 1948. до 2022. године, указала је на пад укупног броја становника, по просечној годишњој стопи од - 0,22%. У периоду до 1981. године укупна популација расте, а затим је присутан континуиран пад укупног броја становника. Према резултатима Пописа становништва 2022. године, у насељу Бачка Топола укупан број становника смањено се у односу на претходни попис за 18,1%, а у односу на 1981. годину за око 29,9%.

Активно становништво које обавља занимање

Насеље	Укупно	У истој области		У другој области	У страниј држави
		У оквиру исте општине	У другој општини		
Бачка Топола	608	217	234	150	7
Општина	2831	2072	440	308	11

Анализирајући податке који се односе на дневне миграције, односно на активно становништво које обавља занимање, приметно је да највећи број активног становништва путује свакодневно ради обављања занимања. Тај удео је 38,5% за оне који одлазе у другу општину, док је 24,7% оних лица која одлазе у другу област због посла, од укупног броја активног становништва које обавља занимање.

Ученици/студенти који се школују

Насеље	Укупно	У истој области		У другој области	У страниј држави
		У оквиру исте општине	У другој општини		
Бачка Топола	439	10	468	183	16
Општина	1732	851	230	354	59

Од укупног броја ученике и студената који се школују њих 52,4% путује у другу општину на школовање, а 41,7% у другу област.

Структура становништва

Анализа структуре становништва по великим добним групама указује на неповољну старосну структуру становништва са високим индексом старења од 1,7 који указује на изразито неповољну слику. Старије средовечно и старо становништво чини скоро 60% укупне популације у насељу Бачка Топола.

Структура становништва по великим добним групама

Насеље	Укупно	0-19 г.		20-39 г.		40-59 г.		60 и више		Индекс старења
		број	%	број	%	број	%	број	%	
Бачка Топола	11930	2242	18,7	2559	21,5	3266	27,4	3863	32,4	1,7
Општина	26228	4679	17,8	5456	20,8	7266	27,7	8827	33,7	1,9

Посебно су анализирани и остале старосне структуре. Добра група од 0-19 година (младо становништво) чини 18,7% укупног становништва, док група старог становништва преко 60 година обухвата 32,4% укупне популације.

Становништво према школској спреми

Анализа образовне структуре становништва вршена је преко категорије неписменог становништва старијег од 10 година и према школској спреми становништва старијег од 15 година.

	Број неписмених	% учешћа у групи старијој од 10 година
Бачка Топола	31	0,3
Општина	339	1,4

У популацији старијој од 10 година свега 0,3% чини неписмено становништво, што је боље од војвођанског просека (1,59%). Анализа образовне структуре становништва према школској спреми показује да 5% становништва старијег од 15 година чини становништво без школске спреме и незавршеног основног образовања.

У популацији старијој од 15 година највеће учешће има становништво са завршеним средњим (55,2%) и основним образовањем (18,8%), а када се томе дода становништво са завршеним вишим (6,8%) и високим образовањем (14,2%) то чини 95% овог контингента.

Структура становништва старијег од 15 година према школској спреми

	Укупно	Без школске спреме	Непотпуно основно образовање	Основно образовање		Средње образовање		Више образовање		Високо образовање		Непознато
				број	%	број	%	број	%	број	%	
Бачка Топола	10264	46	443	1931	18,8	5669	55,2	699	6,8	1456	14,2	20
Општина	22773	367	1677	5624	24,7	11852	52,0	1085	4,8	2122	9,3	46

У кретању укупног броја домаћинства карактеристична су два периода: период перманентног раста укупног броја домаћинства до 1981. године и период од 1991. године када опада укупан број домаћинства. Просечна величина домаћинства опада од 1971. године, од 4,1 до 3,4 члана по домаћинству 2011. године, да би по последњем попису 2022. године у насељу Бачка Топола просечан број чланова био 2,37, као последица процеса раслојавања породице.

Просечна стопа раста броја домаћинства

	Број домаћинства								
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.	2022.
Бачка Топола	5003	5371	5662	6013	6393	6308	6009	5580	5041
Општина	13333	14335	15213	15203	15524	15164	14262	12972	11367

Просечна стопа раста			
Година пописа	1948 /02	1981 /02	1948 /22
Бачка Топола	-0,34	-0,30	-0,01
Општина	-0,12	-0,40	-0,22

Просечна величина домаћинства

Насеље	Година пописа								
	1948.	1953.	1961.	1971.	1981.	1991.	2002.	2011.	2022.
Бачка Топола	4,7	4,3	4,4	4,1	3,7	3,6	3,4	3,4	2,37
Општина	2,2	2,1	2,0	2,1	2,0	1,9	1,8	1,8	2,31

На основу извршене анализе може се оценити да је општа демографска ситуација насеља Бачка Топола неповољна. Неповољним демографским кретањима доприноси и емиграција, односно исељавање млађег становништва у веће градове и у иностранство. Образовна структура становништва је повољна и обезбеђује квалификовану радну снагу, као значајан елемент будућег привредног развоја општинског центра, али укупна популација опада, опада и стопа природног прираштаја, основне структуре становништва се погоршавају, тако да је потребно одговарајућим мерама демографске и социјалне политике бар ублажити даље негативне тенденције.

5.5. ПРИВРЕДНЕ ДЕЛАТНОСТИ

Индустрија, мала и средња предузећа и предузетништво

Према степену развијености јединица локалних самоуправа¹ општина Бачка Топола припада другој групи чији је степен развијености у распону од 80% до 100% републичког просека, а обзиром на високу концентрацију производних капацитета у центру општине, можемо констатовати да је таква и привреда општинског центра.

¹ На основу Уредбе о утврђивању јединствене листе развијености региона и јединица локалне самоуправе за 2014. годину („Службени гласник РС”, број 104/2014.)

Бачка Топола има повољну структуру привреде са развијеном индустријом и пољопривредом. Изражена је концентрација индустријских капацитета у центру општине. Привреда насеља Бачке Тополе је диверзификована са доминантним сектором прерађивачке индустрије и пољопривредне производње.

Пољопривреда представља једну од најзначајнијих грана привреде јер се највећи број становника бави пољопривредом, као основном или допунском делатношћу.

Носилац развоја привреде насеља Бачка Топола је прехранбена индустрија која се базира на локалним изворима пољопривредних производа за даљу прераду, затим металопрерађивачка индустрија и др.

Као главни носиоци развоја индустрије издвајају се: „ИМ Топола“ – индустријска кланица, АИК Бачка Топола Р.Ј. „Жибел“ – прерада животињског отпада, „Перутнина Птуј“ д.о.о. – живинска кланица и прерада меса лоциране у радној зони у јужном делу насеља као и предузећа „Midmas“ д.о.о. – предузеће за производњу и трговину на велико и мало електричним предметим, „LOHR“ – производња каросерија за моторна возила, приколице и полуприколице, „Bormax“ д.о.о. производно трговачко предузеће за унутрашњу и спољну трговину, „SSA Pana Foamtec“ – трговина и обрада сунђерастих материјала и самолепљивих трака, „Metal konstrukt“ д.о.о. – ковање, пресовање, штанцовање и ваљање метала, „Pottker“ д.о.о. – производња брава и окова, „Capriolo“ – предузеће за увоз, производњу и трговину лоцирани у источном односно југоисточном делу насеља Бачка Топола.

Искоришћеност површина намењених за радне садржаје у Бачкој Тополи је делимична. То је последица различите опремљености тих простора, атрактивности њиховог положаја у односу на насеље и доступност путем постојећих саобраћајница.

Анализа терцијарних делатности указује на њихову високу концентрацију у центру општине односно у насељу Бачка Топола. У области терцијарних делатности најразвијенија је трговина, док су друге делатности у стагнацији или су недовољно развијене. Терцијарне делатности су лоциране углавном у централном делу насеља, али постоји и одређени број продавница, занатских радњи и др. лоцираних по целом урбаном ткиву насеља Бачка Топола.

Угоститељски објекти су заступљени у релативно довољној мери са тим да је њихова структура неповољна, односно углавном су заступљени капацитети који пружају само услуге пића. Потребно је побољшати структуру и опремљеност објеката и подићи ниво услуга у њима.

Проблеми и ограничења у области привреде се огледају у виду недовољне искоришћености постојећих капацитета, пада производње, стагнације мале привреде и услужног занатства, одлив квалитетне радне снаге и недовољне опремљености локација у постојећим радним зонама.

Сектор малих и средњих предузећа и предузетништва (МСПП) представља значајан сектор у привреди насеља Бачка Топола број предузетника је у благом порасту док је број привредних друштава у благом опадању. За овај сектор постоје одређена ограничења за развој која се односе на недовољну стимулативност системског амбијента и подстицајних мера економске политике (недостатак извора и одговарајућих начина обезбеђења финансијских средстава под повољним условима, као и изостанак значајнијих улагања у развој малих и средњих предузећа и предузетништва).

Привредни развој треба да се заснива на бољем коришћењу стратешких предности природних ресурса, предности изградње добре инфраструктурне повезаности, на креирању услова за динамичнији развој малих и средњих предузећа и предузетништва (МСПП), на улагању у нове производне и технолошке процесе, као и на предности вођења атрактивне политике привлачења инвеститора.

Даље јачање приватног сектора кроз оснивање нових и развој постојећих МСПП, посебно средњих која ће преузети иницијативу у области развоја и примене иновација и техничко-технолошког напретка, повећања продуктивности и конкурентности привреде, захтева даље унапређење стимулативног пословног амбијента (унапређење финансирања и финансијских мера подршке, подизање нивоа знања и способности у МСПП и др).

Туризам

Туризам као привредна делатност, у досадашњем периоду није имао оно учешће у привредном развоју Бачке Тополе која му по потенцијалима припада. Ту се мисли пре свега на коришћење предности положаја уз реку Кривају, аутопут Е-75, културно-историјско наслеђе, разноврсне природне целине, близину Зобнатичког језера, манифестације као и спортску традицију.

Постојећи природни и створени туристички потенцијали на простору насеља Бачка Топола представљају основ развоја следећих облика туризма: спортско-рекреативног, културно – манифестационог, транзитног, ловног, риболовног као и пословног.

Спортско-рекреативни туризам, поред културног туризма, представља окосницу развоја туризма и економског напретка како насеља Бачке Тополе тако и целе Општине. Саставни је део туристичке понуде и може се манифестовати у различитим облицима и то као такмичарски спортски туризам, зимско/летњи спортско-рекреативни туризам.

Приобални делови Криваје, користе се у купалишно-рекреативне сврхе, а постоје и повољни услови за упражњавање других спортско-рекреативних активности. За риболов се користе обале Криваје и Зобнатичког језера у непосредној близини. Све наведене спортско-рекреативне активности учествују у дефинисању туристичког производа како самог насеља Бачке Тополе, тако и општине у целини. У току је изградња градског стадиона и затвореног базена. Осим за потребе фудбала, стадион ће имати значај за организовање концерата, културних дешавања али и других спортских манифестација.

Излетнички туризам, обухвата активности везане за обилазак културно историјских споменика, значајних цркви, шетње обалама језера и одлазак на места где живе ретке птице које се настањују само у природно чистим срединама. Овај облик туризма има велику перспективу, с обзиром на природне погодности и нарастајуће потребе становништва у урбаним срединама за кратким и квалитетним боравцима у природи. Добром организацијом и атрактивним садржајима (уз добру пропаганду и маркетиншку афирмацију) овај облик туризма може бити основни мотив укључења у туристичка кретања, што подразумева улагања у уређење и опремање туристичких локалитета на простору обухваћеног Планом.

Кроз општину Бачка Топола пролази аутопут Е-75, Нови Сад – Суботица, повезујући Бачку Тополу са значајним емитивним подручјима, и представља основу развоја *транзитног туризма*. Потенцијални туристи који су у транзиту углавном су ђачке екскурзије, организоване групе пензионера и других удружења, ловци, риболовци као и излетници из шире контрактивне зоне.

Културно-манифестациони туризам један је од најразвијенијих облика туризма, и саставни је део туристичке понуде Бачке Тополе. На територији насеља Бачка Топола налазе се многи културно-историјски споменици, од великог значаја (сеоска кућа панонског типа са окућницом), споменик културе од значаја (Каштел у коме је смештен Градски музеј), као и споменици локалног значаја (зграда Јеврејске општине, православна црква, католичка црква,...), амбијенталне целине, манифестације (Бачкотополски дечији дани, Маратон Пал,...). За потребе манифестација користе се манифестациони трг и простор Вашаришта.

Река Криваја и Зобнатичко језеро имају велики значај у развоју *риболовног туризма*. Зобнатичко језеро се редовно порибљава и веома је посећено од стране риболоваца (спортски риболов). Истовремено језеро је станиште 148 врста птица и на њему није дозвољена употреба чамаца са мотором.

Традиција лова представља добре предуслове за даљи организован развој *ловног туризма* који треба да буде окренут како иностраном, тако и домаћем тржишту. Ловачки савез у Бачкој Тополи даје допринос развоју ловног туризма.

Пословни, конгресни туризам има делимично остварене предуслове, али се понуда у овој области мора подићи на виши ниво. Поред стварања материјалних услова за организовање конгреса, саветовања и семинара (смештајни капацитети, погодне сале за састанке, ниво опремљености објеката за међународне конгресе, веће комуникационе могућности), потребно је радити и на организовању пратећих програма за учеснике конгреса који ће на адекватан начин представити вредности општине Бачке Тополе. У току је реновирање хотела у коме је планирана конгресна сала, што ће утицати на развој конгресног туризма.

Последњих година на подручју насеља Бачка Топола ради се на јачању материјалне базе и побољшању укупне организације туризма. Укупан смештајни капацитет на простору насеља износи 103 лежаја распоређених у 11 објеката (Национална кућа „Capriolo“ са винаријом, Вила „Гурман“, Хостел „A24“, Lori Апартамент, КК Апартамент...). Код пољопривредне школе у току је изградња ученичког дома, који се током летње сезоне може користити за смештај туриста. Овој намени посебно погодује близина језера.

Број посетилаца/туриста на територији насеља/општине Бачка Топола бележи константан раст. Према подацима из 2019. године, забележено је укупно 6589 туриста, који су остварили 14583 ноћења са просечном дужином боравка од 2,2 дана. У укупној структури ноћења, страни туристи учествују са 42,9% а домаћи са 57,1%. Укупно остварен приход од боравишне таксе 2019. године је износио 1 166 640,00 динара. Подаци о броју туриста, односно ноћења, не садрже број посетиоца и излетника који нису евидентирани а који су у оквиру једнодневних излета или у транзиту посетили Бачку Тополу.

5.6. НАМЕНА ПОВРШИНА

У обухвату Плана налази се земљиште унутар постојеће границе грађевинског подручја насеља Бачка Топола и земљиште изван постојеће границе грађевинског подручја насеља.

ЗЕМЉИШТЕ УНУТАР ПОСТОЈЕЋЕ ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА

Постојећу намену површина у у оквиру постојеће границе грађевинског подручја насеља Бачка Топола, чине јавне службе (управа и администрација, здравствена заштита, социјална заштита, образовање, култура, физичка култура, комунална делатност) које се највећим делом налазе у центру насеља, комплекси верских објеката, породично становање, вишепородично становање са припадајућим слободним озелењеним површинама и уређеним рекреативним површинама, пословање, радне зоне и комплекси, комплекс посебне намене, спортско-рекреативне површине, зелене површине (парковске површине и озелењени скверови), тргови, слободне и рекреативне површине, комуналне површине, саобраћајни терминали и стационарни саобраћај, железничка пруга, улични коридори, акумулационо језеро, река Криваја, канали и неизграђене површине.

Центар насеља Бачка Топола формиран на раскрсници путних праваца: магистралног пута Београд - Нови Сад - Суботица - државна граница, регионалног пута Бечеј - Бачка Топола – Бајмок и регионалног пута Кула - Бачка Топола – Сента (раскрсница улице Маршала Тита и улице Главне).

Поред јавних служби у оквиру центра насеља заступљени су и верски објекти и комплекси, објекти породичног становања и вишепородичног становања са блоковским површинама, објекти пословања, појединачни радни комплекси, садржаји спорта и рекреације, саобраћајни терминали и стационарни саобраћај (међумесна аутобуска станица, паркинг површине), парковска површина, уређени тргови и слободне и рекреативне површине.

Оваква полифункционална структура насељског центра, са његовим вредним грађеним и природним фондовима, представља добру полазну основу за даље уређење овог простора. Постојеће стање не задовољава у потпуности данашње потребе па ће се ревитализација огледати у реконструкцији, али и изградњи новог грађевинског фонда, уређењу постојеће парковске површине, привођењу намени планираних садржаја спорта и рекреације, комуналном опремању и партерном уређењу простора. Једном речју, неопходно је формирање примарног насељског центра са свим садржајима примереним потребама и времену за које се планира, у исто време настојећи на измештању свих непримерених садржаја са предметног простора.

Јавне службе

Јавне службе се највећим делом налазе у зони центра насеља, али су заступљене и у оквиру зоне становања.

Управа и администрација:

1. Скупштина општине
2. Општинска управа општине Бачка Топола
3. Месна заједница Бачка Топола (централни објекат и 4 објекта са вишенаменском функцијом)
4. Катастар непокретности – Служба за катастар непокретности Бачка Топола
5. Суд – Судска јединица Бачка Топола Основног суда Суботица
6. Полиција – полицијска станица са надлежношћу за територију општине Бачка Топола
7. Ватрогасна станица Бачка Топола
8. Пошта – централни објекат и испостава (област ПТТ саобраћаја)

Здравствена заштита:

9. Дом здравља „Др Јанош Хаџи“ - централни комплекс (дом здравља, породилиште, хемодијализа и управни објекат - улица Светог Стефана)
10. амбуланта (у Главној улици)
11. Републички фонд за здравствено осигурање

Социјална заштита:

12. Центар за социјални рад – евидентирано око 900 корисника
13. Црвени крст – централни објекат и складишни објекат

Образовање:

14. Предшколска установа „Бамби“ (централни објекат и 4 објекта у насељу)
15. Основна школа „Чаки Лајош“ (589 ученика, похађају деца из Бачке Тополе и околних места: Гунароша, Новог Орахова, Багремова, Његошева и Светићева)
16. Основна школа „Никола Тесла“ (503 ученика, похађају деца из Бачке Тополе и околних места: Томиславаца, Карађорђева, Малог Београда и Зобнатице)
17. Основна музичка школа (око 300 ученика)

18. Средња техничка школа „Јожев Шинковић“ (око 300 ученика)
19. Гимназија и економска школа „Доситеј Обрадовић“ (329 ученика)
20. Средња пољопривредна школа (524 ученика)
21. Виша пољопривредна школа – огранак Факултета за биофарминг при „Мегатренд“ универзитету примењених наука из Београда (око 230 студената)
22. Ученички дом при Средњој пољопривредној школи

Култура:

23. Дом културе – биоскопска сала, позоришна сала, сала за изложбе
24. Народна библиотека
25. Завичајна кућа
26. Ковачко-коларска радионица
27. Уметничка галерија/музеј
28. Српски културни центар „Вук Караџић“
29. Мађарски културни центар „Кодаљ Золтан“
30. Дом пензионера

Физичка култура:

31. Спортски савез општине Бачка Топола – дом малих спортова

Спортске активности у насељу одвијају се преко Спортског савеза општине и спортских клубова. На основу података Спортског савеза спортом се баве 203 одрасле особе и 312 јуниора.

Комунална делатност:

32. Електродистрибуција,
33. ЈП комунално стамбено грађевинске делатности „Комград“,
34. ЈП за грађевинско земљиште, урбанистичко планирање и уређење Бачка Топола,
35. ЈП „Тржница“ – управљање насељском пијацом и вашариштем у Бачкој Тополи.

Верски комплекси и објекти

У насељу се налазе комплекси и објекти Српске православне цркве и Римокатоличке цркве.

Породично становање

Основни вид становања у Бачкој Тополи је породично становање, у виду слободностојећих објеката, двојних објеката, објеката у прекинутом низу и непрекинутом низу. Величина парцела је различита у зависности од потреба и времена настајања и креће се од 300 m² (неке су чак и мање) до преко 2500 m².

Стамбени фонд је највећим делом приземни са појединим новијим објектима спратности до П+1+Пк (приземље + спрат + поткровље). Простор Бачке Тополе намењен породичном становању већим делом карактерише уређеност простора, поштовање регулације и грађевинске линије и висинска уједначеност објеката у оквиру блокова.

Породични стамбени објекти су са максимално две стамбене јединице.

Породично становање са привредном делатношћу – пољопривредом

У постојећој насељској матрици, углавном у блоковима на ободу насеља евидентирани су породични објекти са привредном делатношћу, односно поред породичног становања заступљена је привредна делатност примарног сектора – пољопривреда.

Проблем представљају мале величине парцела за адекватно обављање пољопривредне делатности, што укључује и узгој стоке. Најчешћи проблеми су удаљености стамбених

од економских објеката и загађење животне средине неадекватним третманом нуспродуката. Неопходно је регулисање услова под којим се стока може држати, и локацијски и количински, дефинисање адекватне величине парцеле као и положаја планираних објеката и удаљености од постојећих објеката.

Последица неповољне демографске ситуације између осталог је и то што у Бачкој Тополи има на стотине празних породичних стамбених објеката, односно део стамбеног фонда је неискоришћен. У том смислу умањује се потреба за просторном ширењем насеља, нарочито зона са наменом становања.

Вишепородично становање

Објекти вишепородичног становања се у највећем броју налазе у центру насеља и јужно од насељског центра. Слободностојећи су, са припадајућим уређеним блоковским површинама – уређеним слободним зеленим површинама и рекреативним површинама. Вишепородично становање евидентирано је и на простору западно од железничке пруге, између улица Млинске и Главне.

Пословање

Пословање је највећим делом заступљено у центру насеља, али се појединачни пословни комплекси налазе и у осталим деловима насеља. Преовлађујући садржаји у оквиру центра насеља су везани за привредне делатности терцијарног сектора – трговина и угоститељство.

Радне зоне и комплекси

У насељу се издвајају две формиране радне зоне, источна и јужна. У источној радној зони концентрисани су различити радни садржаји, док су у јужној радној зони примарно лоцирани садржаји прехрамбено-прерађивачке индустрије.

У источној радној зони издвајају се следећи значајнији комплекси: „Capriolo Т.Л.У.“, „Compart“, „Pottker“, „Panonia-print“, „Метал конструкт“, „Бормакс“, „Геби“ – фабрика сточне хране и силоси за складиштење житарица, „Добар домаћин“, „Midmas“, „SSA Pana Foamtec“, „John Deere“, „Lohr“, „Термовент“ - ливница челика.

У јужној радној зони издвајају се следећи комплекси: Живинска кланица са фармама „Перутнина Птуј – Топико“, Индустрија меса „ИМ Топола“ и „Жибел“ – прерада животињског отпада.

Поред ових радних зона у насељском ткиву постоје и појединачни радни садржаји индустријске делатности: Комплекс „Агробачка“ – производња семена за усеви (ул. Вашариште), „Житко“ - млино-прерађивачки комплекс са силосима и погоном за производњу тестенине (ул. Главна – Индустријска), Комплекс фабрике намештаја „Уметност“ (ул. Млинска) – није у функцији, Земљорадничка задруга „Бачка“, „Војпут“, „Елма ТТ“, и Комплекс бившег „Иномаг – 18. октобар“ (ул. Петефи Бригаде) – тренутно у функцији металне индустрије.

Комплекс посебне намене

Комплекс посебне намене налази се у јужном делу грађевинског подручја насеља, јужно од улице Вашариште.

Спортско-рекреативне површине и комплекси

У насељу су евидентирани следећи објекти и површине из области спорта и рекреације:

- Фудбалски стадион (у изградњи),
- Фудбалска академија (школа фудбала са теренима и домом за смештај),

- Фудбалско игралиште (Мићуново),
- Хиподром (Мићуново - није у функцији),
- Терени за спорт и рекреацију на обали акумулационог језера (терен за одбојку на песку, терен за кошарку и одбојку, трим стаза),
- Терени за тенис (у „Градском парку“),
- Куглана,
- Кошаркашки терен са трибинама,
- Дом малих спортова (са салама за борилачке вештине, стони тенис и шах).

Такође, у оквиру школских комплекса постоје објекти и површине за потребе физкултурног образовања ученика, а који се понегде користе и од стране других лица изван школе, и то:

- ОШ „Чаки Лајош“ – физкултурна сала са вишенаменским тереном величине терена за кошарку са трибном за 750 гледалаца, сала за физичко васпитање ученика и отворени терен за рукомет/мали фудбал,
- ОШ „Никола Тесла“ - физкултурна сала са вишенаменским тереном величине терена за кошарку, отворени терен за спортске игре са лоптом,
- Гимназија и економска школа „Доситеј Обрадовић“ – физкултурна сала, отворени вишенаменски терен величине терена за рукомет са трибинама за 200 гледалаца,
- Средња техничка школа „Јожеф Шинковић“ - отворени терен за мали фудбал/рукомет,
- Средња пољопривредна школа – физкултурна сала са вишенаменским тереном величине терена за рукомет, отворени терен за игре са лоптом.

Поједина дечија игралишта у оквиру уређених зелених површина имају терене за игре са лоптом (баскет, фудбал на малим головима и сл.) предвиђене за децу мањег и средњег узраста.

Парковске површине и озелењени скверови

У насељу Бачка Топола се као постојеће зелене површине издвајају уређене парковске површине – „Градски парк“ и парк код Средње пољопривредне школе као и неколико озелењених скверова.

Као посебна слободна партерно уређена и озелењена површина издваја се главни насељски трг у насељском центру, преко пута парка.

Слободне и рекреативне површине

Слободне и рекреативне површине у оквиру простора намењених вишепородичном становању такође су озелењене.

Комуналне површине

У оквиру насеља Бачка Топола заступљене су следеће комуналне површине: зелена пијаца, вашариште/сточна пијаца, насељска гробља, комплекс постројења за припрему воде за пиће са припадајућим бунарима, насељске трафостанице и антенски стубови, главна мернорегулациона станица за гас, мернорегулационе станице и депонија грађевинског отпада.

Постојећи комплекс зелене пијаце налази се на углу улица Карађорђева и Вашариште, а њена локација може се оценити као повољна (како за пешачки тако и за моторни саобраћај). Пијаца има отворени део и зидани објекат - тржницу. Одмах уз пијацу налази се вишенаменска паркинг површина који је уједно и полигон за ауто школу, паркиралиште за посетиоце вашара и сличних манифестација и коју, између осталог, користе и посетиоци пијаце.

Површина пијаце и паркинзи у окружењу просторно задовољавају потребе корисника те није неопходно просторно проширење истих. За евентуалну изградњу нових садржаја пијаце користиће се постојећа површина комплекса пијаце.

Локација вашаришта је на слободним површинама уличног коридора улице Вашариште, од улице Иштвана Андреа до улице Етвеш Лоранта. На посебном ограђеном делу јужно од коридора саобраћајнице одржава се сточни вашар. Изграђен је санитарни чвор за потребе посетилаца и продаваца.

Неопходно је за простор намењен вашаришту у уличном коридору утврдити правила за његово уређење.

Комплекс постројења за припрему воде за пиће налази се у северном делу насеља. Припадајући бунари налазе се на неколико локација у непоредном окружењу.

У насељу је изграђен и неопходан број трафостаница и антенских стубова за несметано снабдевање електричном енергијом и електронском комуникационом инфраструктуром.

У источном делу насеља изграђен је комплекс главне мернорегулационе станице за гас ГМРС „Бачка Топола“ (кат. парцела бр. 6104/3 КО Бачка Топола-град), а мернорегулационе станице за широку потрошњу евидентирани су на неколико локација у насељу.

Депонија грађевинског отпада налази се у северозападном делу насеља и планирана је за рекултивацију.

У Бачкој Тополи постоје два активна гробља, Источно и Западно гробље. Оба су опремљена капелом са мртвачницом и пратећим просторијама. За будуће потребе неопходно је предвидети просторно проширење за оба гробља.

Поред ова два гробља у насељу постоји и Јеврејско гробље са капелом које није активно за сахрањивање. Ово гробље задржава се у постојећим оквиринама.

Саобраћајни терминали и стационарни саобраћај

Саобраћајне терминале у насељу Бачка Топола представљају међумесна аутобуска станица, железничка станица и 4 станице за снабдевање горивима.

Површине за стационарни саобраћај представљају паркинг површине у центру насеља, уз објекте вишепородичног становања и уз комплекс пијаце.

Железничка пруга

Кроз насеље пролази коридор магистралне железничке пруге Београд - Нови Сад – Суботица – граница Мађарске.

Улични коридори

Улични коридори у насељу Бачка Топола су дефинисани у претходном периоду са релативно одговарајућим елементима и ширинама за смештање свих површина и објеката саобраћајне и друге инфраструктуре.

Уличне коридоре у насељу чине главна, сабирне и приступне насељске саобраћајнице.

Акумулационо језеро

У северном делу насеља налази се део акумулације „Зобнатица“ – водног објекта Регионалног хидросистема „Северна Бачка“.

Основна намена акумулације је прихватање површинских и подземних вода насталих одводњавањем сливног подручја и наводњавање пољопривредних површина, а у насељу Бачка Топола користи се, заједно се простором који га непосредно окружује, за туризам, спорт и рекреацију.

Река Криваја

Осим грађевинског земљишта, у обухвату Плана и у оквиру границе грађевинског подручја насеља налази се и водно земљиште - део водотока реке Криваје.

Карактеристично за ток Криваје у насељу је њена релативно велика ширина у односу на дубину, тромост, односно спорост протицаја и изразито меандрирање, што је последица малог протока и конфигурације терена. Реку карактерише и недостатак зеленила дуж тока. Обале су углавном обрасле трском и другим барским биљем.

Нагли развој насеља и индустрије дуж тока Криваја и њених притока довео је до неконтролисаног упуштања све већих количина отпадних вода, што је проузроковало на појединим деоницама водотока масовну деградацију воде.

Канали

Каналска мрежа у насељу служи за прихватање и одвођење свих сувишних вода.

Неизграђено грађевинско земљиште

Унутар постојеће границе грађевинског подручја насеља, углавном у рубним деловима насеља и у великом делу у обе постојеће радне зоне, налази се неизграђено грађевинско земљиште које се већим делом користи за обављање пољопривредне делатности (оранице, воћњаци, виногради и сл.).

Валоризацијом начина коришћења тог земљишта и проценом потреба за утврђивањем површина са новим наменама ти простори ће бити третирани на два начина. Постојеће намене дефинисане важећим Генералним планом Бачке Тополе („Службени лист општине Бачка Топола“, број 3/97) ће бити преиспитане те ће, уколико су и даље одговарајуће, бити задржане а, уколико се укаже потреба, за ове површине ће бити утврђене нове планиране намене, у складу са просторним потребама насеља као целине.

Уколико се утврди да нису неопходне за даљи развој и ширење насеља ове површине ће бити изузете из границе грађевинског подручја насеља.

ЗЕМЉИШТЕ ИЗВАН ПОСТОЈЕЋЕ ГРАНИЦЕ ГРАЂЕВИНСКОГ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА БАЧКА ТОПОЛА

Пољопривредно земљиште

У обухвату Плана генералне регулације налазе се и површине које важећим Генералним планом Бачке Тополе („Службени лист општине Бачка Топола“, број 3/97) нису унутар утврђене границе грађевинског подручја насеља Бачка Топола, а за које је процењено да могу бити ангажоване као површине за проширење грађевинског подручја насеља.

Грађевинско земљиште

Грађевинско земљиште изван постојеће границе грађевинског подручја насеља чине део коридора државног пута који се налази изван постојеће границе грађевинског подручја насеља а унутар границе обухвата Плана и део планиране радне зоне уз државни пут II реда бр. Р-119.

5.7. КОРИДОРИ И КАПАЦИТЕТИ ИНФРАСТРУКТУРЕ

5.7.1. Саобраћајна инфраструктура

Основна веза општинског центра Бачка Топола са окружењем је остварена преко **државног пута IIа реда бр. 100/М-22.1**, Хоргош - Суботица - Бачка Топола - Мали Иђош - Србобран - Нови Сад - Сремски Карловци - Инђија - Стара Пазова - Београд, као везног пута међурегионалног нивоа (ВП-м). ДП бр. 100 се пружа у правцу север-југ, практично делећи насељску мрежу на неједнаке саобраћајне дистрикте (блокове): западни (мањи) и источни (већи) у оквиру којег се налази још један значајан саобраћајни правац: магистрална пруга Београд - Нови Сад - Суботица - граница Мађарске. У исто време државни пут бр. 100 фигурише као главни апсорбер свих интернасељских и насељских саобраћајних токова. Значајни правци путне инфраструктуре кроз насеље су и државни путеви:

- **IIа реда бр. 105/Р-108, Р-119**, државна граница са Мађарском (гранични прелаз Бајмок) - Бајмок - Бачка Топола - Сента - Чока - Мокрин - државна граница са Румунијом (гранични прелаз Врбица),
- **IIа реда бр. 108/Р-119**, Бачка Топола - Кула - Деспотово - Силбаш - Бачка Паланка - државна граница са Хрватском (гранични прелаз Бачка Паланка),
- **IIа реда бр. 109/Р-108**, Бачка Топола - Бечеј.

ДП бр. 105 је путни правац значајан за интеррегионално повезивање, као везни пут регионалног нивоа (ВП-р), са примарном функцијом попречног повезивања границе Мађарске и границе Румуније и секундарном функцијом субрегионалног и интеропштинског повезивања региона Бачке и Баната и локалних саопуправа Суботице, Бачке Тополе, Сента, Чоке и Кикинде.

Државни пут бр. 108 као сабирни регионални пут (СП-р), је путни правац значајан за субрегионално повезивање локалних саопуправа Бачке Тополе, Куле, Врбаса и Бачке Паланке.

Државни пут бр. 109 као сабирни подручни пут (СП-п) је путни правац међуопштинског и међунасељског повезивања општинских простора Бачке Тополе и Бечеја.

Општински путеви, као сегменти насељске саобраћајне мреже, пресецају насељско ткиво у правцима:

- север - североисток, **ОП бр. 10**, Бачка Топола - Мићуново - Чантавир,
- исток-запад, **ОП бр. 16**, Бачка Топола - везни крак са ДП-IIа реда бр. 100 и ДП-IIа реда бр. 105.

У оквиру регулационих ширина траса категорисаних путева кроз насеље Бачка Топола - главних насељских саобраћајница (ДП бр. 100, бр. 105, бр. 108, бр. 109, ОП бр. 10 и бр. 16) елементи попречних профила су углавном на задовољавајућем нивоу у квантитативном (неопходни елементи профила: коловозне и површине за кретање пешака) и квалитативном смислу (експлоатационо стање саобраћајних површина).

У уличним коридорима (регулационе ширине) осталих саобраћајница степен изграђености варира, са релативно повољним ширинама регулације, са различитим ширинама коловоза (3,0-6,0 m) и релативно одговарајућим степеном опремљености саобраћајница. Осим трасе државних и општинских путева кроз насеље и већина осталих насељских саобраћајница је опремљена савременим коловозним површинама.

Немоторна кретања у насељу су заступљена у великом обиму, узимајући у обзир традицију прелажења унутарнасељских растојања, геоморфологију и конфигурацију терена. Пешачки саобраћај се обавља у оквиру регулација свих насељских саобраћајница, док се бициклички саобраћај углавном обавља по коловозним површинама (изузев неколико деоница у оквиру главних насељских саобраћајница).

Ширине регулације уличне мреже погодују овим видовима кретања. У постојећем стању капацитети за одвијање немоторних кретања (посебно бициклических) нису на потребном безбедносном нивоу, јер се већина налази у оквиру коловозних површина.

Постојеће стање изграђености и опремљености пешачких стаза пружа релативно задовољавајући ниво комфора кретања пешака у оквиру насељског простора.

Стационарни (мирујући) саобраћај у савременим условима одвијања саобраћаја представља значајан проблем и сметњу, посебно са аспекта недостатка капацитета и превеликог ангажовања простора. Велика концентрација возила је најизраженија у зонама великог генерисања изворно-циљних кретања (централне зоне, зоне административних, образовних и других садржаја), са врло негативним последицама на безбедност кретања и услове одвијања саобраћаја.

Бачка Топола, као насеље са значајним урбаним капацитетом и као центар општине на значајним транзитним правцима, такође има проблеме тражње за паркирањем, посебно у вршним оптерећењима (јутарње-преподневни, дневни, недељни и сезонски „шпицеви“). У претходном периоду су учињени парцијални кораци на решавању проблематике стационарног саобраћаја (обележавање и резервација изграђених паркинг површина) са различитим резултатима.

У насељу постоје 4 станице за снабдевање горивима (ССГ-ма).

Железнички саобраћај у обухвату Плана је присутан преко железничких капацитета:

- једноколосечне електрифициране пруге (**магистралне бр. 105/E-85** у мрежи) (Београд Центар) – Стара Пазова – Нови Сад – Суботица – државна граница – (Kelebia) (карактеристике пруге: $V_{max}=100$ km/h, 225 kN осовински притисак),
- станице **Бачка Топола** (путничко – робна).

Основни транспортно - безбедносни елементи су на релативно ниском нивоу у односу на ранг и значај пруге (по AGC споразуму – главна повезна пруга класе А): носивост пруге, експлоатациона брзина, похабаност горњег строја: шина, скретница, прагова, сигнала, сигналних и пружних ознака, путних прелаза и др, односно може се констатовати да осим смањене тражње за транспортом железницом, саобраћај предметном пругом није на високом нивоу и због горе наведених техничких параметара пруге.

Постојеће стање у оквиру обухваћеног простора насеља Бачка Топола у домену изграђености саобраћајне инфраструктуре је релативно задовољавајуће, али након анализе, рекогносцирања стања, констатовани су следећи проблеми у функционисању насељске саобраћајне инфраструктуре:

- релативно неповољна безбедносна ситуација у конфликтним зонама – централни део насеља (трасе ДП и укрштаји мреже ниже хијерархијске структуре, посебно у ситуацијама дневних/недељних флукуација саобраћајног оптерећења – транзитирање тешких теретних возила кроз насеље),
- неповољна ситуација на укрштајима магистралне пруге са насељском мрежом: путни прелази – укрштаји су у нивоу, што имплицира безбедносне проблеме у комуникацији делова насеља са обе стране пруге,
- недовољна хијерархијска разврстаност насељских саобраћајница,
- непостојање у квантитативном и квалитативном смислу капацитета за немоторни саобраћај (недовољан број бициклических стаза/трака), тј. низак ниво безбедности ових учесника у саобраћају,
- недовољан број паркинг површина и непостојање јасног стратешког правца решавања паркирања путничких возила (зонинг паркирања, тарифна политика и др.),
- непостојање простора за паркирање теретних и комерцијалних возила,
- неповољно експлоатационо и инфраструктурно стање железничког саобраћаја.

5.7.2. Водопривредна инфраструктура

Снабдевање водом

Организовано каптирање подземне воде за потребе јавног водоснабдевања становништва и индустрије у региону Бачке Тополе започело је у периоду од 1960 - 1970. године, и од тада се врши путем централног водоводног система на који су прикључене бројне »миководне заједнице« унутар градског језгра. Седамдесетих година прошлог века приступа се формирању централног водовода који обједињује све дотадашње миководне заједнице, а у северном делу насеља се формира извориште којим газдује ЈП „КОМГРАД“ и које је у интерној терминологији названо „Водозахват“, изградом групе бушених бунара који каптирају песковите хоризонте са субартеским нивоом подземних вода. Бушени бунари миководних заједница се напуштају, са преласком миководних заједница на централизован систем водоснабдевања, без било какве санације или прописне ликвидације. Због одсуства било какве пројектне документације лоцирање тих напуштених бунара данас је скоро и немогуће а они као такви могу да представљају опасне локације продора загађења са површине терена у подземље.

Од седамдесетих година прошлог века до данас је на простору изворишта избушено више бунара, чији је просечан век трајања био око десетак година. Овако мали век трајања бунара је последица неадекватног режима експлоатације који није прилагођен условима геолошке средине која се каптира, тако да убрзо по изradi бунара долази до смањивања специфичне издашности, која са просечних 1.5-1.7 (на бунару Б-7/99 и до 2.90 l/s/rT) опада на 0.2-0.3 l/s/rT, највише због настојања одржавања експлоатационих количина воде сталним, као и на почетку експлоатације, тако да ти бунари убрзо и пропескаре и напуштају се. Уместо њих су се на истим локацијама бушили нови бунари истих ознака, који су требали да замене старе, али се режим експлоатације и на њима није оптимизовао тако да се понављала иста ствар као и са предходним бунарима. Напуштани бунари нису прописно ликвидирани, нити санирани.

Крајем деведесетих година и током 2000-2001. године покушало се са регенерацијом бунара на којима је специфична издашност опала и до 90% али, и поред почетних добрих резултата регенерације, капацитет бунара је поново опадао, понекад и до 2-3 l/s (у односу на почетних 16 до 20 l/s), нпр. случај са бунаром Б-5/95 који је и напуштен током 2008. године.

Извориште – водозахват

Водоснабдевање Бачке Тополе врши са изворишта „Водозахват“ које формирају седам бушених бунара (ознака Б-2/97, Б-3/90, Б-4/94, Б-5/II/08, Б-6/A/2016, Б-7/99 и Б-8/I/08. Бунари Б-1/94, Б-1/92, Б-1/76, НБ-2, Б-3, НБ-4, НБ-5/95, Б-6/95, на локацији самог изворишта, као и три бунара у насељу - бунар „Ана Франк“ и бунари „Трг 1“ и „Трг 2“, прилог 1, су ван функције.

Централни комплекс водозавхвата је лоциран на северу насеља, а захватање подземних вода за потребе водоснабдевања врши се из „основног водоносног комплекса“ кварталних седимената, који се налази на дубини од 80 – 130 m. Бунари имају пројектовану издашност од 10 – 15 l/s. У функцији је 7 бунара на изворишту и 2 бунара у насељу, као и два хидрофора запремине од 5.000 литара и система за дезинфекцију. Описани комплекс са аспекта инфраструктуре је делимично уређен. У систем централног водоснабдевања поред тога су укључена још два дисперзна бушена бунара, чија се локација налази код зграде поште и код Мостарске улице.

Из издани у оквиру основног водоносног комплекса експлоатише се у просеку око 23 l/s. Према подацима ЈП „Комград“, који је испоручилац воде за пиће, просечна испоручена количина воде износи око 2.500 m³/дан, максимална дневна око 4.000 m³/дан, а минимална око 1.800 m³/дан. На годишњем нивоу потрошња износи око 156

l/стан./дан. Евидентирани проблеми у централном систему водоснабдевања су: недовољна изграђеност мреже, непостојање резервоара за дневно изравнавање потрошње са црпном станицом за потискивање воде у мрежу и неадекватни пречници и материјал цевовода (поцинковане и А-Ц цеви).

Квалитет воде за пиће

У Бачкој Тополи је изграђено постројење за припрему воде за пиће (дотеривање квалитета воде), што обезбеђује квалитетну воду за пиће за становништво. Проблем је што постоји још неколико тзв. микроводоводних заједница за снабдевање водом мањег броја становништва без икакве контроле квалитета нити коришћења адекватних хемијских средстава за пречишћавање воде.

Дистрибутивна мрежа

Дистрибутивна мрежа централног водоснабдевања се састоји од пречника цевовода између 63 и 300 mm, укупне дужине од око 30 km, углавном изграђене од гвоздених цеви пре 40-50 година. Дистрибуциони систем није у потпуности развијен и гранатог је типа, што ствара проблеме код снабдевања водом у погледу квалитета воде и слабијих притисака у удаљенијим тачкама водоводне мреже. Из Дугорочног програма о постојећем стању водоводне мреже може се закључити да сем институционалне дистрибутивне мреже у насељу постоји велика дужина неадекватне мреже још из периода снабдевања водом путем »микроводних заједница«. Код овог дела мреже проблеми се састоје у управљању, одржавању, имовинским односима али и у самим техничким карактеристикама као што су нпр. недовољни пречници цевовода (63 mm).

Одвођење вода

Бачка Топола се као насеље формирала са обе стране Криваје која служи данас као природна канализација и искључиви је пријемник отпадних вода. Воде насеља Бачка Топола се каналишу сепаративним системом канализације, с тим да се атмосферске воде делимично одводе путем отворених канала. Постојеће стање је такво да се данас све прикупљене отпадне воде канализационом мрежом за употребљене воде упуштају у реку Кривају без претходног пречишћавања.

У насељу Бачка Топола је делимично изграђена канализациона мрежа. У већем делу насеља не постоји изграђена канализациона мрежа. Углавном је саграђен мали део градске канализационе мреже у зонама колективног становања, у делу реона источно од Дома здравља, у улицама Главна, Маршала Тита и Вашаришта. Према топографским условима на постојећим колекторима урађене су две црпне станице које гурају воду у главни градски колектор, а одатле ка будућем пречистачу, сада у реку Кривају.

Системи колектовања отпадних и атмосферских вода која се генеришу у зони становања и радним зонама насељеног места Бачка Топола функционишу као засебни системи. Сакупљена отпадна вода стамбене зоне насељеног места Бачка Топола се постојећим канализационим системом непречишћена упушта у реку Кривају. Отпадне воде индустријских погона радних зона се појединачним изливима евакуишу, такође непречишћене, у реку Кривају.

У делу града који није покривен канализационом мрежом за евакуацију отпадних вода се углавном користе септичке јаме. Септичке јаме, углавном изграђене у виду ујопних бунара (водопрпусни) као и стари копани бунари у које се упуштају отпадне воде, представљају посебан еколошки проблем као деградациони пункт земљишта, а инеректно и воде и ваздуха.

Индустријски погони јужне и источне радне зоне Бачке Тополе продукују значајне количине отпадних вода и представљају један од битних чинилаца који директно утиче на стање животне средине општине Бачка Топола и шире. Отпадне воде које настају у индустријским погонима су углавном отпадне воде од прехранбене индустрије које

карактеришу присуство органских материја, високе вредности БПК₅, беланчевине, масти, угљени хидрати. Ови представљају један од битних чинилаца загађивања реке Криваје, који директно утиче на квалитет воде у Криваји, стање животне средине Бачке Тополе као и ширег простора.

Отпадне воде које настају у индустријским погонима у Бачкој Тополи генерално деле се по свом саставу у две групе.

У прву групу спадају отпадне воде које карактеришу присутне органске материје, високе вредности БПК₅, беланчевине, масти, угљени хидрати. Ову врсту отпадних вода генерише прехранбена индустрија.

Другу групу отпадних вода чине отпадне воде које садрже цијаниде и јоне тешких метала. Ову врсту отпадних вода генерише „ИНОМАГ-18 октобар“.

Индустријске отпадне воде погона радних зона Бачке Тополе се не пречишћавају пре евакуације. Испуштање индустријских отпадних вода врши се преко више гравитационих испуста у реку Кривају.

Одвођење атмосферске воде са грађевинског подручја насеља Бачке Тополе врши се путем отворених уличних канала који се уливају на више места у реку Кривају.

Квалитет воде реке Криваје није у складу са законским прописима за мерне параметре.

Грађевинско подручје насеља је само делимично обезбеђено одговарајућим отвореним уличним каналима. Постојећа улична каналска мрежа слабо функционише, јер се не одржава редовно, пропусти су дотрајали, по ширини и осталим димензијама произвољно грађени и др. На простору источно од железничке пруге нема главног реципијента, те се одвод вода решава упојним јарковима и упојним бунарима.

Може се закључити да највеће проблеме и недостатке представљају недовољна изграђеност канализационе мреже (изграђено је за око 30% становништва), и недостатак постројења за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Исто је у фази планирања, а планира се да буде заједничко постројење за насеља Бачка Топола, Бајша и Зобнатица.

5.7.3. Електроенергетска инфраструктура

Снабдевање електричном енергијом конзума насеља Бачка Топола обезбеђено је из трафостанице ТС 110/35 kV „Бачка Топола 1“ инсталисане снаге 31,5 MVA, ТС 110/20 kV „Бачка Топола 2“, инсталисане снаге 31,5 MVA и ТС 20/35 kV.

У обухвату Плана налази се део трасе далековода 110 kV бр. 133/2 ТС Бачка Топола 2 - ТС Бачка Топола 1, а у непосредној близини се налазе и трасе водова преносне мреже 110 kV бр. 133/1 ТС Србобран - ТС Бачка Топола 2 и 110 kV бр.133/3 ТС Бачка Топола 1 - ТС Суботица 3.

Из трафостанице ТС 110/35 kV „Бачка Топола 1“ и ТС 110/20 kV „Бачка Топола 2“ изграђени су 20 kV изводи на које су прикључене дистрибутивне трафостанице напона 20/0,4 kV које заједно са 20 kV водовима чине средњенапонску мрежу. Из дистрибутивних трафостаница путем 0,4 kV извода електрична енергија се испоручује крајњим купцима.

Део потрошача се напаја преко две стубне ТС 10/0,4 kV.

Капацитети изграђених трафостаница такође нису задовољавајући, те је потребно у наредном периоду повећати инсталисану снагу трафоа и изградити нове капацитете.

Изграђеност преносне и дистрибутивне мреже је задовољавајућа у погледу покривености простора, али не и у погледу капацитета и техничких карактеристика водова и дистрибутивних трафостаница.

Један број дистрибутивних трафостаница 20/0,4 kV и 10/0,4 kV је са повишеним оптерећењем, а у средњенапонској мрежи и у делу нисконапонске мреже су повишени падови напона.

Постојећа нисконапонска мрежа је највећим делом надземна. Реконструкција нисконапонске мреже у насељу је делимично извршена, те је потребно у потпуности исту извршити.

Изграђена електроенергетска мрежа и објекти представљају потенцијал овог простора, а надземна високонапонска електроенергетска мрежа у атару, ван насеља представља ограничење приликом изградње других објеката.

5.7.4. Термоенергетска инфраструктура

Насеље Бачка Топола снабдева се природним гасом преко гасовода транспортног гасовода ДГ-04-02 од РГ-04-01/ II до ГМРС „Бачка Топола“, пречника DN200 и пројектног притиска 50 bar, и преко којег је насеље Бачка Топола прикључено на транспортни систем ЈП „Србијагас“-а.

У насељу Бачка Топола изграђена је дистрибутивна гасна мрежа притиска до 16 bar која је изведена са једне или, по потреби, са обе стране улице за снабдевање комуналних, индустријских потрошача и широку потрошњу. Дистрибутер природног гаса на конзумном подручју је „БеоГас“ д.о.о. Београд.

Постојећа гасоводна мрежа у насељу Бачка Топола (полиетиленски гасоводи 1-4 bar и челични гасоводи притиска 8-12 bar) су у добром стању, изграђене су мернорегулационе станице (МРС) за широку потрошњу, као и мернорегулационе станице (МРС) за веће индустријске и комуналне потрошаче. Снабдевање топлотном енергијом врши се из гасоводног система путем индивидуалних ложишта. Већина индустријских комплекса користи природни гас.

Постојећи капацитети и изграђеност гасоводне инфраструктуре на посматраном подручју пружају могућност њеног даљег развоја и проширења у циљу боље експлоатације земног гаса.

Снабдевање природним гасом у наредном периоду обезбедиће се из постојеће дистрибутивне гасоводне мреже. Постојећа дистрибутивна гасоводна мрежа ће се проширивати у складу потреба и захтевима за коришћење природног гаса, као енергента за производњу топлотне енергије за грејање објеката или у технолошким процесима производње.

5.7.5. Електронска комуникациона инфраструктура

Електронска комуникациона инфраструктура, на подручју насеља Бачка Топола, којом су обухваћени електронски комуникациони објекти, комутациона чворишта, спојни путеви и приступна мрежа у насељима, већим делом и по квалитету и по капацитету је на задовољавајућем нивоу.

Извршена је аутоматизација и дигитализација телекомуникационе опреме и система. Спојни пут између комутационих чворишта је остварен оптичким каблом. Оптички пут изграђен је од Бачке Тополе преко привода од Бачке Тополе до постојећег оптичког кабла у коридору аутопута Е-75, као спојни пут до надређене телефонске централе у Суботици.

У већем делу насеља је изграђена квалитетна приступна мрежа.

За потребе мреже мобилних телекомуникација на простору насеља Бачка Топола изграђене су базне радио-станице постојећих мобилних оператера.

Изграђена електронска комуникациона инфраструктура представља потенцијал датог простора и пружа могућност њеног даљег развоја у складу са захтевима и потребама у наредном периоду.

5.8. ЈАВНО И ДРУГО ЗЕЛЕНИЛО

Зеленило јавног коришћења је заступљено у виду линијског зеленила у оквиру уличних коридора, парка у центру насеља и манифестационог трга у централном делу насеља, скверова и осталих зелених површина у оквиру површина јавне намене. Улично зеленило је заступљено и развијено у већини улица.

Зеленило ограниченог коришћења чине зелене површине у оквиру становања, комплекса школа и предшколских установа и радних површина.

Зеленило специјалне намене је заступљено у оквиру насељских гробаља, и као заштитно зеленило, односно, шумске површине у функцији заштитног зеленила око самог насеља.

Анализом постојећег стања уређених зелених површина може се закључити да су недовољно и неравномерно заступљене у насељу, а континуитет зеленила је једино постигнут преко дела уличног зеленила.

5.9. ЕЛЕМЕНТАРНЕ НЕПОГОДЕ И АКЦИДЕНТНЕ СИТУАЦИЈЕ

Подручје обухваћено Планом може бити угрожено од земљотреса, високих подземних вода и сувишних атмосферских вода, пожара, метеоролошких појава: атмосферско пражњење, јаки ветрови, атмосферске падавине (киша, град, снег), као и техничко-технолошких несрећа/акцидената и ратних разарања.

Према подацима Републичког сеизмолошког завода, на карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, у обухвату Плана је могућ *земљотрес* јачине VI-VII степени сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали (ЕМС-98). У односу на структуру тј. тип објекта дефинисане су класе повредивости, односно очекиване деформације. За VI-VII степен сматра се да ће се у смислу интензитета и очекиваних последица манифестовати као „силан земљотрес“.

Према подацима Републичког хидрометеоролошког завода у оквиру границе обухвата Плана не налази се изграђена лансирна (противградна) станица и део заштитне зоне око лансирне (противградне) станице, метеоролошка станица и заштитна зона око метеоролошке станице.

Подручје насеља Бачка Топола није изложено *поплавама* великих вода реке Криваје, али може повремено да буде угрожено од деловања високих подземних вода.

Настајање *пожара*, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите. Могућност настанка пожара је већа у насељеном месту које има развијенију привреду, већу густину насељености, производне објекте и складишта робе и материјала са веома високим пожарним оптерећењем и сл.

Преовлађујући ветрови на овом простору дувају из правца севера и северозапада. Заштита од града се обезбеђује противградним станицама. На подручју предметног Плана, не налази се противградна станица – Бачка Топола, која је у надлежности Републичког хидрометеоролошког завода Србије.

Према подацима Министарства заштите животне средине, на подручју обухвата Плана не налази се севесо комплекс који представља конфликт у простору.

5.10. ЗАШТИЋЕНИ ОБЈЕКТИ, СПОМЕНИЦИ КУЛТУРЕ И ПРИРОДЕ

5.10.1. Непокретна културна добра

Према подацима Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица, на простору насеља утврђени су, у складу са Законом о културним добрима, простори и објекти који чине идентитет насеља и усмеравају његов будући развој.

Непокретна културна добра (НКД)

Споменик културе од великог значаја:

- Завичајна кућа, Моше Пијаде 19

Панонска кућа је сазидаана 1843. године (на греди постоји запис). Кућа има одлике старог народног градитељства, карактеристичног за подручје Војводине: зидови од набоја, дрвена кровна конструкција, чији су елементи причвршћени дрвеним клиновима и кровни покривач од трске. Има традиционалну троделну поделу, коју чине предња и задња соба са кухињом између. У једној соби је зидана пећ. Има дубоко испуштену настрешницу, која покрива појас испред дворишне фасаде. Настрешница је првобитно била без стубова што указује на прву фазу развоја панонске куће. Каснијим преправкама, због слабљења подужне носеће греде постављени су ступци за подупирање настрешнице. Уличну фасаду чини троугласти забат дубоко увучен под танки дашчани кровни опшав. Има два таванска отвора уоквирена украсним, плитким малтерским оквирима. Забат је од зидног платна подељено с плитким степенасто профилисаним симсом. У односу на забат зидно платно је избачено, а на њему се налазе двокрилни прозори са двокрилним натпрозорницима и траклованим шпроцнама.

Споменици културе:

- Каштел Пала Краиа

Слободностојећи једносратни објекат правоугаоне основе у чијем је окружењу некада постојао парт, дао је саградити Пал Краиа као своју богату резиденцију. Грађен је у прелазном „corf” стилу задржавајући барокни модел масивне компактне грађевине. Наткриљује је четвороводни кров, велике запремине, наглашене висине. На прочељу је доследно спроведен принцип осне симетрије, који је наглашен централном поставком тек назначеног плитког ризалита. У објекту се некада улазило из дворишта, док је централно постављена капија представљала каснију интервенцију. На прочељу, у централном ризалиту је сегментно засвеђен улаз са масивним, дрвеним вратима новијег датума. Овакве сегментне капије великих димензија представљају карактеристичан елемент барокне архитектуре.

Зидно платно се у приземном делу ризалита подељено хоризонталним фугама са по једним прозором са обе стране. На бочним крилима су по два идентична прозора. По истој оси са улазном капијом, на спратном делу је централно постављен балкон, који није задржао изворну форму. Зачеона и бочне фасаде су без икакве

декорације што је карактеристично за провинцијски барок. Декоративни елемент здања чине решетке од кованог гвожђа, које су са стране прочеља декоративније изведбе. Евидентно је да је декоративна изведба прочеља настала након изградње, можда истовремено са доградњом централног ризалита на зачељу каштела. Све просторије у приземљу су засведене, у угловима зидова су нише у којима су некада биле пећи. Дрвене степенице воде на спрат.

Кровни венац је наглашене профилације.

Споменик културе има историјско-културне и архитектонско-стилске вредности. Својим изгледом и положајем доминира на расксници главних путева, па заслужује посебну пажњу као јединствени пример прелазно стилске оријентације од барока ка класицизму. Истовремено је један од главних помена на породицу Пала Краиа, која је значајно допринела културном и економском развоју Тополе. Грађевина је рестаурирана 2002. године.

– Коларско-ковачка радионица, Омладинска 31

Објект у којој је смештена коларско-ковачка радионица, коју су основали браћа Егри у последњој четвртини XIX века грађена је у стилу еклектике. Пројектована је по тада важећим прописима за индустријске објекте. Састоји се од коларско-ковачке радионице са алатима и примерима готових производа.

Грађена је опеком као приземна зграда правоугаоне основе, покривена бибер црепом. До шездесетих година двадесетог века била је у функцији, а од осамдесетих је у њој уређена музејска поставка коју чине алати и готови производи некадашње радионице.

Сведочећи о занатском умећу, по којем су мајстори из Бачке Тополе били надалеко познати, радионица браће Егри, као пример пројектованог објекта за коларско-ковачку радионицу. Као карактеристичан споменик занатства северне Бачке и последња радионица у изворном облику, сведочи о мајсторима коларима и ковачима, који су на овом терену успели да створе посебан тип запрежних кола, такозвана „Тополска кочија“.

Добра која уживају претходну заштиту

Амбијентална целина улице Главна

Амбијентална целина улица Главна и Маршала Тита (са попречним: Николе Тесле, Светозара Милетића, Ружа, Јожефа Шинковића, Ади Ендреа и Светозара Милетића) налази се у централном делу насеља Бачка Топола, и обухвата простор и објекте на катастарским парцелама: 4475, 4474, 5324/1, 5407, 5408, 5409, 5410, 5411, 5412, 5413/2, 5414, 5366/2, 5366/1, 5444/2, 5446, 5447, 5448, 5449, 5451, 5452, 5489, 5490/1, 5492/1, 5492/2, 5491/1, 5491/2, 5493, 5495, 5496, 5497/1, 5497/2, 5498, 5500, 5501, 5502, 5503/1, 5503/3, 5724, 5725, 5723, 5726, 5727, 5722, 5732/1, 5731, 5732, 5728, 5729, 5769, 5768, 5767, 5770/3, 5770/2, 5770/7, 5770/5, 5770/6, 5961, 5960, 5959, 5962/1, 5963, 5963/1, 5963/2, 5963/3, 5964, 5966, 5970, 5971, 5972, 5973, 5974, 6008, 3835, 3837, 3838/1, 3838/2, 3839, 3886, 3889/2, 3890, 3891, 3893, 3854, 3895, 3896, 4008, 4009, 4010, 4011, 4013, 4015, 4017, 4020/1, 4021, 4022/1, 4023, 4024, 4025, 4119, 4117, 4116, 4113, 4114, 4115, 4121/1, 4121/2, 4120, 4122, 4123, 4124, 4125, 4126, 4127, 4128, 4129, 4130, 4131/1, 4131/2, 4132, 4133, 4134, 4135, 4136, 4137, 4138, 4139/1, 4139/2, 4139/3, 4139/4, 4140/1, 4141/1, 4141/2, 4142, 4143, 4144/1, 4145/1, 4145/2, 4450, 4453, 4454/2, 4454/3, 4454/4, 4455, 4456, 4452, 4451.

Потез Главне улице и Маршала Тита, са објектима, формирао се у периоду од краја XIX до половине XX века. Највећи број објеката подигнутих у том периоду сачуван је до данас у свом аутентичном изгледу. У њој се налазе две цркве: Римокатоличка посвећена Богородици са српом, као и Православна црква посвећена Светом пророку

Илији. Затим у оквиру језгра налази се још и Ватрогасни дом изграђен у међуратном периоду као и основна школа „ Чаки Лајош“ изграђена почетком XX века. У оквиру језгра сачуван је велики број грађанских, велелепних и репрезентативних кућа, зиданих у стилу класицизма, еклектике, сецесије и међуратног периода. Поједине имају богату зидну пластику рађену од малтера и гипса. Сви објекти су постављени својом дужом страном на регулационој линији улице, грађене су од цигле и покривене двосливним кровом и црепом.

Унутар границе *Амбијенталне целине улице Главна* евидентирани су објекти од посебне вредности, објекти од вредности и објекти без вредности.

Објекти од посебне вредности:

1. Католичка црква – Богородица са српом, ул. Маршала Тита
2. Ватрогасна касарна, ул. Маршала Тита
3. Маршала Тита бр. 44
4. Николе Тесле бр.4
5. Главна бр. 16 (данас се у њој налази библиотека)
6. Главна бр. 36 (еклектика- позната као породична кућа породице Чернеи)
7. Главна бр.38 (еклектика- позната као породична кућа адвоката Свирчевића)
8. Главна бр.44 (сецесија- месна заједница)
9. Главна бр.47
10. Светозара Милетића бр.3
11. ОШ „Чаки Лајош“, ул. Моше Пијаде
12. Ружа бр. 6
13. Ружа бр. 5
14. Главна бр. 61
15. Главна бр. 68-70
16. Главна бр. 103
17. Српска православна црква посвећена Светом пророку Илији, Главна 88
18. Ул. Маршала Тита - Католичка црква

Католичка црква Богородице са српом подигнута је 1906. године у стилу неоготике. Пројектант је био чувени Ференц Рајхл који је победио на конкурс који је расписан још 1903. године. На месту ове данашње цркве налазила се мања грађевина барокног стила (грађена 1761-1762) која је већ почетком XX била недовољно велика да прими вернике. Иницијатор градње нове цркве био је тадашњи бачкотополски жупник Имре Липаи а иницијативу су подржали гроф Непомуки Јанош Жичи и његова супруга бароница Ирма Краи, који су даровали одређену суму новца.

Црква је тробродна са великим попречним бродом. На месту укрштања главног и попречног брода уздиже се мали торањ висине 18м. Унутрашњи простор је подељен бетонским стубовима на три брода, што представља велику вредност у архитектонском смислу. Унутрашње уређење цркве је карактеристично јер су поред неоготичких предмета до данас присутна и дела барокног и класицистичког стила, као и новији предмети. Дрвену конструкцију главног олтару у стилу неоготике израдила је тиролска фирма Штуфлестер, а аутор олтарних пала је сликар из Будимпеште Андор Дудич. На средишњем делу главног олтару је приказан сусрет Јелисавете и Марије, а у бочним пољима су приказани св. Јосип Назаретски и Захарије, отац светог Јована Крститеља. У доњем делу главног олтару налази се шест мањих слика које приказују Христово рођење и Поклоњење мудраца. У горњем делу главног олтару налази се скулпторална композиција- две скулптуре анђела, арханђео Гаврило, апостол Павле и Свети Јован Непомук. У олтарском делу цркве налазе се четири витража, израђена 1907. године а аутор је био Карољ Мајбем. На њима су приказани - Света Елизабета из куће Арпадовића, Свети Михајло са аждајом, Свети Гелерт и Света Маргита Арпадовићка. На зиду левог бочног брода налази се једини троделни витраж. Израђен је 1912. године, приказује Исусово крштење а израдио га је Имре Желер, иначе ученик Микше Рота.

Ул. Маршала Тита - ватрогасна касарна

На месту данашњег ватрогасног дома налазио стари приземни објект који се састојао од спремништа, чувареве собе и домаревог стана. Стари ватрогасни дом је био подигнут 1887. Године уз материјалну помоћ грофа Жичија и грађана, а порушен је 1936. године. Изградња новог започета је на основу планова грађевинског инжињера из Суботице Фрање Бедеа. На основу тог плана био је предвиђен спратни објект са посматрачким торњем, али због недостатка новца планирани спрат никада.

Маршала Тита 44

Једносратни масивни објект, подужном страном постављен је на фронт улице. Изграђен је 1890. године за потребе Среског суда и Катастарског уреда, у стилу еклектике са елементима неоренесансе. У приземљу, бочно од колско-пешачке дрвене капије теку у ритмичном низу осам прозорских отвора. Приземље почива на високом соклу а зидно платно је издељено на квадере. Око прозора су ови квадери рустичније обраде. Прозори на спрату постављени су осовински у односу на отворе у приземљу оивичени су декорацијом у виду пиластера који носе архитрав. Испод прозора је касета изведена у малтеру.

Ул. Моше Пијаде - основна школа „Чаки Лајош“

Један од значајних подувата општине било је и подизање грађанске школе, односно данашње основне школе Чаки Лајош 1912. године. Пројектант је био сомборски архитекта Јене Фехер, а извођење радова је поверено предузетнику Јожефу Прохаском из Цегледа. Објект је спратни, рађен од фасадне цигле где се на појединим местима и то у пределу између прозора, налазе декоративна орнаментика од керамике, што представља одлику сецесије.

Главна 88 – СПЦ посвећена Светом пророку Илији

Цркву је пројектовао београдски архитекта Кочевски. Градња је почела у пролеће 1939. године а верницима је предата на употребу 1940. године. У питању је тробродни објект са улазом на западном делу уз чију јужну фасаду је прислоњен звоник, четвороугаоне основе. Унутрашњост цркве је подељена стубовима са византијским капителима на три дела. На источном делу је апсида која је вишеугаона. Олтарска преграда је дрвена а иконе на њој су рад Стевана Стефановића које су настале између 1938. и 1939. године. У цркви се налазе и три покретне иконе. Две иконе (Распеће и Христос) су рад Јована Кљађића и потичу из 1855. године, а једна икона (Тајна вечера) је рад Јанка Халкозовића и она је из XVIII века.

Објекти од вредности:

1. Главна бр. 10-12 (сецесија – у њој је смештен Дом културе)
2. Николе Тесле бр. 2
3. Главна бр. 20 (изграђена у међуратном периоду)
4. Главна бр. 26 (изграђена почетком XX века)
5. Главна бр. 28 (еклектика са елементима неоренесансе)
6. Главна бр. 46 (сецесија)
7. Главна бр. 49 (угао са Омладинском, изграђена почетком XX века)
8. Главна бр. 54 (сецесија)
9. Ружа бр. 3
10. Главна бр. 58 (класицизам)
11. Главна бр. 81 (еклектика)

Објекти без вредности налазе се у оквиру језгра, и то су сви они објекти који у претходном попису нису наведени као објекти од посебне вредности и вредности.

Калварија са капелом, на к.п. 5120 КО Бачка Топола

Калварија у Бачкој Тополи се налази на узвишењу, највишој тачки у граду. Овакви комплекси су били посебно издвојени од града и симболично су представљали Голготу – место на коме је Исус умро. Споменик – група кипова која приказује Исуса са анђелом подигнута је крајем 18. века, док су штације и капела изграђене крајем 19. века.

Ветрењача, на к.п. 1227 КО Бачка Топола

На територији Бачке Тополе средином 19. века постојале су четири ветрењаче. Служиле су за млевење жита и кукуруза. Данас је у Бачкој Тополи сачувана само једна и налази се крај Зобнатичког језера. Пре тридесетак година је премештена на ову локацију са првобитног места – вашаришта. Први власници су били: Иштван Мезеи, Алберт Шили и Јозеф Сабо. Млин је био у функцији до 1963. године. Има сачуван оригинални механизам.

Железничка станица Бачка Топола на к.п. 7304/1 КО Бачка Топола

Станица представља типски пројекат спратне станичне зграде, симетричне са централним кубусом и два бочна крила, изграђене крајем 19. века. Објекат се ставља у функцију у склопу брзих пруга за модернизацију, реконструкцију и изградњу пруге Београд - Суботица - државна граница (Келебија), те се ради његова реконструкција и адаптација.

Градитељски објекти – документарна вредност

Стамбени објекти – рурална архитектура

- Светозара Милетића 21
- Светозара Милетића 23
- Жарка Зрењанина 5
- Жарка Зрењанина 15
- Омладинска 11
- Ружа 23
- Ружа 26

На простору насеља издвојено је неколико највреднијих представника руралне архитектуре. Панонске куће немају никакву зидну пластику. Пропорције зграда једноставних линија дају посебну лепоту овим кућама. Најстарије су још покривене трском, на таванима још су очувани делови отвореног димњака. Седамдесетих година 19. века примењивани су дашчани забати.

Стамбени објекти – грађанска архитектура

- Арањ Јанош 6
- Светозара Милетића 3
- Светозара Милетића 8
- Светозара Милетића 22
- Светозара Милетића 26
- Светозара Милетића 37
- Иштвана Андреа 18

Индустријски објекти

- Млинска 5, млин „Уметност“ „Форгач“ млин у Бачкој Тополи

Млин се састоји из старијег једноспратног млина, који је вероватно изграђен крајем 19. века и новијег троспратног млина који је дограђен нешто касније, највероватније између два светска рата. Архивски подаци о објекту нису евидентирани, тако да су ове констатације изведене на основу чињеничног стања на терену, те аналогија са другим објектима сличне намене.

Као и сви индустријски објекти овога периода, млин Форгач је једноставне сврсисходне архитектуре, изведен од опеке, првобитно омалтерисан. Данас је малтер готово у потпуности опао. На старом делу ритмички низ прозора је издељен пиластрима и хоризонталним венцима, док код новијег дела једину декорацију чини једноставна профилација која уоквирује прозоре са завршцем изнад, а на средини отвора.

Објекат је дуг период био у функцији индустрије намештаја „Уметност“. Дрвена конструкција унутар објекта је сачувана, али стари млински погон није. Данас је грађевина без функције, у трошном стању и изложена пропадању.

Археолошка налазишта

У границама обухвата Плана нема утврђених археолошких налазишта.

На подручју насеља евидентирана су следећа археолошка налазишта:

- Бачка Топола, локалитет Економија 3, сарматско насеље, антика
- Бачка Топола, праисторија
- Бачка Топола, праисторија, средњи век

Гробља

У Бачкој Тополи постоје три гробља: Источно (к.п. 3417 КО Бачка Топола), Западно (к.п. 5121 КО Бачка Топола) и Јеврејско гробље (к.п. 4750 КО Бачка Топола). Капеле на гробљу се чувају.

Јавни споменици и спомен обележја

У Бачкој Тополи се налази неколико јавних споменика које треба сачувати на месту где се налазе.

Бисте

- биста др Јаноша Хаџија, лекара и хуманисте, постављена 1908. године у дворишту Дома здравља, аутор Еде Телч, пројектант постаментa Мориц Погањ
- биста Лазара Мићуновића – Мићуна (1919-1941), лекар и борац у партизанском одреду, биста се налази испред некадашње школе у бачкотополском предграђу Мићунову
- биста сликара Јожефа Штрауба (1928-1987), улица Светог Саве, бивша Пијачна улица, постављена 2000. године, аутор Душан Рајшић

Споменици

- споменик жртвама фашизма (1941-1945), подигнут у част 40 погинулих жртава фашизма из Бачке Тополе и околине,
- споменик Лајошу Чакију, левичару и вођи комунистичке партије, биста се налази испред ОШ „Лајош Чаки“, биста је више пута нестајала са постоља, тренутно се налази у просторијама школе, док је постоље са натписом од бронзе такође девастирано, недостају бронзана слова,
- споменик на пијаци – 1806. године је Бачка Топола стекла ранг трговишта, налази се на Новој Пијаци у Бачкој Тополи, подигнут 2001. године, пројектант др Имре Харкаи,
- споменик жртвама терора 1944. године, на Западном гробљу, у спомен на жртве одмазде над Мађарима у Бачкој Тополи, аутор Иштван Жаки, постављено 2007. године,
- спомен-обележје жртвама 1849. године, подиже бароница Марија Краи Венкхајма на Западном градском гробљу,

- споменик у порти бачкотополске Православне цркве, на тргу Светог Илије, до кога води улица Главна, поред улаза у Православну цркву постављена је спомен-гробница убијеним српским жртвама 1941. године,
- Споменик преминулих Јевреја који немају гроб, на бачкотополском Јеврејском гробљу, постављен 2012. године, аутор Ержебет Червенак.

Сакрални кипови

- Калварија и Голгота, почетак улице Бориса Кидрича, данашња Широка улица у Бачкој Тополи; Калварија је постављена на брежуљку, а поред је Голгота, подигнута 1797. године као дар Пала Бакаија,
- кип Девике Марије пред црквом у центру Бачке Тополе, постављен пред крај XIX века,
- кип Девике Марије у самостанском дворишту, улица Маршала Тита,
- кип Светог Тројства, у центру Бачке Тополе, подигнут 1872. године, дар Јаноша Сатмарија; уклоњен 50-их година и поново враћен на данашњу локацију након обнове,
- Православни свети крст са иконама Исуса Христа, Светог Јована, Светог Илије и Богородице Марије, враћен на данашњу локацију 2017. године непосредно у близини Светог Тројства.

Спомен плоче

- спомен-плоча посвећена Јаношу Хаџију, постављена 1981. године на зид Хаџијеве куће, улица Маршала Тита, бивша зграда Општинског комитета у Бачкој Тополи,
- спомен-плоча посвећена штрајку 1904. године, улица Главна у Бачкој Тополи,
- спомен-плоча посвећена бачкотополској партијској ћелији, улица Шинковић Јожефа у Бачкој Тополи,
- спомен-плоча посвећена Јожефу Шинковићу, секретару месног одбора КПЈ, на фасади школе ученика у привреди „Шинковић Јожеф“ у Бачкој Тополи,
- спомен-плоча посвећена Јосипу Мерковићу, бронзана табла на зиду куће од црвених цигала у улици Јосипа Мерковића у Бачкој Тополи,
- спомен-плоча посвећена Петефи бригади, у спомен на место на коме се окупила и са кога је кренула Петефи бригада, на почетку истоимене улице у центру Бачке Тополе,
- спомен-плоча посвећена књижевнику Ференцу Тоту, на Моравичком путу у Бачкој Тополи, аутор Шандор Дудаш,
- спомен-плоча посвећена др Имре Харкаију, постављена 2005. године на Завичајној кући у Бачкој Тополи, аутор Шандор Дудаш,
- спомен-плоча подигнута у спомен Петефи бригаде са именима погинулих, постављена на средњој Пољопривредној школи у Бачкој Тополи,
- спомен-плоча постављена у част науке посвећена Јаношу Нојману, постављена је 2008. године у дворишном делу зграде Топола универзитета у Бачкој Тополи,
- спомен-плоча погинулим јеврејским жртвама Првог светског рата, налази се у капели Јеврејског гробља, подигнута почетком XX века; Поред ње се налази табла са именима 217 жртава холокауста,
- спомен-плоча некадашњем логору за интернацију, постављено на објекту који се налази изван града на бајшанском путу у Бачкој Тополи на коме се током Другог светског рата налазио логор за интернацију,
- спомен-плоча посвећена радничком покрету, тзв. Адамова плоча, постављена на згради Народне штампарije (данас трговачки центар Ел метро) где је за време Другог светског рата било мучилиште,
- спомен-плоча на згради некадашње гостионе у којој су се пре Другог светског рата окупљали комунисти, табла се налази на згради данашње месне заједнице Балкан,
- плоче постављене у спомен радничких штрајкова на зградама индустријске производње прошлог века у Главној улици у Бачкој Тополи,
- спомен-плоча посвећена бачкотополској партијској ћелији, постављена 1974. године поводом 50-огодишњице оснивања,

- спомен-плоча посвећена штрајку 1904. године, на зиду крај улаза у бачкотополску продавницу Нађарухаз, аутор Шандор Дудаш,
- спомен-плоче посвећене породици Краи, налазе се унутар католичке цркве, лево од олтара су три мермерне плоче и један кип посвећени баронској породици Краи с почетка XIX века.

5.10.2. Природна добра

У Бачкој Тополи налазе се заштићена подручја, регионални еколошки коридор и подручја планирана за заштиту.

1. Заштићена подручја:

- Парк природе „Бачкотополске долине“, заштићен Одлуком о проглашењу заштићеног подручја Парка природе „Бачкотополске долине“ („Службени лист општине Бачка Топола“, број 6/2017),
- Природни споменик вртне архитектуре „Парк у Бачкој Тополи“, заштићен Решењем СО Бачка Топола о заштити СП „Парк у Бачкој Тополи“ бр. 633/9-04-1974,
- IPA подручје „Телечка II“.

2. Еколошки коридори:

- Регионални еколошки коридор „Криваја“ (еколошки коридор је утврђен Регионалним просторним планом АП Војводине, „Службени лист АП Војводине“ бр. 22/11). Осим водног земљишта Криваје, еколошки коридор чине ливаде, пашњаци, мочваре, трстици и шумарци уз водоток. Обални појас акумулације „Зобнатица“ (заштићен у границама ПП „Бачкотополске долине“), и Природни споменик вртне архитектуре „Парк у Бачкој Тополи“ су саставни делови овог еколошког коридора.

3. Подручје планирано за заштиту:

- Планирано заштићено подручје „Лесне долине Криваје“ се формира спајањем издвојених станишта заштићених и строго заштићених врста уз Кривају и њене притоке у локалну еколошку мрежу. Део еколошког коридора Криваје ће бити саставни део заштићеног подручја. Планирани тип заштићеног подручја је Предео изузетних одлика.

6. ПРОСТОРНА ДИФЕРЕНЦИЈАЦИЈА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Просторним планом Републике Србије, као и Регионалним просторним планом АП Војводине, извршена је просторна диференцијација животне средине подручја АП Војводине (валоризација одређеног простора/подручја у односу на постојеће стање квалитета животне средине и тренд у наредном периоду) у четири категорије, у зависности од чега је потребно обезбедити таква решења и опредељења којима се спречава нарушавање и даља деградација, обезбеђује санација и ревитализација деградираних локација, као и умањују ефекти ограниченог развоја.

Насеље Бачка Топола је категорисано у **подручја угрожене животне средине** (локалитети са повременим прекорачењем граничних вредности, субурбане зоне насеља најугроженијих подручја из I категорије, сеоска и викенд насеља, туристичке зоне са прекомерним оптерећењем простора, подручја експлоатације минералних сировина, државни путеви I и II реда, железничке пруге, велике фарме, зоне интензивне пољопривреде, аеродроми, речна пристаништа, водотоци III класе) са мањим утицајима на човека, живи свет и квалитет живота.

У овим подручјима неопходно је обезбедити унапређење постојећег стања, уз адекватан начин коришћења природних ресурса и простора. У насељима је потребно унапредити комуналну инфраструктуру, повећати квантум зелених површина, са правилном просторном дистрибуцијом и организацијом, повећати спортско-рекреативне

садржаје, адекватно одлагати комунални отпад и др. На пољопривредном земљишту би требало вршити контролисану примену хемијских средстава заштите биљака и агро-мера. Истраживања и експлоатацију минералних сировина је могуће реализовати само уз примену адекватних мера заштите животне средине.

7. КАРАКТЕРИСТИКЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ПОЈЕДИНИМ ОБЛАСТИМА КОЈЕ МОГУ БИТИ ИЗЛОЖЕНЕ НЕГАТИВНОМ УТИЦАЈУ И РАЗМАТРАНА ПИТАЊА И ПРОБЛЕМИ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ОБУХВАТУ ПЛАНА И РАЗЛОЗИ ЗА ИЗОСТАВЉАЊЕ ОДРЕЂЕНИХ ПИТАЊА И ПРОБЛЕМА ИЗ ПОСТУПКА ПРОЦЕНЕ

До података о постојећем стању квалитета животне средине дошло се на основу увида у постојећу планску документацију предметног подручја и на основу доступних резултата досадашњих мерења квалитета појединих медијума животне средине, али из 2015. године с обзиром да у току израде Нацрта плана нису пристигли услови из области заштите животне средине.

Подручје плана представља сложену структуру природних (морфолошких, хидрогеолошких, педолошких, предеоних...) одлика и антропогених утицаја у изграђеним полуприродним, урбаним и инфраструктурним зонама. У садашњем начину коришћења простора претежно је заступљена **угрожена животна средина са појединачним конфликтним локацијама**. То су зоне са доминантним утицајем урбаног подручја Бачке Тополе - локалитети са прекорачењем граничних вредности загађивања - урбана подручја, локација депоније, индустријске локације, коридори саобраћајница) са негативним утицајима на човека, биљни и животињски свет и квалитет живота.

На подручју насеља Бачка Топола није успостављен систем контроле стања животне средине:

- ваздуха (загађивача и алергена),
- воде,
- земљишта,
- буке,
- радиоактивности,

али постоје мерења која врше постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе, као и друга спорадична мерења која су вршена на територији насеља.

Осим Жибела на територији насеља присутан је велики број привредних субјеката који су велики загађивачи животне средине и природних ресурса а то су пре свега: „ИМ Топола“ – индустријска кланица, АИК Бачка Топола Р.Ј., „Перутнина Птуј“ д.о.о. - живинска кланица и прерада меса лоциране у радној зони у јужном делу насеља као и предузећа „Midmas“ д.о.о. - предузеће за производњу и трговину на велико и мало електричним предметима, „LOHR“ - производња каросерија за моторна возила, приколице и полуприколице, „Bormax“ д.о.о. производно трговачко предузеће за унутрашњу и спољну трговину, „Metal konstrukt“ д.о.о. - ковање, пресовање, штамцовање и ваљање метала, и многи други.

Према подацима из периода 2013-2015. постоје следећи подаци о квалитету ваздуха:

Мерење емисије загађујућих материја у ваздух корисника АИК Бачка Топола ДОО, РЈ Жибел, Маршала Тита 61 за 2013. и 2014. годину

Комплекс Жибел налази се у Бачкој Тополи на око 1500 m јужно од стамбене зоне у близини саобраћајнице Бачка Топола – Мали Иђош. Фабрика за производњу анималних беланчевина је направљена у делу насеља где се већ налазе индустријске кланице за свиње, јунад и живину које представљају богату сировинску базу из које се рециклажом овај агрокомплекс може ослободити већег дела увозних протеинских хранива, а у исто време спречити проблеме са депоновањем анималног отпада.

Током мерења 2014. године у складу са Законом о заштити ваздуха и Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух, праћена је емисија следећих загађујућих супстанци: NH_3 , H_2S , TOC -органске материје изражене као C , CO и NO_2 .

Праћење је вршено на 3 емитера, и на појединим местима је утврђено прекорачење граничних вредности за NO_2 и H_2S .

Током 2013. године на централном емитеру погона праћена је емисија SO_2 , укупних азотних оксида изражених као NO_2 , и прашкастих материја. На основу мерења закључено је следеће:

Филтерско постројење - рад централног емитера погона је у погледу емисије загађујућих материја у ваздух усклађен са Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у ваздух.

Мало постојеће постројење за сагоревање - рад котла на природни гас, у погледу емисије CO је усклађен са уредбом док у погледу емисије азотних оксида рад овог котла није усклађен са Уредбом.

Општина нема израђен интегрални катастар загађивача што би значајно допринело валоризацији стања животне средине на територији насеља, као и сагледавању проблематике у овој области коју је неопходно да буде решена на адекватан начин у планском периоду.

Испуштање непречишћених употребљених, отпадних вода са територије насеља директно у реку Кривају представља велики еколошки проблем.

Квалитет површинске воде измерен је 2015. године на три локалитета на реци Криваји која протиче кроз насеље:

1. Локалитет 1 – Мостна Криваји пре насеља,
2. Локалитет 2 – Криваја – Мост у Градском парку,
3. Локалитет 3 – Криваја после града – Чобански мост.

Воде неодговарајућег квалитета упуштају се директно у реку те је квалитет воде у овом водотоку угрожен. У прилог томе говоре и подаци из 2015. године према којима је на основу SWQI квалитет воде у реци Криваја оцењен као лош и веома лош.

SWQI на Локалитету 1

Табела 4. Резултати израчунавања SWQI на Локалитету 1

Датум узорковања 26.11.2015. PV481115	Река Криваја Мост на Криваји пре насеља
Параметри (јединица мере)	Резултати
Температура воде ($^{\circ}\text{C}$)	6.6
pH вредност	8.02
Електрична проводност ($\mu\text{S}/\text{cm}$)	1242
Засићеност кисеоником (%)	48.7
BPK_5 (mg/L)	4
Суспендоване материје (mg/L)	-
Укупни оксиди азота (mg/L)	4.34
Ортофосфати (mg/L)	-
Амонијачни азот (mg/L)	0.139
Највероватнији број колиформних клица	-
Σ SWQI	58

Усвојене су вредности за описани индикатор квалитета

SWQI = 90 - 100	Одличан	
SWQI = 84 - 89	Веома добар	
SWQI = 72 - 83	Добар	
SWQI = 39 - 71	Лош	
SWQI = 0 - 38	Веома лош	

SWQI на Локалитету 2

Табела 5. Резултати израчунавања SWQI на Локалитету 2

Датум узорковања 26.11.2015. PV491115	Река Криваја Мост у Градском парку
Параметри (јединица мере)	Резултати
Температура воде (°C)	6.8
pH вредност	8.05
Електрична проводност (μS/cm)	1534
Засићеност кисеоником (%)	21.8
BPK ₅ (mg/L)	8
Суспендоване материје (mg/L)	-
Укупни оксиди азота (mg/L)	111.5
Ортофосфати (mg/L)	-
Амонијачни азот (mg/L)	1.093
Највероватнији број колиформних клица	-
Σ SWQI	27

Усвојене су вредности за описани индикатор квалитета

SWQI = 90 - 100	Одличан	
SWQI = 84 - 89	Веома добар	
SWQI = 72 - 83	Добар	
SWQI = 39 - 71	Лош	
SWQI = 0 - 38	Веома лош	

SWQI на Локалитету 3

Табела 6. Резултати израчунавања SWQI на Локалитету 3

Датум узорковања 26.11.2015. PV501115	Река Криваја Мост после града (Чобански мост)
Параметри (јединица мере)	Резултати
Температура воде (°C)	6.7
pH вредност	7.90
Електрична проводност (μS/cm)	1622
Засићеност кисеоником (%)	15.2
BPK ₅ (mg/L)	148
Суспендоване материје (mg/L)	-
Укупни оксиди азота (mg/L)	0.49
Ортофосфати (mg/L)	-
Амонијачни азот (mg/L)	58.47
Највероватнији број колиформних клица	-
Σ SWQI	32

Усвојене су вредности за описани индикатор квалитета

SWQI = 90 - 100	Одличан	
SWQI = 84 - 89	Веома добар	
SWQI = 72 - 83	Добар	
SWQI = 39 - 71	Лош	
SWQI = 0 - 38	Веома лош	

На основу извршених испитивања може се закључити да је квалитет воде у водотоку Криваја на територији насеља Бачка Топола лош, односно веома лош.

Земљиште

Земљиште као природни ресурс угрожава (пored претходно наведених) неадекватно одлагање не само комуналног отпада и отпада, него и других врста на дивљим депонијама, неконтролисано спаљивање отпада и др. Постојеће депоније не функционишу у складу са санитарно-хигијенским условима и прописима, те представљају деградационе пунктове околине.

У вези одлагања и депоновања отпада проблем је и то што функционисање отпада није организовано по потребама грађана, те пуно људи користе дивље депоније за одлагање отпада свих врста.

У насељу Бачка Топола за одношење и депоновање отпада ангажовано је Јавно комунално предузеће „Комград“.

Нерешено је питање одлагања сточних лешева које се углавном врши на „дивљим“ депонијама. Сличан је проблем и са отпадом малих приватних клиница.

Захваљујући сарадњи стручних тимова на изради Стратешке процене са стручним тимом на изради Плана, и паралелизму процеса вршења стратешке процене планских решења и израде Плана, на сугестију стручног тима на изради стратешке процене, извршена су мерења квалитета земљишта на територији насеља Бачка Топола 2015. године.

Испитивања су извршена на три локалитета:

1. Локалитет 1 – центар насеља у блоку колективног становања,
2. Локалитет 2 – јужна индустријска зона Бачке Тополе,
3. Локалитет 3 – источна индустријска зона Бачке Тополе.

На основу добијених резултата може се закључити да је квалитет земљишта задовољавајући.

Последице саобраћајних кретања на територији насеља такође имају одређених негативних утицаја на ваздух, земљиште и воду као природне ресурсе, које је неопходно минимизирати поштовањем мера предвиђених законом и смерницама датим у Европским прописима који регулишу ову област. Саобраћајна кретања евидентно утичу и на загађење простора буком и вибрацијама, што доприноси укупној кумулативној суми негативних утицаја на животну средину.

На простору Општине и насеља Бачка Топола евидентно је неадекватно одлагање комуналног отпада на дивљим депонијама и сметлиштима, као и неконтролисано спаљивање комуналног и пољопривредног отпада. Депоније нису санитарно уређене, па представљају деградационе пунктове околине. За одношење и депоновање отпада ангажовано је ЈКП предузеће (насеље Бачка Топола).

Као стратешко опредељење општина је приступила региону Регионалне депоније у Суботици где планира одлагање отпада са своје територије када она постигне пун капацитет рада. На територији општине а изван обухвата предметног Плана, планирана је изградња трансфер станице.

Отпад животињског порекла са територије насеља Бачка Топола организовано се одлаже односно односи на даљу прераду у кафилерију „Жибел“.

Према подацима надлежног Министарства, у обухвату Плана нема евидентираних севесо постројења.

Разлози за изостављање одређених питања и проблема из поступка процене

Сагласно члану 6. Закона о стратешкој процени у Извештају о стратешкој процени утицаја нису посебно разматрана питања везана за климатске промене, промене озонског омотача и прекогранична загађења. Предметни План није посебно меродаван у потенцијално позитивном или негативном смислу, а са аспекта обавеза према међународним споразумима.

8. ПРИКАЗ ПРИПРЕМЉЕНИХ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА (НАЈПОВОЉНИЈЕ ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ СА СТАНОВИШТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И ВАРИЈАНТНО РЕШЕЊЕ У СЛУЧАЈУ НЕРЕАЛИЗОВАЊА ПЛАНА)

Планом нису предвиђена варијантна решења. Усвојена решења су интерпретирана у Плану и предметним елаборатом, односно Извештајем о стратешкој процени утврђено је да су у складу са основним принципима одрживог развоја у погледу свих даљих активности на простору у обухвату Плана.

У случају нереализовања Плана, уређење и коришћење простора у обухвату Плана ће се вероватно одвијати у смеру негативног тренда развоја непосредног и ширег подручја у односу на предметни простор, непланске реализације садржаја и активности које не испуњавају претходне услове заштите природе и животне средине и тиме је очекивана потенцијална деградација природних вредности и ресурса на подручју у обухвату Плана и у окружењу.

9. РЕЗУЛТАТИ ПРЕТХОДНИХ КОНСУЛТАЦИЈА СА ЗАИНТЕРЕСОВАНИМ ОРГАНИМА И ОРГАНИЗАЦИЈАМА

Због специфичности простора у обухвату Плана, непосредног и ширег окружења, као и постојећих садржаја и планираних намена, у поступку израде Плана обављене су консултације са заинтересованим и надлежним институцијама, организацијама и органима, у току којих су прибављени подаци, услови и мишљења.

Све консултације су биле релевантне за процес стратешке процене и израду Извештаја о стратешкој процени утицаја Плана на животну средину, а услови и мере надлежних органа, институција и предузећа су процесом стратешке процене вредновани и имплементирани у планска решења.

Након доношења Одлуке о изради Плана, приступило се изради Материјала за рани јавни увид. Рани јавни увид за План оглашен је од стране Носиоца израде Плана (Општина Бачка Топола) и одржан у периоду од 27. августа до 10. септембра 2020. године. Органи, посебне организације, имаоци јавних овлашћења и друге институције, које су овлашћене да утврђују услове за планирање и уређење простора су биле обавештене о одржавању раног јавног увида и том приликом су позвани да дају мишљење и доставе податке за израду планског документа.

У току трајања раног јавног увида Одељењу за просторно планирање, урбанизам, грађевинарство, заштиту животне средине, комунално-стамбене послове и привреду Општинске управе општине Бачка Топола достављено је девет писаних примедби и сугестија од следећих лица и субјеката: Нешић Миладина, Мајор Габора, Радић Бојана, Калач Милхана, Сиђи Клинка Изабеле, Илеш Валерије, Хаџи Јаноша, ДЗ „Др Јанош Хаџи“ и „Еколошког покрета за садашњост и будућност“. Обрађивачу Плана је достављен Извештај о обављеном раном јавном увиду (бр. 350-32/2020-I, од 21.10.2020. године), након чега је приступљено изради Нацрта Плана.

У поступку израде Плана и Извештаја о стратешкој процени прибављени су **услови и подаци** од стране надлежних органа, организација, институција и предузећа, приказаних у наредној табели.

Табела 7. Списак надлежних институција

Институције којима су упућени захтеви за услове	Пслато дана	Бр. услова/ добити дана
РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ Сектор за материјалне ресурсе Управа за инфраструктуру <u>БЕОГРАД</u> Немањина бр. 15	09.09.2020.	1989/1 15.10.2020.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације Управа за управљање ризиком <u>БЕОГРАД</u> Омладинских бригада бр. 31	09.09.2020.	1907/1 02.10.2020.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА Сектор за ванредне ситуације Одељење за ванредне ситуације у Суботици <u>СУБОТИЦА</u> Максима Горког 55	09.09.2020.	1806/1 21.09.2020.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ Сектор за управљање животном средином Одсек за заштиту од великог хемијског удеса <u>11 070 НОВИ БЕОГРАД</u> Омладинских бригада бр. 1	09.09.2020.	1870/1 28.09.2020.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА РЕПУБЛИЧКИ ХИДРОМЕТЕОРОЛОШКИ ЗАВОД <u>11 000 БЕОГРАД</u> Кнеза Вишеслава 66	09.09.2020.	1866/1 28.09.2020.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И САОБРАЋАЈ <u>21 000 НОВИ САД</u> Булевар Михајла Пупина бр. 16	09.09.2020.	1918/1 06.10.2020.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗДРАВСТВО Сектор за санитарни надзор и јавно здравље Одељење санитарне инспекције у Суботици <u>СУБОТИЦА</u> Трг Лазара Нешића 1	09.09.2020.	1912/1 02.10.2020.
МЕЂУОПШТИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ СПОМЕНИКА КУЛТУРЕ <u>СУБОТИЦА</u> <u>СУБОТИЦА</u> Трг слободе бр. 1/3	09.09.2020.	2023/1 21.10.2020.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ПОКРАЈИНСКИ ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ПРИРОДЕ <u>НОВИ САД</u> Радничка бр. 20а	09.09.2020.	1964/1 12.10.2020.
ЈП "ВОЈВОДИНАШУМЕ" <u>21 131 ПЕТРОВАРАДИН</u> Прерадовићева бр. 2	09.09.2020.	1818/1 22.09.2020.

Институције којима су упућени захтеви за услове	Пслато дана	Бр. услова/ добитени дана
ЈП „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ Сектор за стратегију, пројектовање и развој <u>БЕОГРАД</u> Булевар краља Александра бр. 282	10.09.2020.	1891/1 30.09.2020.
ЈП ЗА ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ, УРБАНИСТИЧКО ПЛАНИРАЊЕ И УРЕЂЕЊЕ <u>БАЧКА ТОПОЛА</u> Маршала Тита 70	09.09.2020.	1864/1 28.09.2020.
ИНФРАСТРУКТУРА ЖЕЛЕЗНИЦЕ СРБИЈЕ АД Сектор за инвестиције, развој и технологију <u>11 000 БЕОГРАД</u> Немањина бр. 6	09.09.2020.	1807/1 21.09.2020.
АД „ЕЛЕКТРОМРЕЖА СРБИЈЕ“, БЕОГРАД <u>11 000 БЕОГРАД</u> Булевар Кнеза Милоша бр. 11	09.09.2020.	1881/1 29.09.2020.
ОПЕРАТОР ДИСТРИБУТИВНОГ СИСТЕМА „ЕПС ДИСТРИБУЦИЈА“ д.о.о. Београд Огранак „Електродистрибуција Суботица“ <u>СУБОТИЦА</u> Сегедински пут бр. 22-24	09.09.2020.	1939/1 08.10.2020.
ЈП ЕМИСИОНА ТЕХНИКА И ВЕЗЕ БЕОГРАД, СЕКТОР ТЕХНИКЕ <u>11 030 БЕОГРАД</u> Кнеза Вишеслава бр. 88	09.09.2020.	1805/1 21.09.2020.
ЈП „ПОШТА СРБИЈЕ“ Дирекција за поштанску мрежу <u>11 120 БЕОГРАД</u> Таковска бр. 2	09.09.2020.	1893/1 30.09.2020.
ПРЕДУЗЕЋЕ ЗА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈЕ, „ТЕЛЕКОМ СРБИЈА“ а.д. Београд Извршна јединица Суботица <u>24 000 СУБОТИЦА</u> Првوماјска бр. 2-4	09.09.2020.	1865/1 28.09.2020.
„ТЕЛЕНОР“ <u>11 070 НОВИ БЕОГРАД</u> Омладинских бригада бр. 90	09.09.2020.	2268/1 17.11.2020.
„VIP MOBILE“ д.о.о. <u>11070 НОВИ БЕОГРАД</u> Омладинских бригада бр. 21	09.09.2020.	1791/1 18.09.2020.
„САТ ТРАКТ“ д.о.о. Бачка Топола <u>БАЧКА ТОПОЛА</u> Маршала Тита бр. 111	09.09.2020.	1840/1 24.09.2020.
ЈП „СРБИЈА-ГАС“ <u>НОВИ САД</u> Булевар ослобођења бр. 69	09.09.2020.	1942/1 08.10.2020.
„НИС“ АД НОВИ САД <u>НОВИ САД</u> Народног фронта бр. 12	09.09.2020.	1828/1 23.09.2020.
РЕПУБЛИКА СРБИЈА АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА ЈВП „ВОДЕ ВОЈВОДИНЕ“ <u>НОВИ САД</u> Булевар Михајла Пупина бр. 25	09.09.2020.	2301/1 23.11.2020.
ЈП КОМУНАЛНО СТАМБЕНО ГРАЂЕВИНСКЕ ДЕЛАТНОСТИ "КОМГРАД" <u>БАЧКА ТОПОЛА</u> Матије Корвина 18	09.09.2020.	1772/1 16.09.2020.
ТУРИСТИЧКА ОРГАНИЗАЦИЈА ОПШТИНЕ БАЧКА ТОПОЛА <u>БАЧКА ТОПОЛА</u> Главна бр. 12	09.09.2020.	2337/1 26.11.2020.

Институције којима су упућени захтеви за услове	Пслато дана	Бр. услова/ добитени дана
РЕПУБЛИКА СРБИЈА РЕПУБЛИЧКИ СЕИЗМОЛОШКИ ЗАВОД БЕОГРАД Ташмајдански парк 66	14.09.2020.	1787/1 17.09.2020.
БеоГас доо БЕОГРАД 11090 Патријарха Димитрија 12в	06.10.2020.	1983/1 14.10.2020.

II ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ И ИЗБОР ИНДИКАТОРА

Стратешка процена утицаја Плана интегрисе еколошке, социјално-економске и био-физичке сегменте животне средине, повезује, анализира и процењује активности различитих интересних сфера и усмерава План ка решењима која су, пре свега, од интереса за вредности и квалитет животне средине.

Општи и посебни циљеви Стратешке процене дефинисани су на основу захтева и циљева у контексту заштите животне средине у другим плановима и програмима, циљева заштите животне средине утврђених на нивоу Републике и међународном нивоу, прикупљених података о стању животне средине и значајних питања, услова надлежних органа и институција.

1. ОПШТИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

Дефинисањем општих циљева Стратешке процене утицаја поставља се оквир за њихову даљу разраду кроз дефинисање посебних циљева и избор индикатора којима ће се оценити њихова оствареност, у контексту очувања животне.

Са становишта дугорочне организације коришћења, уређења и заштите простора, концепт одрживог развоја представља стратешку активност којом се дефинишу плански принципи и критеријуми заштите, средства и развој инструмената заштите животне средине. Концепт одрживог развоја простора у обухвату Плана огледа се у детаљнијој планској организацији и уређењу, вредновањем капацитета планираних садржаја у односу на потребе кроз усклађивање коришћења простора са природним и створеним потенцијалима и ограничењима.

Општи циљеви Стратешке процене, који се заснивају на вредновању и процени могућих утицаја на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана, су:

- обезбеђивање стандарда грађења и комуналног опремања у складу са принципима заштите животне средине, уз адекватну земљишну политику;
- рационално коришћење природних ресурса;
- одрживо управљање отпадним материјама;
- примена адекватних мера заштите ваздуха, воде и земљишта од загађења током реализације и функционисања планираних садржаја;
- поштовање свих предвиђених мера заштите од акцидената;
- Успостављање мониторинга квалитета животне средине дуж главне насељске саобраћајнице за квалитет ваздуха и буку и појединачно у комплексима привредних субјеката, како постојећих, већ поменутих, тако и планираних уколико дође до њихове изградње.

Приликом израде планова, већина општих циљева везана је за планска документа вишег реда и услове које они диктирају, док се посебни циљеви дефинишу за конкретни разматрани простор, а односе се на специфичност, намену површина и др.

2. ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу наведених општих циљева Стратешке процене у претходном поглављу, анализе стања животне средине и значајних питања, проблема и предлога у погледу заштите животне средине у планским решењима, утврђују се посебни циљеви Стратешке процене у појединим областима.

Интегралном анализом стања животне средине и значајних питања, проблема и предлога, дефинисани су **посебни циљеви**:

- А. Обезбеђивање стандарда грађења и комуналног опремања у складу са принципима заштите животне средине, уз адекватну земљишну политику;
- Б. Рационално коришћење природних ресурса;
- В. Одрживо управљање отпадним материјама;
- Г. Примена адекватних мера заштите ваздуха, воде и земљишта од загађења током реализације и функционисања планираних садржаја;
- Д. Поштовање свих предвиђених мера заштите од акцидената;
- Ђ. Успостављање мониторинга квалитета животне средине дуж главне насељске саобраћајнице за квалитет ваздуха и буку и појединачно у комплексима привредних субјеката, како постојећих, већ поменутих, тако и планираних уколико дође до њихове изградње.

3. ИЗБОР ИНДИКАТОРА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

На основу дефинисаних циљева, врши се избор одговарајућих индикатора стратешке процене утицаја на животну средину. Сврха њихове примене је у усмеравању планских решења ка остварењу циљева који се постављају. Индикатори представљају један од инструмената за систематско идентификовање, оцењивање и праћење стања, развоја и услова средине и сагледавање последица. Они су средство за праћење извесне променљиве вредности у прошлости и садашњости, а неопходни су као улазни подаци за свако планирање (просторно, урбанистичко и др).

Приликом дефинисања индикатора обрађивачи стратешке процене утицаја су се ослонили на индикаторе УН за одрживи развој, индикаторе дефинисане Правилником о националној листи индикатора заштите животне средине („Службени гласник РС”, број 37/11) и на елементарне еколошке индикаторе који се могу узети у обзир у односу на постојеће стање животне средине и карактер Плана и планираних активности.

На основу Правилника о Националној листи индикатора заштите животне средине, на територији насеља Бачка Топола релевантни су следећи индикатори:

- Учесталост прекорачења дневних граничних вредности за PM_{10} , NO_2 , O_3 и SO_2 ,
- Емисија примарних суспендованих честица и секундарних прекурсора, суспендованих честица (PM_{10} , NO_x , NH_3 и SO_2),
- Емисија тешких метала,
- Квалитет воде за пиће,
- Индекс експлоатације воде (WEI),
- Губици воде,
- Проценат становника прикључених на јавни водовод,
- Проценат становника прикључен на јавну канализацију,
- Загађене отпадне воде,
- Промена начина коришћења земљишта,
- Угрожене и заштићене врсте,
- Укупна количина произведеног отпада,
- Количина посебних токова отпада,
- Потрошња енергије по глави становника (GJ/становнику или tone (тона еквивалентне нафте) по становнику,
- Укупни индикатор буке,
- Индикатор ноћне буке.

4. КОМПАТИБИЛНОСТ ЦИЉЕВА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ СА ЦИЉЕВИМА ПЛАНА

Многи међународни документи упућују на важност односа процеса планирања и процеса израде стратешке процене утицаја и на неопходност интеграције овог инструмента у процес планирања. Истиче се и то да је Стратешка процена делимично интегрисана у планове и програме уколико се израђују у одвојеним фазама. Да би била потпуно интегрисана процедура израде Стратешке процене треба да се преплиће са процедуром израде планова или програма. Наредна табела приказује принцип по којем су се стручњаци Завода за урбанизам Војводине руководили при изради Стратешке процене.

Табела 8. Веза између фаза израде Плана и Стратешке процене утицаја

ИЗРАДА ПЛАНА		ИЗРАДА СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА (СПУ)
Одлучивање о изради планског документа по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за стручну контролу, односно комисије за планове	Узајамни утицај ових фаза – пре доношења Одлуке о изради планског документа прибавља се мишљење о предлогу одлуке да се (не)израђује СПУ	Одлучивање о изради СПУ према претходно прибављеном мишљењу надлежног органа и др. заинтересованих органа и организација
Доношење Одлуке о изради Плана	Узајамни утицај ових фаза	Доношење Одлуке о изради Извештаја о СПУ
Израда материјала за рани јавни увид Плана	Узајамни утицај ових фаза	СПУ планског документа на животну средину (анализа садржаја и основне документације, консултације са надлежним органима и организацијама...) – формулисање Извештаја о стратешкој процени
Израда Нацрта Плана		
Стручна контрола Нацрта Плана	Узајамни утицај ових фаза	Мишљење заинтересованих органа и организација
Јавни увид у Нацрт Плана	Узајамни утицај ове две фазе – у пракси се оба елабората истовремено излажу на јавни увид	Јавни увид у Извештај о СПУ
Доношење Плана	Орган надлежан за израду планског документа не може исти упутити у процедуру усвајања без Сагласности на Извештај о СПУ	Оцена и сагласност на Извештај од стране надлежног органа
Спровођење Плана	Узајамни утицај ових фаза	Имплементација мера заштите и мониторинг према Извештају о СПУ

Циљеви стратешке процене су, с обзиром на истовремену тј. паралелну израду ова два документа, у потпуности усаглашени са циљевима Плана. У даљем вредновању коришћени су следећи циљеви Стратешке процене:

- А. Обезбеђивање стандарда грађења и комуналног опремања у складу са принципима заштите животне средине, уз адекватну земљишну политику;
- Б. Рационално коришћење природних ресурса;
- В. Одрживо управљање отпадним материјама;
- Г. Примена адекватних мера заштите ваздуха, воде и земљишта од загађења током реализације и функционисања планираних садржаја;
- Д. Поштовање свих предвиђених мера заштите од акцидената;
- Ђ. Успостављање мониторинга квалитета животне средине дуж главне насељске саобраћајнице за квалитет ваздуха и буку и појединачно у комплексима привредних субјеката, како постојећих, већ поменутих, тако и планираних уколико дође до њихове изградње.

Табела 9. Компатибилност посебних циљева Плана и посебних циљева СПУ

	ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПЛАНА	А	Б	В	Г	Д	Ђ
1)	Дефинисати нову границу грађевинског подручја	0	0	0	0	0	0
2)	У области јавних садржаја осавременити објекте, комуналну опремљеност и подразумевану опрему за функционисање објеката у складу са савременим захтевима	+	+	+	+	+	0/+
3)	У области саобраћајне инфраструктуре дефинисати услове за имплементацију свих саобраћајних капацитета који би могли да подстакну привредне активности општинског простора	0/+	+	0	+	+	0
4)	Дефинисати начин уређења и утврдити правила изградње водопривредне инфраструктуре	+	+	0	+	+	+
5)	Дефинисати начин уређења и утврдити правила изградње електроенергетске и електронске комуникационе инфраструктуре	+	0	+	0	0	0
6)	Дефинисати начин уређења и утврдити правила изградње електроенергетске и електронске комуникационе инфраструктуре	0	0	0	0	0	0
7)	Дефинисати начин уређења и утврдити правила изградње производних енергетских објеката за производњу електричне и топлотне енергије	+	0	0	0	0	+
8)	Дефинисати начин уређења и утврдити правила за изградњу термоенергетске инфраструктуре	+	0	0	0	0	0
9)	Дефинисати правила и мере заштите природних и културно-историјских добара	+/0	0	0	0	+	0
10)	Циљеви озелењавања насеља ће бити усмерени на повећање зелених површина појединих категорија, реконструкцију постојећих категорија зеленила и њихово међусобно повезивање у систем преко линијског зеленила	+	0	0	0	0	0
11)	Дефинисати и спроводити мере заштите животне средине у складу са основним принципима одрживог развоја	+	+	+	+	+	0/+
+ компатибилни, - нису компатибилни, 0- неутралан однос							

III ПРОЦЕНА МОГУЋИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ СА ОПИСОМ МЕРА ЗА СМАЊЕЊЕ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Приоритетни циљ израде Стратешке процене је сагледавање могућих негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање мера за минимизацију истих. Да би се постављени циљеви остварили, потребно је сагледати Планом предвиђене активности и мере за смањење потенцијално негативних утицаја.

У поступку стратешке процене могућих утицаја планских решења на животну средину, потенцијала и ограничења у простору и животној средини, планска решења су вреднована у односу на:

- природне карактеристике, постојеће стање и услове у простору;
- створене вредности, постојећу намену и досадашњи начин коришћења простора и планирано уређење;
- стање комуналне опремљености и уређености простора;
- стање и статус природних вредности;
- услове надлежних институција добијених у поступку израде Плана и Извештаја о стратешкој процени;
- циљеве планских докумената вишег хијерархијског нивоа и циљеве предметног планског документа.

Стратешка процена се бави генералном и општом анализом и проценом могућих утицаја планираних решења заштите животне средине у Плану, при чему је акценат стављен на анализу планских решења по областима, која доприносе заштити и подизању квалитета животне средине на посматраном простору и у непосредном окружењу.

С обзиром на то да Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину не прописује шта представљају варијантна решења Плана, која подлежу стратешкој процени, разматрана су два могућа варијантна решења:

- **Варијанта - I** - да се План не усвоји;
- **Варијанта - II** – да се План усвоји и имплементира.

Утицаји стратешког карактера и укупни ефекти Плана на животну средину утврђују се кроз процену и поређење постојећег стања, циљева и планских решења, ограничавајући се у том контексту на позитивне и негативне ефекте доношења или недоношења планског документа.

1. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНОГ РЕШЕЊА НЕУСВАЈАЊА ПЛАНА

Варијантно решење у контексту **неусвајања** Плана може за последицу имати:

- недостатак мера и инструмената за управљање простором на еколошки прихватљив и одржив начин;
- непланску реализацију појединачних пројеката и делатности на појединим локацијама које не испуњавају претходне услове заштите простора и животне средине;
- неконтролисану и непланску градњу, што неминовно доводи до узурпирања и деградације пејзажних и природних вредности на подручју обухвата Плана и у окружењу;
- тенденцију угрожавања квалитета ваздуха, вода, земљишта и здравља становништва емисијом загађујућих материја, евакуацијом непречишћених отпадних вода у реципијент и продуковањем буке и вибрација;
- неадекватну заштиту и презентацију природних и културних добара;
- непоштовање решења и мера за уређивање подручја прописане Планом;
- непоштовање општих и посебних смерница и мера заштите животне средине из планова на вишем хијерархијском нивоу и предметног Плана.

2. ПРИКАЗ ВАРИЈАНТНОГ РЕШЕЊА УСВАЈАЊА И ИМПЛЕМЕНТИРАЊА ПЛАНА

Циљ израде Плана је дефинисање планских решења за даљи одрживи развој насеља Бачка Топола, заштиту и одрживо коришћење природних ресурса (ваздуха, воде, земљишта, биљног и животињског света, природних вредности, биодиверзитета), рекултивацију и ревитализацију деградираних локација, заштиту животне средине, презентацију и одрживо коришћење културних добара и заштиту простора у целини.

У оквиру Плана је извршена свеобухватна анализа подручја, постојеће структуре, стање инфраструктурне и комуналне опремљености, предности, потенцијала, могућих ограничавајућих фактора и услова надлежних институција.

Усвајањем Плана стварају се услови за:

- рационалну организацију, уређење простора и одрживи развој заснован на основама заштите и одрживог коришћења простора, природних и створених вредности и животне средине;
- инфраструктурно и комунално опремање и уређење подручја у обухвату Плана;
- заштиту природних вредности и животне средине (заштиту од аерозагађивања, загађивања подземних и површинских вода, земљишта, заштиту од буке);
- развој привредних активности у складу са основним принципима одрживог развоја;
- заштиту здравља становништва и оптимални квалитет живота на подручју насеља Бачка Топола;
- успостављање интегралног система за праћења стања животне средине тј. ваздуха, воде, подземних вода, земљишта и буке (мониторинг);
- контролисано и адекватно управљање свим генерисаним врстама отпада и отпадних вода;
- дефинисање мера заштите за хијерархијски ниже нивое, које ће се оперативно пројектовати и спроводити у процесу имплементације Плана израдом стратешких процена утицаја за планове нижег хијерархијског нивоа;
- дефинисање мера заштите при реализацији појединачних пројеката у обухвату Плана уз обавезу процене утицаја на животну средину, прописивање и спровођење мера заштите, мера управљања ванредним ситуацијама и мониторинг животне средине;
- имплементирање обавезујућих смерница прописаних планским документима вишег хијерархијског нивоа;
- укључивање јавности у процес планирања и доношења одлука везаних за развој предметног подручја.

3. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Поређење варијантних решења је извршено на основу позитивних и негативних утицаја које би варијантна решења имала у датом простору.

Позитивни ефекти вредновани су са аспекта утицаја на:

- стање животне средине и природне вредности;
- створене вредности, демографске карактеристике, стање и очуваност природног и културног наслеђа и привредне активности;
- инфраструктурну и комуналну опремљеност подручја у обухвату плана;
- урбанистичке услове и могућност контролисаног управљања простором.

Најприхватљивије решење са аспекта заштите животне средине било би оно које би омогућило примену мера за спречавање негативних утицаја, рационално коришћење природних ресурса, спровођење контроле квалитета животне средине и поштовање еколошких начела и принципа одрживог развоја.

Усвајање Плана генералне регулације насеља Бачка Топола представља најбоље решење са аспекта контролисаног управљања простором, заштите природних ресурса и животне средине (квалитета ваздуха, вода, земљишта) и заштите културног наслеђа, у складу са еколошким начелима и принципима одрживог развоја.

4. ПРИКАЗ ПРОЦЕЊЕНИХ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Проценом утицаја Планом предвиђених решења на животну средину уочава се усклађивање просторног развоја насеља Бачка Топола са условима природног окружења. Еколошки фактори у простору чине веома сложен систем јер се узајамно условљавају и мењају, а њихова интеракција готово увек има реверзибилни карактер.

Процена утицаја планских решења на животну средину извршена је квалитативном анализом и евалуацијом могућих утицаја, са циљем утврђивања значаја утицаја према критеријумима прописаним Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Све намене у простору на подручју обухвата Плана, расположиви потенцијали и наведена ограничења, која се манифестују одређеним утицајима на окружење, могу утицати на квалитет животне средине, угрожавајући је и деградирајући је.

У Стратешкој процени, у првом делу, анализирана су сва планска решења и извршено је идентификовање оних која у одређеној мери могу угрозити квалитет елемената животне средине у фази реализације Плана. У том контексту, у Стратешкој процени се анализирају могући утицаји планираних активности на чиниоце животне средине и дефинишу планске мере заштите које ће потенцијална загађења довести на ниво прихватљивости, односно у границе дефинисане законском регулативом.

У смислу смањивања и елиминисања могућих промена и негативних утицаја на животну средину неопходно је поштовање основних начела заштите животне средине и основних начела у планирању и остваривању планских решења, која се односе на заштиту природних ресурса, природних и културних вредности и уређење предметног простора.

Табела 10. Критеријуми за оцењивање величине утицаја

Величина утицаја	Ознака	О п и с
Нема или нејасан утицај	0	Нема утицаја, нема података или није примењиво
Позитиван	+ 1	Мањи позитивни утицај
Повољан	+ 2	Већи позитиван утицај
Врло повољан	+ 3	Јак позитиван утицај

Циљеви стратешке процене

- А. Обезбеђивање стандарда грађења и комуналног опремања у складу са принципима заштите животне средине, уз адекватну земљишну политику;
- Б. Рационално коришћење природних ресурса;
- В. Одрживо управљање отпадним материјама;
- Г. Примена адекватних мера заштите ваздуха, воде и земљишта од загађења током реализације и функционисања планираних садржаја;
- Д. Поштовање свих предвиђених мера заштите од акцидената;
- Ђ. Успостављање мониторинга квалитета животне средине дуж главне насељске саобраћајнице за квалитет ваздуха и буку и појединачно у комплексима привредних субјеката, како постојећих, већ поменутих, тако и планираних уколико дође до њихове изградње.

Табела 11. Процена величине утицаја планских решења на животну средину и елементе одрживог развоја

Области планских решења	Општи циљеви стратешке процене					
	А	Б	В	Г	Д	Ђ
Заштита природних ресурса (вода, ваздух и земљиште)	+3	+2	+2	+3	+2	+2
Заштита од буке	+2	0	0	0	0	+2
Заштита и очување заштићених подручја, изворних екосистема и укупног биодиверзитета	+3	+3	+2	+2	+1	+1
Привреда	+2	+2	+2	+3	+1	+3
Заштита животне средине и здравља становништва	+3	+3	+3	+3	+3	+3
Унапређење водопривредне инфраструктуре	+3	+3	+2	+1	0	+2
Реконструкција и модернизација саобраћајне инфраструктуре	+2	+1	+1	+1	0	+2
Реконструкција и модернизација енергетске инфраструктуре	+1	+2	+1	+1	+3	+1
Примена обновљивих извора енергије	+2	+3	+1	+3	+3	+1
Заштита културног наслеђа	0	0	0	+1	0	0
Заштита од ванредних ситуација	+2	+1	+1	+2	+3	+2

4.1. ПОРЕЂЕЊЕ ВАРИЈАНТНИХ РЕШЕЊА И ПРИКАЗ РАЗЛОГА ЗА ИЗБОР НАЈПОВОЉНИЈЕГ РЕШЕЊА СА АСПЕКТА ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

На основу критеријума процене величине и просторних размера утицаја планских решења на циљеве стратешке процене врши се евалуација значаја идентификованих утицаја за остваривање циљева стратешке процене у односу на варијантна решења.

Табела 12. Процена утицаја сектора Плана у односу на циљеве стратешке процене утицаја у односу на варијантна решења

Сектор плана	Сценарио развоја	ЦИЉЕВИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ					
		А	Б	В	Г	Д	Ђ
Заштита природних ресурса (вода, ваздух и земљиште)	ВАРИЈАНТА I	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА II	+	+	+	+	+	+
Заштита од буке	ВАРИЈАНТА I	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА II	+	0	0	0	0	+
Заштита и очување заштићених подручја, изворних екосистема и укупног биодиверзитета	ВАРИЈАНТА I	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА II	+	+	+	+	+	+
Привреда	ВАРИЈАНТА I	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА II	+	+	+	+	+	+
Заштита животне средине и здравља становништва	ВАРИЈАНТА I	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА II	+	+	+	+	+	+
Заштита од ванредних ситуација	ВАРИЈАНТА I	-	-	-	-	-	0
	ВАРИЈАНТА II	+	+	+	+	+	0
Унапређење водопривредне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА I	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА II	+	+	+	+	+	0
Реконструкција и модернизација саобраћајне инфраструктуре	ВАРИЈАНТА I	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА II	+	+	+	+	+	+
Реконструкција и модернизација енергетске инфраструктуре	ВАРИЈАНТА I	-	-	-	-	-	0
	ВАРИЈАНТА II	+	+	0	+	+	0
Примена обновљивих извора енергије	ВАРИЈАНТА I	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА II	+	+	+	+	+	+/-
Заштита културног наслеђа	ВАРИЈАНТА I	-	-	-	-	-	0
	ВАРИЈАНТА II	+	0	0	0	0	0
Заштита од ванредних ситуација	ВАРИЈАНТА I	-	-	-	-	-	-
	ВАРИЈАНТА II	+	+	+	+	+	+

+	укупно позитиван утицај
-	укупно негативан утицај
0	неутралан утицај

Могући позитивни и негативни ефекти варијанти Плана показују следеће:

- у варијанти да се План не донесе и да се развој настави по досадашњем тренду могу се очекивати само негативни ефекти код готово сваког сектора у односу на циљеве стратешке процене утицаја;
- у варијанти да се План имплементира (варијанта одрживог развоја) могу се очекивати бројни позитивни ефекти у сваком сектору, који отклањају већину негативних тенденција у развоју посматране локације, ако се План не би имплементирао.

На основу изнетог, може се закључити да је варијанта доношења предложеног Плана знатно повољнија у односу на варијанту да се План не донесе. 5. УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ, УРЕЂЕЊА И УНАПРЕЂЕЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ У ЦИЉУ СПРЕЧАВАЊА И ОГРАНИЧАВАЊА НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

У Извештају о стратешкој процени, вредновани су и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана и предложене су мере за смањење негативних утицаја на животну средину. Такође, концепт заштите животне средине у Плану предвиђа читав низ мера и услова заштите које имају како превентивни тако и санациони карактер.

Како би се ваздух, воде (површинске и подземне) и земљиште, као природни ресурси заштитили од негативних утицаја, инвеститори су обавезни да за све објекте који могу имати негативан утицај на животну средину израде Студију о процени утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 69/05), Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08), као и у складу са другим прописима из ове области.

4.2. ОПШТЕ МЕРЕ У ТОКУ ИЗГРАДЊЕ ПОЈЕДИНАЧНИХ ОБЈЕКТА

Током извођења радова на припреми терена и изградњи објекта потребно је планирати и применити следеће мере заштите:

- носилац пројекта је дужан да поштује Закон о планирању и изградњи, као и подзаконска акта донета на основу овог Закона;
- вршити редовно квашење запрашених површина и спречити расипање грађевинског материјала током транспорта;
- утврдити обавезу санације земљишта, у случају изливања уља и горива током рада грађевинских машина и механизације;
- отпадни материјал који настане у процесу изградње (комунални отпад, грађевински материјал и метални отпад, пластика, папир, старе гуме и сл.) прописно сакупити, разврстати и одложити на за то предвиђену и одобрену локацију;
- материјал из ископа одвозити на унапред дефинисану локацију, за коју је прибављена сагласност надлежног органа; транспорт ископаног материјала вршити возилима која поседују прописане кошеве и систем заштите од просипања материјала;
- ако се у току извођења грађевинских и других радова наиђе на археолошка налазишта или археолошке предмете, извођач радова је дужан да одмах прекине радове и обавести надлежну организацију за заштиту споменика културе;
- ако се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког типа и минеролошко-петрографског порекла, за које се претпоставља да има својство природног споменика, извођач радова је дужан да о томе обавести надлежну организацију за заштиту природе.

4.3. МЕРЕ ЗАШТИТЕ ПРИРОДНИХ РЕСУРСА И СТОРЕНИХ ВРЕДНОСТИ

С обзиром на то да је анализом постојећег стања животне средине у насељу Бачка Топола уочен одређени степен деградације природних ресурса, као последице кумулативног дејства низа природних и антропогених фактора, Планом су предвиђене мере и активности у циљу санације постојећег стања и даљег развоја насеља, у складу са основним принципима одрживог развоја.

Опште мере заштите природних ресурса и створених вредности односе се на:

- снабдевање корисника довољним количинама воде за пиће одговарајућег квалитета;
- изградњу комплетне канализационе мреже на територији насеља;
- реконструкцију и редовно одржавање каналске мреже за одвођење атмосферских вода;
- унапређење микроклиматских и санитарно-хигијенских услова насеља повећањем и повезивањем свих зелених површина у континуирани систем;
- санацију и рекултивацију постојећих одлагалишта отпада;
- едукацију грађана у циљу повећања свести о значају заштите животне средине и управљања отпадом као њеног интегралног дела, као и имплементацију одређених видова селекције отпада на извору, односно у домаћинствима;
- успостављање трајних активности на изради локалног регистра извора загађивања;
- решавање проблема уклањања отпада животињског порекла у складу са Законом о ветеринарству и пратећом законском регулативом.

За постројења и активности које могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, која је дефинисана Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

На простору обухвата Плана тренутно нема идентификованих постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе, ни СЕВЕСО постројења али је неопходно прописати одређене мере уколико се у планском периоду покаже потреба за изградњом наведених објеката.

Постројења у којима се обављају активности, у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: СЕВЕСО постројење), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, као техничка јединица унутар комплекса где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује.

Посебне мере за постројења и радне садржаје²

Услови који се односе на сва постојећа и планирана постројења и радне садржаје на простору у обухвату Плана су:

- применити опште и посебне санитарне мере и услове предвиђене законом и другим прописима, којима се уређују послови санитарног надзора, као и прибављене услове/сагласности надлежних органа и организација;
- фекалне отпадне воде испуштати у водонепропусну септичку јаму (као прелазно решење) или одводити интерном канализацијом у јавну канализациону мрежу;
- све технолошке отпадне воде, преко сливних решетки, сакупљати и одводити у водонепропусну септичку јаму, уз претходан третман на таложнику и сепаратору или их упуштати у јавну канализацију, а по извршеном одговарајућем третману којим се обезбеђује прописани квалитет за испуштање у канализациону мрежу односно реципијент;

² Према Упутству о минималним условима за заштиту животне средине, објављеним од стране надлежног министарства за послове заштите животне средине 2010. године

- спроводити мере заштите животне средине (ваздуха, воде, земљишта, заштите од буке) и адекватно управљање насталим отпадом.

У складу са Законом о заштити животне средине, у предметном Плану примениће се прописани систем мера и услова за одрживо управљање, очување и унапређење природне равнотеже и услова за живот, као и за спречавање и смањење загађивања животне средине.

4.3.1. Мере заштите ваздуха

У циљу заштите животне средине предметног простора предвиђено је предузимање одређених мера заштите ваздуха:

А.) Смањење нивоа емисије из постојећих извора загађивања ваздуха:

- Смањење емисије на дозвољене нивое из домена: индустријске производње, саобраћаја, комуналних делатности и пољопривредне производње;
- Ефикаснија примена система за пречишћавање ваздуха и коришћење нових технологија у циљу задовољења граничних вредности емисије;
- Редуковање емисије CO₂ и одржавање концентрације гасова „стаклене баште“ на нивоу који спречава опасне антропогене утицаје на климатски систем (по ФЦЦЦ– стандарду);
- Развијање свести, промоција и подршка коришћењу обновљивих извора енергије, али и развијање капацитета обновљивих извора енергије (ветра, соларне, биогорива и др);
- Израда катастра извора загађивача ваздуха и израда интегралног катастра за ваздух (емисије, имисије и деловања);
- Реализацијом плана озелењавања, унапредиће се микроклиматски и санитарно хигијенски услови простора.

Б.) Дефинисање правила заштите квалитета ваздуха од загађења у новим индустријским погонима:

- Није дозвољено погоршање квалитета ваздуха у било којој зони подручја Плана због додатних емисија из нових извора;
- За све привредне субјекте обавезна је уградња опреме, техничко-технолошких решења којима се обезбеђује задовољење прописаних граничних вредности емисије загађујућих материја у ваздуху;
- Ограничавање емисије из индустрије применом најбоље доступне технологије (БАТ) и техника максималне заштите за веома токсичне, канцерогене и мутагене материје;
- Уколико дође до кvara уређаја којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите и дође до прекорачења граничних вредности нивоа загађујућих материја у ваздуху или до поремећаја технолошког процеса због чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, обавезно је отклањање кvara или поремећаја како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року;
- Уградња система/опреме за отпашивање на уређајима на којима се обрађује, транспортује или пакује прашкасти материјал.

В.) Контрола и праћење загађивања ваздуха из индустријских објеката:

- Успостављање система мониторинга у циљу праћења одређених загађујућих материја које се могу емитовати из индустријске зоне или из појединачних индустријских објеката;
- За све привредне субјекте обавезно је спровођење мониторинга квалитета ваздуха, у складу са законском регулативом.

4.3.2. Мере заштите вода

Најефикаснија мера заштите воде од загађивања је забрана упуштања загађених и потенцијално загађених атмосферских, индустријских и санитарно-фекалних отпадних вода без претходног третмана до нивоа за захтевану класу водотокова, и забраном депоновања било каквог отпада у приобаљу Криваје.

Планом се предлажу следеће мере заштите и унапређења површинских и подземних вода:

- Израда интегралног катастра за воде (емисије и деловање), управљање водама и одговарајући мониторинг подземних вода;
- Завршетак изградње канализационе мреже на територији насеља и прикључење свих корисника на ППОВ насеља Бачка Топола;
- Израда санационих програма у предузећима и минимизирање тачкастих и линијских извора загађивања у циљу стварања услова за одржавање и обнову акватичних екосистема;
- Трајно обезбеђење класа квалитета свих површинских и подземних вода према захтевима из Водопривредне основе Србије који подразумевају да се сви водотоци на подручју Бачке Тополе задрже у прописаној класи квалитета;
- Све атмосферске воде са градског слива (саобраћајнице, радне и друге површине) да би се могле испустити у припадајући реципијент II категорије мора се претходно извршити предtretман за издвајање таложивих (песак) и пливајућих (уља) материја из воде;
- Сва предузећа – загађивачи, која испуштају употребљене воде у обавези су да изграде одговарајућа постројења за предtretман односно, (уколико нису у могућности да се прикључе на планирани насељски ППОВ) третман отпадних вода.

4.3.3. Мере заштите земљишта

Заштита земљишта најуже је повезана са заштитом ваздуха и воде, јер се многи од загађивача преко падавина, нагиба и пукотина у тлу и сл. преносе из вода у земљиште.

Посебни услови и мере које су у функцији заштите земљишта су:

- Применити биоразградиве материјале у зимском периоду за одржавање паркинга, улица и манипулативних платоа;
- Примењивати мере којима се спречава расипање и развејавање прашкастих материја и отпада по околини, приликом манипулисања или привременог чувања;
- У случају изливања опасних материја (гориво, машинско уље и сл.), загађени слој земљишта мора се отклонити и исти ставити у амбалажу која се може празнити само на за ту сврху предвиђеној локацији. На месту акцидента нанети нови, незагађени слој земљишта.

Заштиту земљишта од потенцијалне деградације обезбедити адекватним одвођењем отпадних вода, као и предузимањем превентивних мера при претакању или претовару материја које имају загађујући карактер.

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС“, број 112/15) и другим законима и подзаконским актима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

Мере заштите у поступку регулисања начина прикупљања комуналног отпада који се не рециклира имају за циљ заштиту здравља становништва и животне средине.

Прикупљање комуналног отпада вршиће се постављањем контејнера за сакупљање комуналног отпада.

- Власници објеката који ће се градити су обавезни да простор за смештај контејнера обезбеде у оквиру парцеле на којој се објекат налази,
- Локација мора да омогући несметани приступ возила за одвоз смећа. Контејнери морају бити постављени у заштићеним нишама.

Евакуацију комуналног и индустријског отпада вршити у складу са важећим прописима који регулишу ову област.

4.3.4. Мере заштите од буке

Мере и услове заштите од буке јединица локалне самоуправе утврђује у складу са Законом о заштити од буке у животној средини. Обавезе јединице локалне самоуправе односе се на акустичко зонирање на својој територији, одређивање мера забране и ограничења у складу са Законом, доношење локалног акционог плана заштите од буке у животној средини, обезбеђење и финансирање мониторинга буке у животној средини на својој територији и вршење надзора и контроле примене мера заштите од буке у животној средини.

Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10) прописани су индикатори буке у животној средини, граничне вредности, методе за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке на здравље људи.

Према потреби, надлежни орган може утврдити потребу мониторинга буке у складу са Правилником о методологији за одређивање акустичких зона, Законом и важећим подзаконским актима.

Посебни услови и мере заштите од буке за радне садржаје су:

- Пројектовати и извести одговарајућу звучну заштиту, којом се обезбеђује да бука, која се емитује при прописаним условима коришћења и одржавања уређаја и опреме, не прелази прописане граничне вредности;
- Након пуштања погона у рад или при пробном раду погона извршити контролно мерење нивоа буке на граници комплекса и извршити оцену ефикасности примењених мера заштите, при чему се узима као меродаван критеријум за ноћ, будући да емитована бука не зависи од доба дана, већ од режима рада погона (у случају да измерени нивои буке прелазе дозвољене вредности, побољшати звучну изолацију према осетљивим и угроженим објектима).

4.3.5. Мере заштите управљања отпадом

Управљање отпадом треба да се заснива на следећим мерама заштите:

- Потребно је системски приступити проблему прикупљања и одлагања комуналног отпада. Предвидети савремени концепт одлагања отпада преласком на систем регионалног депоновања отпада прикључењем општине Бачка Топола регионалној депонији у Суботици и изградњом трансфер станице на подручју општине Бачка Топола;
- Потребно је поступно увођење система за примарну селекцију комуналног отпада и рециклажу отпада уз формирање мреже прикупљачких станица. Систем селективног прикупљања отпада и његовог разврставања вршиће се у трансфер станици ван обухвата овог Плана.
- Увести приватан сектор у област селекције и рециклаже, пре свега кроз систем јавног и приватног партнерства. Подржати активности приватног сектора који би се бавио рециклажом комуналног али и посебних токова отпада (отпадна уља, електронски отпад, гуме, батерије и др);

- Комерцијални отпад који настаје у предузећима, установама и институцијама које се баве трговином, услугама, канцеларијским пословима итд, мора се сакупљати и може се уступати заинтересованим лицима и предузећима на даљи третман, уз обавезну евиденцију према одредбама важеће законске регулативе;
- Управљање индустријским отпадом мора се вршити у складу са Законом о управљању отпадом, и осталој важећој законској регулативи и подзаконским актима;
- Опасан отпад (из постројења и технолошких процеса, складиштења и др) подлеже управљању и поступању у складу са одредбама Закона о управљању отпадом, Правилника о начину поступања са отпаcima који имају својство опасних материја. Одношење ове врсте отпада може да врши искључиво организација која поседује дозволу за обављање те врсте делатности уз обавезну евиденцију о количини и врсти опасног отпада.

4.3.6. Заштита природних добара

У циљу заштите природних добара, неопходно је реализовати одређене мере очувања и унапређења природних и полуприродних елемената еколошког коридора.

Опште мере:

- За израду планова, пројеката и реализацију активности у оквиру еколошког коридора потребно је прибавити услове заштите природе у складу са Законом о заштити природе;
- Поплочавање и изградњу обале водотока Криваје са функцијом еколошког коридора свести на минимум, уз примену еколошки повољних техничких решења;
- Обезбедити отвореност еколошког коридора на целој дужини (одстранити постојеће цевоводе или извршити ревитализацију коридора код зацељених деоница), односно обезбедити проходност уређењем зеленила у зони црпних станица;
- Обезбедити очување и редовно одржавање травне вегетације обалног појаса, као дела еколошког коридора који омогућује миграцију ситним врстама сувих травних станишта;
- Прибавити посебне услове заштите природе за примену одговарајућих техничких решења којима се обезбеђује кретање животиња уз еколошки коридор приликом израде техничке документације приликом:
 - регулације водотока (изградња насипа и обалоутврда, продубљивање корита), попличавања и изградње обала;
 - изградње и/или обнављања саобраћајница које се укрштају са еколошким коридорима;
 - изградње нових и обнављања старих мостова.
- Избегавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења заштите природних и блиско природних делова коридора од утицаја светлости, применом одговарајућих планских и техничких решења (смањена висина светлосних тела, усмереност светлосних снопова према саобраћајницама и објектима, примена посебног светлосног спектра на осетљивим локацијама, ограничавање трајања осветљења на прву половину ноћи и сл.). Изабрати моделе расвете за директно осветљење са заштитом од расипања светлости према небу, односно према осетљивим подручјима еколошке мреже;
- Приобално земљиште водотока Криваје треба да има травну вегетацију у ширини од најмање 6 m (у случају ужег појаса приобалног земљишта од наведених вредности, обезбедити травни појас до границе водног земљишта). Травна вегетација се одржава редовним кошењем. Забрањено је узурпирати приобално земљиште коридора преоравањем, изградњом објеката и сл. У зонама становања, минимална удаљеност планираних објеката који захтевају попличавање и/или осветљење је 20 m, а оптимална 50 m од обале коридора.

На подручју ПП „Бачкотополске долине“:

- Парцеле на западној обали покривене вегетацијом у природном или блиско-природном стању (намена: трстик-мочвара, ливада, пашњак и шума, као и обални појас језера) треба да имају намену заштитног зеленила, у складу са

тачком 1. става 2. члана 6. Одлуке о заштити Парка природе. На овим парцелама је дозвољена рекреација и еколошка едукација. Промена намене је дозвољена искључиво у случају старих паркова који су уписани у катастар као шуме, пренаменом у парковско зеленило;

- Планирање спорта и туризма ограничити на полуострво, као и на источне и југоисточне делове језера;
- Предвидети формирање мултифункционалног зеленог појаса уз западну и јужну обалу језера. Поред заштите квалитета воде и биолошке разноврсности, функције зеленог појаса укључују рекреацију, презентацију природних вредности и еколошку едукацију.

Посебне мере очувања функционалности и проходности еколошког коридора:

- У целој дужини Криваје предвидети формирање приобалног зеленог појаса који садржи и пешачку стазу. Појас приказати и на графичком прилогу (нпр. шрафуром).
- Парцеле уз Кривају, значајне за подржавање функција коридора (намена: трстик-мочвара, ливада, пашњак и шума), назначити као заштитно зеленило. Обезбедити зелене коридоре: 1) између планираног заштитног зеленила бивше циглане (кп. 1028) и јужног руба фудбалске академије (унутар парцеле улице); 2) између јужнег дела језера и бивше циглане, односно Криваје (са обе стране блока предвиђеног за спорт и рекреацију). Зелене коридоре приказати и на графичком прилогу.
- Током изградње и функционисања објекта чија намена је директно везана за воду и/или обалу спречити ширење последица евентуалног акцидентног изливања горива и уља у еколошки коридор, постављањем пливајућих завеса на одговарајућим локацијама. Гориво и уље просуто на површину воде, као и друге загађујуће материје, морају се покупити у најкраћем могућем року (нпр. употребом *cansorb-a*). За заштиту околних екосистема од последица евентуалне дисперзије горива воденом површином предвидети одговарајуће хемијско-физичке мере (нпр. употреба средства *BioVersal* за поспешивање разградње нафтних деривата) и биолошке мере санације (према посебним условима);
- Није дозвољено складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) у небрањеном делу плавног подручја водотокова. На простору еколошког коридора управљање отпадом вршиће се у складу са Законом о управљању отпадом и другим важећим прописима;
- Далеководне објекте и инфраструктуру изоловати и обележити тако да се на минимум сведе могућност електрокуције (страдања услед удара струје) и колизије (механичког удара у жице) летећих организама. Носаче изолатора изоловати пластичним навлакама, изолаторе поставити на носаче у положају на доле, а жице обележити на упадљив начин;
- У зонама водопривредних објеката применити техничка решења којима се обезбеђује континуитет травне вегетације приобалног појаса и проходност терена за слабо покретљиве ситне животиње;
- Планско подизање зелених појасева уз постојеће и планиране државне саобраћајнице II реда у обухвату Плана, треба да се одвија у складу са предеоним карактеристикама подручја. Није дозвољено стварање пошумљеног коридора уз сам појас саобраћајнице који би привлачио животињске врсте и довео до повећања морталитета њихових популација;
- Уређењем окућница и простора око нестамбених објеката, дефинисањем правила озелењавања и удаљености објеката од обале, као и дефинисањем типова ограда уз обалу (забрана изградње ограда непроходних за ситне животиње, уз примену еколошки прихватљивих елемената са отворима већим од 10 cm), обезбедити проходност обале канала и водотока за ситне животиње. Приликом легализације захтевати прилагођавање постојећих ограда функцији еколошког коридора (померање ограда или измене делова ограда код међних тачака суседних парцела према речној обали);
- Због еколошког значаја простора, озелењавање спроводити на основу пројекта који се остварују на простору еколошких коридора и треба да се реализује паралелно са изградњом објеката. Правила озелењавања дата кроз ове мере, треба да се

примењују и на приватним парцелама. Због еколошког значаја простора, план озелењавања треба да буде саставни део планске и пројектне документације. Озелењавање треба да се остварује паралелно са изградњом објеката:

- забрањено је сађење инвазивних врста у простору еколошког коридора, а током уређења зелених површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста;
- обезбедити што већи проценат (најмање 50%) аутохтоних врста плавног подручја (тополе, врбе, панонски јасен, брест, храст лужњак итд.) који је неопходно обогатити жбунастим врстама подручја;
- обезбедити редовно одржавање зелених површина.

Мере заштите за заштитну зону еколошког коридора Криваје:

У појасу од 200 m од еколошког коридора/станишта:

- Услов за изградњу укопаних складишта је да се њихово дно налази изнад коте максималног нивоа подземне воде, уз примену грађевинско-техничких решења којим се обезбеђује спречавање емисије загађујућих материја у околни простор;
- Планским решењима мора се обезбедити:
 - примена мера заштите коридора/станишта од утицаја светлости буке и загађења;
 - дефинисање посебних правила озелењавања уз забрану коришћења инвазивних врста.

У појасу од 50 m од еколошког коридора забрањује се:

- примена техничких решења којима се формирају рефлектујуће површине (нпр. стакло, метал) усмерене према коридору или значајном станишту.

Примењују се следеће мере:

- очувати проходност еколошког коридора површинских вода забраном ограда појаса уз обалу или применом типова ограда које омогућују кретање ситних животиња;
- обезбедити континуитет зеленог тампон појаса између простора људских активности и коридора/станишта у ширини од 10 m код постојећих објеката, а 20 m код планираних објеката и то у складу са типом вегетације коридора/станишта Овај појас графички приказати у планској и пројектној документацији;
- објекте који захтевају поплочавање и/или осветљење лоцирати на мин. 20 m удаљености од границе коридора/станишта;
- Услов за изградњу:
 - вештачких површина (паркинг, спортски терени и сл.) је да се на парцели формира уређена зелена површина са функцијом одржавања континуитета зеленог појаса коридора;
 - саобраћајница са тврдим застором за моторна возила је примена техничких мера којима се обезбеђује безбедан прелаз за ситне животиње и смањују утицаји осветљења, буке и загађења коридора/станишта.

Уређењем простора унутар зоне радних садржаја, очувати и унапредити квалитет животне средине у што већој мери:

Простор еколошког коридора (водно земљиште Криваје, као и назначене ливаде, трстици, пашњаци и сл.) не може имати намену радне зоне, те по потреби модификовати границе намене. Појас ширине 20 метара у оквиру заштитне зоне коридора мора имати намену заштитног зеленила унутар радне зоне и као такав графички назначен на плану (нпр. шрафуром унутар намене). Проширење радне зоне не може бити планирано на подручју планираном за заштиту (графички прилог планираног заштићеног подручја).

На простору радне зоне уз еколошки коридор и подручја планираног за заштиту:

- обезбедити лоцирање претежно пословних садржаја, услужних делатности, производног занатства и сл., а не планирати изградњу индустријских комплекса чије функционисање представља угрожавајући фактор високог интензитета (хемијска индустрија и сл.).
- за потребе евентуалне изградње других производних комплекса малих и средњих капацитета, предност дати прехранбеној производњи.

Забрањено је упуштање непречишћених и недовољно пречишћених отпадних вода у еколошки коридор и други природни реципијент. Нови објекти не могу бити изграђени уколико не постоји могућност прикључења на канализациони систем или не обезбеђују индивидуално пречишћавање отпадних вода. Квалитет пречишћеног ефлуента мора задовољавати прописане критеријуме за упуштање у канализациони систем насеља, односно крајњи реципијент. Третман ефлуента индивидуалним путем вршити у складу са захтевима Уредбе о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Сл. гласник РС“, бр. 67/11, 48/2012 и 1/2016). Зауљене атмосферске отпадне воде треба да буду адекватно прикупљене и пречишћене (коришћењем таложника и сепаратора уља и масти).

Како би се у највећој могућој мери смањио негативан утицај радова и објеката на водно тело:

- Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобалне екосистеме, а у складу са чл. 10. Закона о водама.
- Забрањено је прање возила, машина, опреме и уређаја у површинским водама и на водном земљишту, као и коришћење ђубрива или средстава за заштиту биља у обалном појасу до 5 метара, у складу са чл. 97. Закона о водама;

Забрањује се одлагање/складиштење опасних материја и нерегуларно одлагање отпада:

- у приобалној зони еколошког коридора који протиче кроз насеље правцем север-југ и делом протиче кроз подручја планираног за заштиту;
- у свим прописаним зонама заштите бунара (изворишта за експлоатацију пијаће воде).

Уколико се на простору ван зоне утицаја на еколошки коридор и подручја планираног за заштиту планира складиштење горива, обезбедити потпуну изолацију резервоара од околног земљишта постављањем двоструког плашта. Укопано складиште са улогом хидроизолационог плашта изградити у складу са захтевима Правилника о техничким и другим захтевима за хидроизолационе материјале („Службени лист СЦГ“, број 1/2006), као и других прописа и појединачних аката који имају за циљ регулисање ове области. Правна лица и предузетници који се баве складиштењем, дистрибуцијом и стављањем у промет нафте и нафтних деривата дужни су да примењују техничке мере у циљу смањења емисија испарљивих органских једињења у складу са Чланом 44. Закона о заштити ваздуха. Контролу емисије испарљивих органских једињења из инсталација за складиштење и дистрибуцију нафтних деривата вршити у складу са Чланом 43. Закона о заштити ваздуха. Ради очувања подручја планираног за заштиту и еколошких коридора, неопходно је предузети мере заштите за спречавање настанка и ширења последица евентуалних акцидентних ситуација.

Привремено складиштење евентуално присутног опасног отпада вршити у складу са члановима 36. и 44. Закона о управљању отпадом. У случају коришћења отпадних материја као секундарне сировине, управљање отпадом обављати према одредбама Правилника о условима и начину сакупљања, транспорта, складиштења и третмана отпада који се користи као секундарна сировина или за добијање енергије („Службени гласник РС“, број 98/10).

Привремено одлагање чврстог отпада, који се не може искористити као секундарна сировина, вршити у посудама/уређајима одговарајућег капацитета, којима се обезбеђује изолација отпадних материја од околног простора. Сагласно потребама, управљање опасним материјама вршити у складу са одредбама Правилника о садржини политике превенцијв удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса („Службени гласник РС“, број 41/10).

Обезбедити пречишћавање продуката емисије из јединичних процеса радних и складишних комплекса, сагласно захтевима Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС“, број 111/15) и Уредбе о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из постројења за сагоревање („Сл. гласник РС“, број 6/16) као и сагласно Уредби о мерењима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања („Службени гласник РС“, број 5/16).

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићну природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном Министарству у року од осам дана од дана проналаска, и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

4.3.7. Заштита непокретних културних добара

За НКД од великог значаја се утврђују следеће мере заштите:

- 1) очување аутентичног хоризонталног и вертикалног габарита, примењених материјала и конструктивног склопа;
- 2) очување или рестаурација изворног изгледа композиције, стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита објеката;
- 3) очување основних вредности функционалног склопа и ентеријера (декоративног молераја, пећи, гипсане пластике, мобилијара и сл.);
- 4) осавремењивање објеката (сем коларско-ковачке радионице и завичајне куће), у циљу бољег коришћења, без надградње објеката је дозвољено, што подразумева следеће интервенције:
 - увођење савремених инсталација, под условом да не наруше ентеријерске вредности објекта;
 - уређење поткровља, (сем коларско-ковачке радионице и завичајне куће) могуће је искључиво у постојећем габариту крова, са приступом из постојећег степенишног простора или неке друге просторије највише етаже, ако се тиме не нарушава изворно функционално решење објекта; осветљење остварити путем кровних прозора у равни крова, и то само ако се тиме не нарушава естетика и склад изворног изгледа објекта; приступ поткровљу је могућ само из унутрашњости последње етаже;
 - уређење подрума се дозвољава у случају да се тиме не нарушавају основне вредности објекта и његова стабилност; извршити претходна испитивања тла и носеће конструкције објекта у случају спуштања нивелете пода; обавезна је израда елабората заштите суседних објеката; приступ подруму је могуће остварити из постојећег степенишног простора, из друге просторије или из дворишта, али само ако се тиме не нарушавају стабилност и вредности објекта;
 - дворишна крила главног објекта изузетно могу бити дограђена и то до висине уличног крила, уколико се тиме не нарушава архитектонски склоп, односно уколико је изворним решењем остављена могућност за дворишну изградњу; дворишне доградње јединствено решити за читаву парцелу како би се остварила јединствена естетска целина;
 - код слободностојећих објеката не дозвољава се доградња дворишних делова;
- 5) портали и прозори могу бити израђени искључиво од дрвета, а забрањује се употреба ПВЦ и алуминијумске столарије;

- 6) рекламе и табле са именима значајних личности које су живеле у објектима, осветљење и др. на фасадама могу се поставити само према условима надлежног завода за заштиту споменика културе;
- 7) клима уређаји и други технички уређаји и инсталације не могу се постављати на уличне фасаде; на дворишне фасаде могу се постављати само уз прибављене услове и сагласност надлежног завода за заштиту споменика културе;
- 8) Обавезно пре приступања радовима извршити претходне истраживачке радове, што подразумева истраживање изворне документације и историјата објекта, утврђивање свих фаза у изградњи објекта, испитивање стабилности здања, састава и квалитета материјала, анализе влаге и соли, како би се утврдили узроци оштећења објекта. На основу резултата ових истраживачких радова се опредељује за приступ радовима, технологији и одабиру материјала;
- 9) Сви одабрани материјали морају да одговарају оригиналу, удовољавају високим захтевима, морају да имају атесте, дефинисане техничке карактеристике добијене на основу испитивања, морају бити квалитетни, паропропусни, трајни, и да по карактеристикама одговарају изворним, односно постојећим материјалима на објекту. Квалитетан завршни слој треба да има што већу порозност, а при томе што већу водоодбојност. Висок степен проласка водене паре из зида у атмосферу је једна од најпожељнијих особина примењених завршних фасадних материјала. Неопходна је постојаност малтера на механичке ударе (поготово у пределу сокле) и постојаност боје на механичке додире.
Код завичајне куће применити изворне материјале карактеристичне за традиционалну архитектуру периода изградње (набој, трска и др.);
- 10) Сви радови треба да се изведу према претходно прибављеним условима надлежног завода за заштиту споменика културе у Суботици.

4.3.7.1. Добра која уживају претходну заштиту

А) Опште мере техничке заштите:

У просторној културно-историјској целини под претходном заштитом примењују се методе савремене конзерваторске праксе:

- 1) очување затечене историјске урбане матрице, блокова, улица, тргова;
- 2) очување постојећих регулационих и грађевинских линија;
- 3) очување ивичне блоковске изградње на парцели, као наслеђеног типа грађења:
 - изградње у низу на регулационој линији, са објектима постављеним „на преко“; дужом страном оријентисаном према улици, односно очување ивичне блоковске изградње;
- 4) очување унутрашњих дворишта и аутентичних дворишних објеката;
- 5) очување вертикалне регулације, односно постојеће линије поткровних венаца и кота слемена кровова, с тим да дворишни објекти не могу имати већу висину од објеката на регулационој линији улице;
- 6) очување или рестаурација оригиналног изгледа, стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита објеката који имају архитектонску и споменичку вредност;
- 7) коришћење простора просторно културно-историјске целине за стамбене, пословне, стамбено-пословне или пословно-стамбене намене, а дозвољавају се само мале традиционалне занатске радионице без еманације штетних супстанци;
- 8) очување пропорцијских односа на фасадама објеката, као и отвора на фасадама;
- 9) изградњу објеката инфраструктуре на подручју просторно културно-историјске целине вршити према условима надлежног завода за заштиту споменика културе;
- 10) партерно опремање и уређење простора вршити према условима надлежног завода за заштиту споменика културе;
- 11) за уређење јавних простора (улица, тргова) унутар просторне културно-историјске целине препоручује се спровођење урбанистичко-архитектонских конкурса;

- 12) постављање елемената урбаног мобилијара изводити према посебном пројекту „урбане опреме“ израђеном према условима надлежног завода за заштиту споменика културе, а у складу са стилским обележјима амбијента;
- 13) измештање или уклањање помоћних објеката који не одговарају функционалним потребама или нарушавају културно-историјске или естетске вредности просторне културно-историјске целине;
- 14) унутрашња дворишта решавати у зависности од намене објекта, као дворишта отвореног типа, функционално припојена улици и међусобно повезана, односно затвореног типа у функцији власника објекта; дворишта отвореног типа партерно решити; унутар њих уклонити неадекватне помоћне објекте;
- 15) реконструкција или замена постојећих дворишних објеката не сме знатније повећавати већ постигнути степен изграђености; висина дворишних објеката не сме прелазити висину дворишних крила главног објекта који се задржава и штити;
- 16) уклањање ваздушних водова електричне енергије и постављање подземних;
- 17) постављање елемената разводне мреже гаса на дворишним зидовима објеката или њихово адекватно маскирање;
- 18) приликом изградње нових објеката решити питање паркирања и гаражирања, према условима надлежног завода за заштиту споменика културе; приликом решавања подземних етажа, за сваку појединачну локацију извршити испитивање подземних вода и урадити елаборат заштите суседних објеката;
- 19) сви земљани радови на територији просторне културно-историјске целине условљавају се претходним заштитним археолошким ископавањима, археолошким праћењем и документовањем;
- 20) изградња јавних паркинга, гаража и бензинских пумпи дозвољава се само ван просторне културно-историјске целине; локација нових паркинга могућа је изузетно у деловима блокова који подлежу делимичној урбаној реконструкцији;
- 21) очување и допуна постојећег вредног зеленила на јавним површинама улица и тргова, унутрашњих дворишта, простора око јавних објеката, као и у портама сакралних објеката, које представља саставни део амбијента;
- 22) уклањање зеленила које је без вредности, а заклања фасаде или угрожава историјска здања;
- 23) декоративну расвету вредних објеката решавати према условима надлежног завода за заштиту споменика културе;
- 24) решавање одвођења атмосферске и подземне воде тако да не угрожавају заштићене објекте;
- 25) изградња градске канализационе мреже за одвод атмосферске воде и омогућавање одвођења воде од заштићених објеката;
- 26) изградња хидрантске мреже са приступима ватрогасној служби;
- 27) израда студије за омогућавање приступа лицима са посебним потребама јавним заштићеним објектима;
- 28) На парцелама где се врши интерполација треба испратити вертикалну регулацију постојећих суседних објеката (висина стрехе и слемена) који имају споменична својства.
- 29) Све интервенције унутар овога простора (на свим парцелама) унутар граница ће се вршити на основу претходно прибављених (пре приступања изради идејног решења) *Услова за предузимање мера техничке заштите* од стране надлежног завода за заштиту споменика културе Суботица.

Б) Посебне мере заштите за објекте и просторе:

За објекте од посебне вредности утврђују се следеће мере заштите:

- 1) очување аутентичног хоризонталног и вертикалног габарита, примењених материјала и конструктивног склопа;
- 2) очување или рестаурација изворног изгледа композиције, стилских карактеристика, декоративних елемената и аутентичног колорита објеката;
- 3) очување основних вредности функционалног склопа и ентеријера (декоративног молераја, пећи, гипсане пластике и сл.);

- 4) осавремењивање објеката, у циљу бољег коришћења, без надградње објеката је дозвољено, што подразумева следеће интервенције:
- увођење савремених инсталација, под условом да не наруше ентеријерске вредности објекта;
 - уређење поткровља, осим код сакралних објеката, могуће је искључиво у постојећем габариту крова, са приступом из постојећег степенишног простора или неке друге просторије највише етаж, ако се тиме не нарушава изворно функционално решење објекта; осветљење остварити путем кровних прозора оријентисаних према дворишном простору, а према уличном делу могуће је отварање кровних прозора у равни крова, и то само ако се тиме не нарушава естетика и склад изворног изгледа објекта; приступ поткровљу је могућ само из унутрашњости последње етаж;
 - уређење подрума се дозвољава у случају да се тиме не нарушавају основне вредности објекта и његова стабилност; извршити претходна испитивања тла и носеће конструкције објекта у случају спуштања ивелете пода; обавезна је израда елабората заштите суседних објеката; приступ подруму је могуће остварити из постојећег степенишног простора, из друге просторије или из дворишта, али само ако се тиме не нарушавају стабилност и вредности објекта;
 - дворишна крила главног објекта изузетно могу бити дограђена и то до висине уличног крила, уколико се тиме не нарушава архитектонски склоп, односно уколико је изворним решењем остављена могућност за дворишну изградњу; дворишне доградње јединствено решити за читаву парцелу како би се остварила јединствена естетска целина;
 - код слободностојећих објеката и историјских сакралних објеката не дозвољава се доградња дворишних делова;
 - отварање портала и излога могуће је на уличним фасадама објеката само у случају рестаурације изворног изгледа објекта;
 - Остале интервенције (отварање нових прозора, врата, и сл) могуће су само у дворишним деловима објекта и то само ако се на тај начин не нарушавају основне вредности здања, стилске карактеристике, пропорцијски односи и др. Ове интервенције се искључују, односно не могу се вршити на објектима непокретних културних добара и слободностојећим објектима чије су све фасаде сагледиве;
- 5) портали и излози могу бити израђени искључиво од дрвета, а забрањује се употреба ПВЦ и алуминијумске столарије;
- 6) стали објекти на парцели не подлежу режиму главног објекта и решавају се у складу са њиховом валоризацијом, али тако да не угрозе главни објекат; накнадно дограђени неестетски делови објеката и неадекватни помоћни објекти са парцеле и из окружења који немају споменичка својства - уклањају се; дворишни објекти требају се у свему ускладити са главним (уличним) објектом;
- 7) могућа је промена намене објеката, с тим да нове функције морају бити примерене архитектури, постојећем функционалном и конструктивном склопу објекта;
- 8) рекламе и табле са именима значајних личности које су живе у објектима, осветљење и др. на фасадама могу се поставити само према условима надлежног завода за заштиту споменика културе;
- 9) клима уређаји и други технички уређаји и инсталације не могу се постављати на уличне фасаде; на дворишне фасаде могу се постављати само уз прибављене услове и сагласност надлежног завода за заштиту споменика културе;
- 10) Обавезно пре приступања радовима извршити претходне истраживачке радове, што подразумева истраживање изворне документације и историјата објекта, утврђивање свих фаза у изградњи објекта, испитивање стабилности здања, састава и квалитета материјала, анализе влаге и соли, како би се утврдили узроци оштећења објекта. На основу резултата ових истраживачких радова се опредељује за приступ радовима, технологији и одабиру материјала.
- 11) Сви одабрани материјали морају да удовољавају високим захтевима, морају да имају атесте, дефинисане техничке карактеристике добијене на основу испитивања, морају бити квалитетни, паропропусни, трајни, и да по

карактеристикама одговарају изворним, односно постојећим материјалима на објекту. Квалитетан завршни слој треба да има што већу порозност, а при томе што већу водоодбојност. Висок степен проласка водене паре из зида у атмосферу је једна од најпожељнијих особина примењених завршних фасадних материјала. Неопходна је постојаност малтера на мехапичке ударе (поготово у пределу сокле) и постојаност боје на механичке додире.

- 12) Натписи фирме, рекламне ознаке, табле са именима значајних личности, осветљење, клима уређаји и др. на фасадама могу се поставити само према условима надлежног Завода за заштиту споменика културе. Парцијална колористичка решења само за део фасаде увек морају бити усклађена са осталим делом фасадног платна, морају бити идентична, како би се остварила јединствена целина.
- 13) Сви радови треба да се изведу према претходно прибављеним условима надлежног завода за заштиту споменика културе у Суботици.

За објекте од вредности утврђују се мере заштите идентичне мерама за објекте од посебне вредности с тим да се додаје:

- 5а) отварање портала и излога могуће је на уличним фасадама објеката који су били пословно-стамбени у доба подизања и то јединственим третирањем читаве фасаде и ако се на тај начин не нарушавају основне вредности здања, стилске карактеристике, пропорцијски односи и ако је силаз остварив са максимално 2 степеника управно постављена на објекат. Не дозвољавају се силази паралелни са фасадом. Изглед портала и излога дефинисати према условима надлежног завода за заштиту споменика културе.

Објекти без вредности могу бити адаптирани или замењени новим објектима према условима надлежног завода за заштиту споменика културе, с тим да морају испуњавати следеће услове:

1) У случају када се гради нови објекат:

- (1) усклађивање нових објеката са карактером амбијента и вредностима урбаног и архитектонског наслеђа у погледу димензија, диспозиције, пропорција, типа градње и обликовања;
- (2) положај објекта на парцели је ивични, оријентисан према улици, одређен постојећом регулационом и грађевинском линијом улице, односно припадајућег блока;
- (3) висински габарит новог објекта који се интерполује између два објекта са културним и историјским вредностима одређен је висинским габаритом суседних објеката, висином венца, слемена крова и сл; У случају да се интерполовани објекат не граничи са објектом који има културно историјске вредности, висински габарит се одређује на основу висинског габарита најближих објеката у окружењу који су валоризовани као објекти од вредности или посебне вредности;
- (4) габарит се по дубини решава слободно у складу са функцијом објекта; у случају да се нови објекат гради уз објекат који је предвиђен за чување, дворишним крилима новог објекта прекрити забатне и калканске зидове суседних објеката, а висине забата и калканских зидова не могу прелазити висине зидова суседних објеката;
- (5) по угледу на постојеће градитељско наслеђе у оквиру просторне културно-историјске целине, за нови објекат формирати колски улаз због решавања паркирања и гаражирања, изношења смећа, из противпожарних разлога и сл;
- (6) приликом изградње новог објекта решити паркирање и гаражирање унутар парцеле, као и хортикултурно уређење његовог окружења;
- (7) обликовање новопланираних објеката, као и целокупно архитектонско дело (конструкција, функција), треба да носи печат свога времена; са објектима у окружењу са културним и историјским вредностима треба да чине складну целину;

- (8) интерполовани објекти могу бити покривени двоводним или вишеводним крововима; положај слемена крова треба да буде приближно на половини ширине тракта, нагиб кровних равни не сме бити стрмији од суседних сачуваних објеката; у случају замене низа објеката, нагиб целог низа мора бити приближан преовлађујућим у оквиру просторно културно-историјске целине (у распону од 33-45°);
 - (9) за спољну обраду новог објекта дозвољена је употреба материјала који су примењени на постојећим објектима просторне културно-историјске целине, а који имају културно-историјску вредност, као и савремени материјали који не одударају од затечених (керамика, гипс, малтер, камен, племенити малтери, дрво, теракота, фасадна опека), с тим да није дозвољена употреба натур бетона, плоча од ломљеног камена, пластике и метала;
 - (10) намена нових објеката може бити: јавна, стамбена, пословна и мешовита; код мешовитих објеката пословање треба да је приземној етажи, а становање на спратној;
 - (11) дворишта отвореног типа адекватно партерно уредити, поплочати, озеленити и осветлити;
 - (12) Сви одабрани материјали морају да удовоље високим захтевима, морају да имају атесте, дефинисане техничке карактеристике добијене на основу испитивања, морају бити квалитетни, паропропусни, трајни, и да по карактеристикама одговарају изворним, односно постојећим материјалима на објекту. Квалитетан завршни слој треба да има што већу пародифузност, а при томе што већу водоодбојност. Висок степен проласка водене паре из зида у атмосферу је једна од најпожељнијих особина примењених завршних фасадних материјала. Неопходна је постојаност малтера на механичке ударе (поготово у пределу сокле) и постојаност боје на механичке додире;
 - (13) Натписи фирме, рекламне ознаке, табле са именима значајних личности, осветљење, клима уређаји и др. на фасадама могу се поставити само према условима надлежног завода за заштиту споменика културе;
 - (14) За идејна решења нових објеката унутар градског језгра предлажемо да се распише конкурс на основу Услови Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица.
 - (15) Објекти у просторној културно-историјској целини морају бити дела савремене архитектуре по обликовању, да обезбеђују квалитетне услове становања, квалитетне изведбе и примењених материјала.
- 2) До изградње новог објекта, на постојећем објекту су могуће све интервенције као и на објектима од вредности, као и:
- (1) остале интервенције (отварање портала, излога, на уличној фасади и др.) могуће су јединственим третирањем читавог објекта, тако да се на тај начин остваре квалитетни пропорцијски односи и естетска целина објекта;
- 3) У случају задржавања и адаптације постојећих објеката без вредности који не нарушавају амбијент, применити следеће мере заштите:
- (1) очување оригиналног хоризонталног и вертикалног габарита, примењених материјала и конструктивног склопа;
 - (2) постављање кровног покривача од бибер црепа;
 - (3) дозвољава се осавремењивање објеката, у циљу бољег коришћења, увођењем савремених инсталација;
 - (4) дозвољавају се доградње у дворишном делу али тако да не надвисују главни објекат;
 - (5) пројектовање излога на уличној фасади дозвољава се уз јединствени третман читавог објекта, тако да се на тај начин остваре квалитетни пропорцијски односи и естетска целина објекта;
 - (6) дозвољава се уређење поткровља са осветљењем путем кровних прозора.

Утврђују се следеће мере заштите за објекте под претходном заштитом:

- Објекте у целости рестаурирати према овим Условима;
- Квалитет радова мора одговарати одговарајућим прописима, стандардима и нормама у грађевинарству. Све радове извести од квалитетног материјала и са квалификованом радном снагом;
- Предметним радовима не сме се угрозити стабилност зграде. За све радове којима се може угрозити стабилност, обавезна је статичка провера од стране грађевинског инжењера-пројектанта за конструкције;
- За све радове предвидети скелу која мора бити урађена према важећим техничким прописима и одобрена од стране статичара.

Кров

- Габарит крова, висина и нагиби не могу се мењати;
- Пажљиво демонтирати кровни покривач од црепа, заједно са слемењацима, летвама и свим лименим опшавима крова, са пажљивим вертикалним транспортом на тло, те пажљиво одлагање на место које одреди Инвеститор;
- Одстранити сав шут са таванске конструкције;
- Прегледати постојеће димњаке. Утврдити њихово стање, извести поправке или уколико је потребно, извести презиђивање али обавезно сачувати оригиналан облик. Посебну пажњу обратити на њихову стабилност;
- Постојећу дрвену кровну конструкцију прегледати, а све труле, оштећене или недостајуће делове поправити или заменити новим од исте врсте дрвета истих димензија као постојећи. Делове кровне конструкције који су постали статички нестабилни неопходно је санирати и довести у исправно стање, уз статичку проверу примењеног система. Посебну пажњу посветити прегледу свих чворова и веза, те ако је потребно, извести ојачање кламфама, ексерима, металним плочама и шрафовима. Користити здраву и суву грађу;
- Извршити заштитни премаз свих елемената кровне конструкције импрегнирајућим средством против пожара и инсеката;
- Замена црепа (који датира из новијег периода) бибер црепом натур, којим је оригинално био покривен објект, у свему према упутству произвођача;
- Извести све неопходне слојеве, летве, контралетве, паропропусну, водоодбојну фолију и подашчавање. Кров треба да буде водонепропусна, али паропропусна мембрана. Извести снегобране;
- Спречити могућност уласка голубова у тавански простор објекта;
- Дашчани опшав стрехе преконтролисати те по потреби поправити, а све у складу са оригиналом. Завршно бојити у тон у договору са стручним сарадницима МЗСК Суботица;
- Преконтролисати и по потреби заменити постојеће хоризонталне и вертикалне олуке, као и све лимене опшаве крова од поцинкованог лима;
- Доње делове вертикалних олука у висини од 1,5 m извести од ливено гвоздених цеви.

Фасаде

- Пре почетка радова све стране елементе одстранити са фасада (натписе, светлећа тела и обележја, спољне јединице климе и др);
- Малтерисање фасадних зидова (железничка станица) извршити термомалтером. На суву подлогу зида нанети паропропусни термомалтер (нпр. „PlutaFas“ или еквивалент). Сву декоративну зидну пластику у виду натпрозорних и надвратних лукова, пиластера и међуспратног венца сачувати у оригиналном изгледу;
- Соклу од вештачког камена (железничка станица), као и фасадну опеку (капел, ветрењача) очистити водом под великим притиском. У случају да се на овај начин не могу уклонити све насlage нечистоће, на проблематичним деловима применити хемијска средства или технику сувог леда. Сва оштећења поправити вештачким

каменом исте структуре, колористике и текстуре. Оштећену опеку заменити новом идентичном по димензијама и колориту;

- Облогу степеника код улаза у просторије станичног објекта обити и извести нову облогу од вештачког камена идентичног сокли;
- Општити истурене и незаштићене делове фасаде (венце, прозорске клупице, итд.) цинк лимом. Посебну пажњу обратити на правилно формирање спојева, повијања и окапнице. Спој зида и лима попунити високоеластичном флексибилном масом отпорном на атмосферске утицаје.

Столарија

- Испитати сву столарију уз присуство конзерваторског надзора МЗСК Суботица, те по потреби извршити рестаурацију прозора са заменом оштећених делова идентичним материјалом, квалитетним и добро исушеним, идентичне обраде и профилације, или по потреби изградити нове, идентичне геометрије од трослојно ламелираног дрвета са термопан стаклом, дрвеним шалукатрама и свом оригиналном декорацијом у облику опшава. Преконтролисати шарке и све механизме те по потреби поправити или заменити новим. Прозори треба добро да дихнују. Бојити бојом на воденој бази три пута са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти;
- Рестаурирати постојећа врата или извести по потреби нова врата са надсветлом идентичним материјалом, квалитетним и добро исушеним, идентичне обраде и профилације, од трослојно ламелираног чамовог дрвета. Кваке и окови треба да су усклађени оригиналу. Бојити бојом на воденој бази, три пута са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти.

Моловање и фарбање

- Извршити бојење малтерисаних делова фасада уз претходно наношење изолационе подлоге, која треба да учврсти и изолује површину пре наношења завршне фарбе, затим фарбати пародифузном фасадном бојом на силикатној бази са додатком микрофибер влакана, у минимум два слоја према упутствима конзерваторског надзорног органа. Пре почетка бојења у сарадњи са конзерваторским надзором МЗСК Суботица урадити пробне тонове;
- Столарију бојити бојом на воденој бази три пута са полусјајним лаком, према упутству конзерваторског надзорног органа, колористичком решењу и тон карти;
- Након чишћења фарбе пескарењем, извршити бојење металних елемената бојом за метал. На метал нанети импрегнацију и основну боју, а затим бојити два пута црном мат бојом за метал;
- Након фарбања фасаде, доњу зону је могиће премазати анти-графит премазом до минималне висине од 3 m;
- На фасаду објекта поставити плочу са основним подацима о објекту на положај који ће дефинисати стручњаци овог Завода у посебно израђеним Условима;
- Све радове извести према овим условима.

Ентеријер

- Изворни ентеријер објекта сачувати, рестаурирати. У случају да је већим делом уништен током времена (железничка станица), те не постоје релевантни подаци за рестаурацију нити реконструкцију, сходно наведеном ентеријер треба савремено решити једноставних линија и пастелних тонова;
- Унутар функционалног склопа железничке станице су могуће одређене измене неопходне за савремено функционисање објекта. Измене се односе на пренамену просторија, те промене положаја отвора, израда лакких преградних зидова од гипса;
- Све оригиналне материјале ентеријера сачувати код капеле и ветрењаче;

- Малтерисање железничке станице извести са унутрашње стране фасадних зидова термомалтером, а осталих продужним малтером;
- Обраде подова и зидова станице прилагодити новој намени, подове јавних простора извести од камена или гранитне керамике, одабир у договору са конзерватоским надзором МЗЗСК Суботица. У службеним просторијама подне облоге извести од гранитне керамике и облоге на бази синтетичког каучука. Зидове јавних простора у доњем појасу, који је изложен хабању, могуће је обложити каменом, дрвеном облогом и бојити уз све потребне предрадне у тону у договору са конзерватоским надзором МЗЗСК Суботица;
- Све потребне инсталационе водове скривено поставити.

Спољно уређење

- Преконтролисати те по потреби поправити или извести нове заштитне тротоаре око објекта са адекватним нагибима од објекта како би се атмосферске падавине одводиле од објекта;
- Сачувати поплочање коловоза – прилаза станичној згради од камених коцки, по потреби извршити поправке, те допунити недостајућим елементима;
- Прилазе решити поплочањем. Поплочање решити каменом или вибропресованим бетонским елементима. Решити паркинге за све врсте возила, опремити урбаним мобилијаром као и одговарајућом јавном и декоративном расветом. Предвидети озелењавање, као и постављање жардињера;
- Читав простор треба да чини складну целину са објектом и карактером амбијента.

4.3.7.2. Градитељски објекти – документарна вредност

Објекти који немају посебне културно-историјске нити архитектонске вредности или су у таквом трошном стању да је неосновано покренути поступак заштите, предвиђени су за чување кроз документацију. У случају ако се предвиђа њихово рушење, потребно је обавестити Завод за заштиту споменика културе како би се пре рушења објекат детаљно фотографски и технички снимио.

4.3.7.3. Археолошка налазишта

Услови и мере заштите археолошких налазишта су:

- За све земљане радове у оквиру подручја са археолошким локалитетима обавезно је претходно прибављање Услови и мера заштите територијално надлежног Међуопштинског завода за заштиту споменика културе Суботица;
- Обавеза инвеститора је, да у складу са Законом о културним добрима обезбеди средства за заштитна ископавања на простору археолошких налазишта.
- Уколико се приликом извођења земљаних радова у оквиру границе Плана наиђе на археолошке налазе и остатке, све радове треба обуставити и о томе обавестити Међуопштински завод за заштиту споменика културе Суботица, како би се предузеле неопходне мере за њихову заштиту. План и програм археолошких ископавања сачиниће сарадници Завода у сарадњи са инвеститором градње, у складу са Законом о културним добрима.

4.3.7.4. Гробља

Мере заштите гробља су:

- Капеле на гробљу се чувају;
- Потребно би било да се установи:
 - 1) које су значајне личности који почивају ту, и њихово гробно место се чува стално,
 - 2) које су гробнице које се због естетске вредности не смеју дирати.

4.3.7.5. Јавни споменици и спомен обележја

У Бачкој Тополи се налази неколико јавних споменика које треба сачувати на месту где се налазе.

Утврђују се следеће мере заштите за јавне споменике:

- 1) за јавне споменике: очување изворног изгледа, оригиналних материјала и аутентичних натписа на споменицима комплекса;
- 2) Калварију, који стоји близу гробља, по могућности требало би што пре обновити, односно рестаурирати;
- 3) Редовно одржавање и чишћење свих споменика комплекса и обнављање текста на њима;
- 4) Обезбеђење видљивости и приступа споменицима;
- 5) Хортикултурно и партерно уређење и одржавање простора унутар комплекса око свих споменика.

4.3.8. Мере заштите живота и здравља људи

Адекватна имплементација планских решења у области заштите животне средине, пре свега, препоруке и обавеза израде студија процена утицаја пројеката на животну средину, студија утицаја на здравље људи и др. и стратешких процена планова на животну средину, као и успостављање мониторинга параметара животне средине и инспекцијски надзор имају важну улогу у очувању квалитета живота и здравља људи на подручју Плана.

Одрживо управљање животном средином је кључни фактор у сузбијању бројних болести чији су директни изазивачи фактори животне средине, пре свега антропогени утицаји и њихово синергијско дејство са природним, као и њихови међусобни утицаји. Утицаји животне средине на здравље људи су велики и представљају последичну реакцију те је становништво у обухвату Плана свакодневно изложено низу физичких, хемијских и биолошких агенаса, природног и антропогеног порекла.

У Републици Србији, заштита здравља дефинише се са пет нивоа мера и активности усмерених на: унапређење и очување здравља, спречавање и сузбијање обољења, рано откривање болести, благовремено лечење и рехабилитацију.

Јавно здравље подстиче одговорност државе и друштва у обезбеђењу добробити за све грађане путем унапређења здравља и очувања здраве животне средине.

Здравствена заштита је организована и свеобухватна делатност друштва са основним циљем да се оствари највиши могући ниво очувања здравља грађана и породице. Здравствена заштита је све оно што једна држава или друштво (заједница) у целини, као и здравствена служба посебно, чине да заштите и побољшају здравље становништва. То могу бити разноврсне активности и мере на различитим нивоима.

Мере заштите живота и здравља људи могу се поделити у неколико кључних области дејства, према доминантном утицају у складу са законском регулативом из појединих области:

- обезбеђење околине неопходне за здрав живот становништва, посебно деце, кроз заштиту и очување квалитета животне средине;
- елиминисање загађења ваздуха које настаје као продукт сагоревања чврстих горива и услед егзистенције постојећих привредних комплекса у обухвату Просторног плана и контактне зоне, које може бити у вези са многим обољењима;
- благовремено упозоравање и превенција од штетних ефеката дејства хемикалија које представљају потенцијални ризик за здравље људи;
- заштита здравља људи од електромагнетног зрачења;
- заштита живота и здравља људи у ванредним ситуацијама планирањем превенције и адекватним реаговањем на насталу ситуацију, чиме би се смртност и болести од

последица ванредних ситуација, несрећа и избијања епидемија који су повезани са факторима ризика животне средине значајно смањили;

- заштита живота и здравља људи од последица климатских промена као глобалне опасности по здравље људи, које изазивају оштећења озонског омотача, губљење биодиверзитета и др.

Санитарни услови

Законом о санитарном надзору („Службени гласник РС“, број 125/04) одређени су објекти који су под санитарним надзором и то су објекти у којима се обављају следеће делатности: здравствена; производња и промет животних намирница и предмета опште употребе; јавног снабдевања становништва водом за пиће; угоститељска; пружања услуга одржавања хигијене, неге и улепшавања лица и тела и немедицинских естетских интервенција којима се нарушава интегритет коже; социјална заштита; васпитно-образовне; културе, физичке културе, спорта и рекреације; јавног саобраћаја.

Општи услови који важе за све објекте под санитарним надзором дефинисани су Правилником о општим санитарним условима које морају да испуне објекти који подлежу санитарном надзору („Службени гласник РС“, број 47/06).

Посебни услови

Посебни услови дефинисани су у условима добијеним за потребе израде Плана од стране Покрајинског секретаријата за здравство.

Објекти за производњу и промет животних намирница и предмета опште употребе не могу бити лоцирани поред ђубришта, депонија, несанираних нужника, отворених канала, фабрика које испуштају гасове, пару, димове, прашину, као ни у близини других објеката који могу штетно утицати на хигијенске услове у објекту, односно хигијенску исправност производа у њима, као и на местима где би правац дувања главних ветрова могао штетно утицати на хигијенске услове у објекту или његовој околини. Такође, овакви објекти не могу бити на местима где могу угрожавати становање или обављање здравствене, дечије и социјалне заштите. Објекти се лоцирају на местима где је обезбеђена снабдевеност енергетским изворима, континуираним снабдевањем хигијенски исправном водом за пиће, као и одвођење отпадних вода и других отпадних материјала. Ближи услови за ове објекте регулисани су Правилником о санитарно-хигијенским условима за објекте у којима се обавља производња и промет животних намирница и предмета опште употребе („Службени гласник РС“, бр. 6/97 и 52/97) као и Законом о безбедности хране („Службени гласник РС“, бр. 41/09 и 17/19) и Правилника који проистичу из њега: Правилником о општим и посебним условима хигијене хране у било којој фази производње, прераде и промета („Службени гласник РС“, бр. 72/10 и 62/18) и Правилником о условима хигијене хране („Службени гласник РС“, број 73/10).

Објекти за клање животиња, обраду, прераду производа животињског порекла треба да буду ван насеља и у подручју које неће бити предвиђено за изградњу стамбених објеката, а изграђени објекти не смеју угрожавати и бити угрожени од загађивања ваздуха из других објеката, на земљишту које је са високим нивоом подземних вода и које је склоно клизању. Детаљнији услови прописани су Правилником о ветеринарско-санитарним условима, односно општим и посебним условима за хигијену хране животињског порекла, као и условима хигијене хране животињског порекла („Службени гласник РС“, бр. 25/11 и 27/14).

Пијаце или тржнице, отвореног или затвореног типа, лоцирају се у стамбеној зони насеља или у близини, са обезбеђеним прилазима за возила за снабдевање и потрошаче.

Простор треба да је поплочан уз довољан број канализационих отвора, а чесме се постављају на тржном простору. Детаљнији услови прописани Правилником о ближим условима који обезбеђују хигијенско поступање са животним намирницама и могућност здравственог надзора над прометом ван просторија одређених за продају („Службени гласник РС“, број 25/76).

Објекти за снабдевање становништва водом за пиће тј. подручја на којима се они налазе обезбеђују се зонама санитарне заштите. Зона непосредне заштите обезбеђује се ограђивањем и може се користити само као сенокос. У ужој зони заштите није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршење радњи које могу на било који начин загадити воду. У широј зони заштите забрањена је изградња индустријских и других објеката чије отпадне воде и друге отпадне материје из технолошког процеса производње могу загадити извориште, осим објеката од посебног значаја за заштиту земље.

Објекти водоснабдевања, као што су резервоари, црпне станице, коморе за прекид притиска, инсталације за поправку квалитета воде и дубоко бушени бунари морају имати зону непосредне заштите која обухвата најмање 10 m од објекта ако у њима борави стално запослено лице, а најмање 3 m ако у њима не борави. Ова област регулисана је следећим прописима: Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања („Службени гласник РС“, број 92/08).

Локација саобраћајних станица треба да обезбеди лаку везу са истим или другим типом саобраћаја, да има добро уређен приступ и довољно обезбеђене површине за паркирање јавних и личних возила, долазак и одлазак путника и транспорта робе. Ближи услови одређени су Правилником о ближим саобраћајно-техничким и другим условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и аутобуских стајалишта („Службени гласник РС“, број 7/17).

Планирање болничког простора зависи од броја становника који гравитирају центру, а не само од становника који живе у том насељу. Кад је реч о болничкој зони мисли се на простор где су смештене стациониране установе, болнице, клинике, болнички институти. Амбулантно-поликлиничке установе обично се лоцирају у насељима у виду амбуланти и здравствених станица. Ближи услови одређени су Правилником о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе („Службени гласник РС“, бр. 43/06, 112/09, 50/10, 79/11, 10/12-др. пропис, 119/12-др. пропис, 22/13, 16/18 и 18/22).

Ближи услови за објекте социјалне заштите регулисани су Правилником о ближим условима и стандардима за пружање услуга социјалне заштите („Службени гласник РС“, бр. 42/13, 89/18 и 73/19).

Законом о туризму („Службени гласник РС“, број 17/19) су јасно дефинисане различите категорије угоститељских објеката за смештај, пружање услуга исхране и пића и кетеринг објекат, а детаљнији услови у односу на врсту објекта одређени су Правилником о начину пружања угоститељских услуга у покретном објекту и о минималним техничким, санитарно-хигијенским и здравственим условима које мора да испуњава покретни објекат у којем се пружају угоститељске услуге („Службени гласник РС“, број 41/10) и Правилником о минималним техничким и санитарно-хигијенским условима за уређење и опремање угоститељских објеката („Службени гласник РС“, број 41/10) и Правилником о условима и начину обављања угоститељске делатности, начину пружања угоститељских услуга, разврставању угоститељских објеката и минимално техничким условима за уређење и опремање угоститељских објеката („Службени гласник РС“, бр. 48/12 и 58/16).

Школски и предшколски објекти се лоцирају у стамбеним зонама, у близини саобраћајница, заштићени од буке и аерозагађења. Локација треба да има довољно простора за изградњу пратећих садржаја, као што су: дечија игралишта, спортски терени и др. Објекти морају бити снабдевени довољном количином хигијенски исправне воде за пиће и хигијенским уклањањем отпадних вода. Наведена област је регулисана Правилником о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности предшколске установе („Службени гласник РС-Просветни гласник“, број 1/19) и Правилником о ближим условима за оснивање, почетак рада и обављање делатности основне школе („Службени гласник РС-Просветни гласник“, бр. 5/19 и 16/20).

За објекте физичке културе, спорта и рекреације обезбеђују се посебне површине са специјалним условима. Ближи услови за наведене објекте прописани су Законом о спорту („Службени гласник РС“, број 10/16), Правилником о условима за обављање спортских делатности („Службени гласник РС“, број 63/13) и Правилником о ближим условима за обављање спортских активности и спортских делатности („Службени гласник РС“, број 42/17).

Приликом одређивања локације за гробља мора се посебно водити рачуна о заштити изворишта за водоснабдевање, објеката за снабдевање водом за пиће, геолошком саставу тла, као и санитарним и другим условима прописаним за подизање гробља сходно Закону о сахрањивању и гробљима („Службени гласник РС“, бр. 20/77, 24/85 и 6/89 и „Службени гласник РС“, бр. 53/93, 67/93, 48/94 и 101/05).

За изградњу и реконструкцију објеката у којима ће се обављати здравствена делатност, делатност јавног снабдевања становништва водом за пиће и објеката у којима ће се обављати производња животних намирница путем индустријских уређаја и постројења, обавезно је претходно прибављање санитарне сагласности на идејни пројекат, а затим за исте те објекте и прибављање санитарне сагласности за коришћење објекта, пре почетка обављања делатности у објекту.

4.3.9. Мере заштите од ванредних ситуација

Заштита од елементарних непогода подразумева планирање простора у односу на могуће природне и друге појаве које могу да угрозе здравље и животе људи или да проузрокују штету већег обима на простору за који се План ради, као и прописивање мера заштите за спречавање елементарних непогода или ублажавање њиховог дејства.

Законом о ванредним ситуацијама установљене су обавезе, мере и начини деловања, проглашавања и управљања у ванредним ситуацијама.

Подручје обухваћено Планом може бити угрожено од земљотреса, пожара, метеоролошких појава: атмосферско пражњење, ветрови, атмосферске падавине (киша, град, снег).

Према подацима Републичког сеизмолшког завода, на карти сеизмичког хазарда за повратни период од 475 година, у обухвату Плана је утврђен VI-VII степен сеизмичког интензитета према Европској макросеизмичкој скали (ЕМС-98). У односу на структуру тј. тип објекта, дефинисане су класе повредивости односно очекиване деформације и оштећења на објектима. У смислу интензитета и очекиваних последица на посматраном подручју, VI-VII степен сеизмичког интензитета, манифестовао би се као „силан земљотрес“.

Према подацима Републичког хидрометеоролошког завода у оквиру границе обухвата Плана не налази се лансирна (противградна) станица и део заштитне зоне око лансирне (противградне) станице, метеоролошка станица и заштитна зона око метеоролошке станице, као ни хидролошка станица површинских вода односно њена заштитна зона.

Законом о одбрани од града предвиђено је увођење заштитних зона око лансирних (противградних) станица, у којима је ограничена изградња нових и реконструкција постојећих објеката и извођење радова који могу нарушити испаливање противградних ракета које спадају у 1. категорију експлозивних материја. Изградња нових објеката на одстојању мањем од 500 m од лансирних (противградних) станица Центра за одбрану од града могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења Републичког хидрометеоролошког завода (РХМЗ).

У складу са Уредбом о утврђивању локација метеоролошких и хидролошких станица државних мрежа и заштитних зона у околини тих станица, као и врсте ограничења која се могу увести у заштитним зонама („Службени гласник РС“, број 34/13), у околини метеоролошке станице утврђује се заштитна зона у пречнику од 300 m од метеоролошке/климатолошке станице, са одређеним ограничењима у заштитној зони.

Ограничења се односе на висину објекта који се подиже у окружењу станице, а која не може бити већа од десетог дела његовог растојања од метеоролошког круга, као и на вештачке изворе топлоте или равне рефлектујуће површине који могу бити извор топлоте (бетонске или асфалтне површине, паркинзи за моторна возила) који се могу подићи на удаљености од метеоролошког круга од 100 m или више. Ограничења у заштитној зони се односе на планирање изградње нових и/или реконструкције постојећих објеката, односно планирање извођења других радова који могу битно нарушити природне атмосферске процесе и појаве, у мери у којој измерени и осматрени метеоролошки подаци одступају од међународних стандарда у погледу тачности и међународне упоредивости. Стим у вези, при издавању сагласности из става 1.,2. члана 5 наведене Уредбе, прибавља се мишљење надлежног органа.

Заштитна зона у околини хидролошке станице површинских вода обухвата корито реке узводно и низводно од хидролошке станице у дужини која одговара десетострукој ширини реке при великим водама у профилу хидролошке станице. Ограничења у заштитној зони у околини хидролошке станице односе се на предузимање мера ради спречавања наступања штетних последица на рад хидролошких станица при планирању изградње нових и реконструкције постојећих објеката, извођењу радова који могу нарушити природне хидролошке процесе и појаве, извођењу радова који могу да утичу на измену режима течења воде, транспорт наноса и леда или могу да угрозе опрему и инсталације на хидролошкој станици и извођењу радова којима се могу оштетити опрема хидролошке станице и нарушити природни атмосферски, односно хидролошки процеси и тиме битно утицати на квалитет, поузданост и међународну упоредивост хидролошких података.

Мере заштите од земљотреса подразумевају правилан избор локације за градњу објеката, примену одговарајућег грађевинског материјала, начин изградње, спратност објеката, поштовање прописане минималне ширине саобраћајних коридора и минималне међусобне удаљености између објеката и др., као и строго поштовање и примену важећих грађевинско техничких прописа за изградњу објеката на сеизмичком подручју. При пројектовању и утврђивању врсте материјала за изградњу или реконструкцију објеката обавезно је уважити могуће ефекте за наведене степене сеизмичког интензитета према ЕМС-98, како би се максимално предупредила могућа оштећења објеката под сеизмичким дејством.

Настајање пожара, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности које се предузимају на плану заштите.

Опасност од избијања пожара у насељу могућа је на простору постојећих и планираних радних зона, као и на површинама на којима се обавља пољопривредна делатност који је у већини случајева проузрокован људском непажњом.

Заштита од пожара обезбеђује се:

- поштовањем задатих регулационих и грађевинских линија;
- дефинисањем изворишта за снабдевање водом и обезбеђивањем капацитета насељске водоводне мреже, односно довољне количине воде за ефикасно гашење пожара;
- градњом саобраћајница према датим правилима (потребне минималне ширине, минимални радијуси кривина и сл.);
- обезбеђивањем услова за рад ватрогасне службе (приступних путева и пролаза за ватрогасна возила);
- поштовањем прописа при пројектовању и градњи објеката (безбедносни појасеви између објеката и сигурносна удаљеност између пословних, производних и складишних објеката, помоћних објеката и сл.).

Обзиром да План генералне регулације Бачка Топола, може представљати основ за издавање локацијских услова за изградњу, доградњу и реконструкцију објеката који су у обухвату овог Плана, пре издавања локацијских услова, прибавити посебне услове заштите од пожара у складу са чл. 54 Закона о планирању и изградњи као и чл.16 Уредбе о локацијским условима.

Заштита објеката од атмосферског пражњења обезбеђује се извођењем громобранске инсталације у складу са одговарајућом законском регулативом.

На посматраном подручју доминирају ветрови из правца севера и северозапада. Основне мере заштите од ветра су дендролошке мере које подразумевају формирање одговарајућих ветрозаштитних појасева уз саобраћајнице.

Заштита од града се обезбеђује лансирним (противградним) станицама. У оквиру система одбране од града, на подручју предметног плана не налази се лансирна станица (противградна) - Бачка Топола, која је у надлежности Републичког хидрометеоролошког завода Србије (РХМЗС). Према условима РХМЗС изградња нових објеката на одстојању мањем од 500 m од лансирне станице Сектора одбране од града, могућа је само по обезбеђењу посебне сагласности и мишљења ове институције.

Заштита од сувишних атмосферских вода обезбеђује се преко насељског канализационог система (општи систем) до реципијента, реке Криваје.

У обухвату Плана не налазе се севесо постројења/комплекси те сходно томе са аспекта заштите од великог хемијског удеса нема планираних мера. У случају изградње нових севесо постројења /комплекса а у складу са Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде као полазни основ је удаљеност од 1000 m од грааница севесо постројења.

4.3.10. Ратна дејстава (одбрана)

Добијени услови и захтеви од Министарства одбране, а који се односе на просторна решења (утврђене зоне просторне заштите) у обухвату ПГР насеља Бачка Топола, уграђени су у сам План и детаљно обрађени у Посебном прилогу који је саставни део овог Плана.

У складу са Законом о смањењу ризика од катастрофа и управљању ванредним ситуацијама („Службени гласник РС“, број 87/18), ради заштите од елементарних непогода и других несрећа, привредна друштва и друга правна лица, у оквиру својих права и дужности, дужна су да обезбеде да се становништво, односно запослени, склоне у склоништа и друге објекте погодне за заштиту.

Као други заштитни објекти користе се просторије, прилагођене за склањање људи и материјалних добара. Приликом изградње и/или реконструкције објеката, препоруча је да се над подрумским просторијама или просторијама приземља (ако објекат нема изграђен подрум) гради ојачана плоча која може да издржи урушавање објекта.

Приликом коришћења склоништа за мирнодопске потребе, не могу се вршити адаптације или реконструкције које би утицале или би могле утицати на исправност склоништа, нити се склоништа могу користити у сврхе које би погоршале њихове хигијенске и техничке услове.

4.3.11. Посебни услови којима се површине и објекти јавне намене чине приступачним особама са инвалидитетом, у складу са стандардима приступачности

Планом се утврђују услови за уређење и изградњу површина јавне намене (простора за уређење или изградњу објеката јавне намене или јавних површина за које је предвиђено утврђивање јавног интереса) којима се обезбеђује несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама.

Приступачност јесте резултат примене техничких стандарда у планирању, пројектовању, грађењу, реконструкцији, доградњи и адаптацији објеката и јавних површина, помоћу којих се свим људима, без обзира на њихове физичке, сензорне и интелектуалне карактеристике или године старости осигурава несметан приступ, кретање, коришћење услуга, боравак и рад.

При планирању, пројектовању и грађењу саобраћајних површина (колских и пешачких површина), прилаза до објеката, као и при пројектовању објеката јавне намене (објеката намењених за јавно коришћење), морају се обезбедити обавезни елементи приступачности за све потенцијалне кориснике, у складу са Правилником о техничким стандардима планирања, пројектовања и изградње објеката, којима се осигурава несметано кретање и приступ особама са инвалидитетом, деци и старим особама („Службени гласник РС“, број 22/15).

Обавезни елементи приступачности су:

- елементи приступачности за савладавање висинских разлика;
- елементи приступачности кретања и боравак у простору – стамбене и стамбено-пословне зграде и објекти за јавно коришћење;
- елементи приступачности јавног саобраћаја.

4.3.12. Мере енергетске ефикасности изградње

Енергетска ефикасност изградње за крајњи циљ има смањење потрошње свих врста енергије, уз обезбеђење истих или бољих услова коришћења и функционисања објекта. Смањење потрошње необновљивих извора енергије (фосилних горива) и коришћење обновљивих извора енергије доприноси заштити животне средине и климатских услова.

Основне мере за унапређење енергетске ефикасности односе се на смањење енергетских губитака, ефикасно коришћење и производњу енергије.

Неопходно је радити на развоју и коришћењу нових и обновљивих облика енергије и на подстицању градитеља и власника објеката да примене енергетски ефикасна решења и технологије у својим зградама ради смањења текућих трошкова. Енергетски ефикасна градња подразумева изградњу објеката тако да се обезбеди удобан и конфоран боравак у објекту у свим временским условима, са што мање утрошене енергије.

Повећање енергетске ефикасности у насељу обезбедити са:

- изградњом пешачких и бициклистичких стаза за потребе обезбеђења унутарнасељског комуницирања и смањења коришћења моторних возила;
- подизањем уличног зеленила (смањује се загревања тла и ствара се природни амбијент за шетњу и вожњу бицикла);

- пројектовањем и позиционирањем зграда према климатским аспектима, изложености сунцу и утицају суседних објеката, подизањем зелених кровова, као компензација окупираном земљишту;
- изградњом објеката за производњу енергије на бази алтернативних и обновљивих извора енергије који су одговарајући за предметни простор (сунце, ветар, геотермалне воде, биомасе и др.) и изградњом даљинских или централизованих система грејања и хлађења.

Ради повећања енергетске ефикасности, приликом пројектовања, изградње и касније експлоатације објеката, као и приликом опремања енергетском инфраструктуром, потребно је применити следеће мере:

- максимално користити нове техничка и технолошка решења у циљу енергетски ефикасније градње и употребе објеката;
- користити потенцијал обновљивих извора енергије локације - енергију сунца, подземних вода, ветра и сл., применом стаклених башти, фотонапонских панела, соларних колектора, топлотних пумпи и сл. (топлотне пумпе код ових система могу радити у режиму грејања зими, а у режиму хлађења у току лета тако да се постиже угодна и равномерна клима током читаве године);
- оријентацијом и функционалним концептом објекта максимално искористити сунчеву енергију за загревање објекта (оријентација према јужној, односно источној страни света), груписати просторије сличних функција и сличних унутрашњих температура (нпр. помоћне просторије оријентисати према северу), и сл;
- пројектовати облик објекта којим се може обезбедити што је могуће енергетски ефикаснији однос површине и запремине омотача објекта у односу на климатске факторе и намену зграде;
- обезбедити максимално коришћење природног осветљења, као и коришћење пасивних добитака топлотне енергије зими, односно заштите од прегревања у току лета адекватним засенчењем;
- оптимализовати величину прозора како би се смањили губици енергије, а просторије добиле довољно светлости;
- зеленилом и другим мерама заштитити делове објекта који су лети изложени јаком сунчевом зрачењу (на јужној и западној страни садити листопадно дрвеће, а на северној зимзелено);
- размотрити могућност постављања тзв. зелених кровова и фасада, као и коришћење атмосферских и отпадних вода;
- користити систем природне вентилације (вентилациони канали, прозори, врата, други грађевински отвори) тако да губици топлоте у зимском периоду и топлотно оптерећење у летњем периоду буду што мањи;
- при пројектовању термотехничких система предвидети елементе система грејања, климатизације и вентилације са високим степеном корисности;
- системе централног грејања пројектовати и изводити тако да се омогући централна и локална регулација и мерење потрошње енергије за грејање;
- употребљавати енергетски ефикасна расветна тела.

Објекти високоградње морају бити пројектовани, изграђени, коришћени и одржавани на начин којим се обезбеђују прописана енергетска својства. Ова својства се утврђују издавањем сертификата о енергетским својствима који чини саставни део техничке документације која се прилаже уз захтев за издавање употребне дозволе.

Мере за постизање енергетске ефикасности постојећих објеката су следеће:

- приликом реконструкције објеката, чији је циљ постизање енергетске ефикасности, дозвољено је накнадно извођење спољне топлотне изолације зидова уколико се врши у складу са законом, при чему треба водити рачуна о очувању функционалне и обликовне целовитости зграде и да је у складу са мерама заштите надлежног органа за објекте који су у режиму заштите;

- уколико се зид који се санира налази на регулационој линији, односно граници са суседном парцелом, дозвољава се реконструкција за потребе постизања енергетске ефикасности објекта уз сагласност власника суседне јавне/приватне парцеле;
- дозвољено је накнадно формирање стакленика (уколико за то постоје техничке могућности и ако се елаборатом докаже побољшање енергетске ефикасности зграде), елиминисање „хладних мостова“ и смањење енергетских губитака постављањем топлотне изолације на зидове, кровове и подове, замена столарије новом која има добре термоизолационе карактеристике, а све у циљу спречавања неповратних губитака дела топлотне енергије;
- примењивати мере за постизање енергетске ефикасности прописане за планиране објекте у максималној мери у којој услови постојећег објекта дозвољавају;
- систем грејања и припреме санитарне топле воде (замена и модернизација котлова и горионика, уградња нових енергетских система, прелазак са прљавих горива на природни гас или даљинско грејање, замена и модернизација топлотних подстанца, регулација температуре, уградња термостатских вентила, делитеља и мерача топлоте и друге мере).

Сви објекти подлежу и обавези спровођења енергетског прегледа. Сви јавни објекти су дужни да спроводе програм енергетске ефикасности који доноси јединица локалне самоуправе, а који нарочито садржи планирани циљ уштеда енергије, преглед и процену годишњих енергетских потреба, план енергетске санације и одржавања јавних објеката, као и планове унапређења система комуналних услуга (даљинско грејање и хлађење, водовод, јавна расвета, управљање отпадом, јавни транспорт и др.).

Инвеститори изградње/реконструкције објеката су дужни да грејну инсталацију сваког објекта предвиђеног за прикључење на неки од система снабдевања топлотном енергијом опреме уређајима за регулацију и/или мерење предате топлотне енергије.

Нова и ревитализована постројења за производњу електричне и/или топлотне енергије, системи за пренос електричне енергије, дистрибуцију електричне и топлотне енергије и транспорт и дистрибуцију природног гаса морају да испуњавају минималне захтеве у погледу њихове енергетске ефикасности, а у зависности од врсте и снаге тих постројења, односно величине система.

Неки објекти, као што су историјски споменици, верски објекти, пољопривредни објекти, могу бити изузети из примене мера за постизање енергетске ефикасности.

Мере за даље побољшавање енергетских карактеристика објекта не смеју да буду у супротности са другим суштинским захтевима, као што су приступачност, рационалност и намеравано коришћење простора.

5. ВЕРОВАТНОЋА, ИНТЕНЗИТЕТ, СЛОЖЕНОСТ, РЕВЕРЗИБИЛНОСТ, ВРЕМЕНСКА И ПРОСТОРНА ДИМЕНЗИЈА, КУМУЛАТИВНА И СИНЕРГЕТСКА ПРИРОДА УТИЦАЈА ПЛАНА

Карактер, интензитет, сложеност, реверзибилност, вероватноћа, трајање, учесталост, понављање на локалном, регионалном и ширем нивоу, кумулативна и синергијска природа утицаја, могу се разматрати као могући утицаји у границама валоризованог простора у обухвату Плана.

Предвиђене мере и активности, које ће обезбедити одрживи развој овог подручја ће имати кумулативно дејство у погледу заштите природних ресурса (воде, ваздуха и земљишта).

Све промене у обухвату Плана, потенцијално, директно и индиректно, утичу на грађевинско подручје, али и шире окружење, на општинском и регионалном нивоу.

На основу анализе могућих утицаја и вредновања могућих промена и ефеката у простору и животној средини, може се закључити да се имплементацијом планских решења изазива трајна промена у простору, са дугорочно позитивним ефектима на побољшање стања у простору, стандарда и квалитета животне средине, живота локалног становништва и осталих корисника простора и услуга.

Планиране промене статуса земљишта, као тешко обновљивог природног ресурса, које настају имплементацијом Плана, представљају трајно негативне последице и ефекте у смислу пренамене продуктивног земљишта и губитка његове примарне функције.

Вредновањем односа позитивних и негативних утицаја и ефеката, може се закључити да имплементација Плана обезбеђује трајне позитивне ефекте у смислу контролисаног управљања простором и животном средином.

Планирани мониторинг животне средине омогућиће и контролу утицаја планских решења на животну средину.

Стратешка процена утицаја представља вредновање са аспекта:

- примењених мера превенције на планском нивоу за спречавање и минимизирање потенцијално штетних утицаја на стање и квалитет ваздуха, површинских и подземних вода, буке, културна добра, зеленило и пејзажне вредности и укупан квалитет животне средине;
- рационалног, еколошки прихватљивог коришћења свих природних ресурса;
- обавезног имплементирања мера за отклањање могућих последица стратешког карактера у простору и на животну средину.

IV СМЕРНИЦЕ ЗА НИЖЕ ХИЈЕРАРХИЈСКЕ НИВОЕ У ПОСТУПКУ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНОВА ДЕТАЉНЕ РЕГУЛАЦИЈЕ

Смернице су дате као одреднице усмеравајућег карактера које важе за целине у обухвату Плана за које је предвиђена даља планска разрада – израда плана детаљне регулације.

1.1. ОПШТЕ ОДРЕДНИЦЕ ВЕЗАНЕ ЗА КОМПАТИБИЛНЕ НАМЕНЕ

Становање је компатибилно са пословним објектима, јавним службама, верским објектима, спортско-рекреативним садржајима, комуналним површинама (зелене пијаче, гробља) и зеленим површинама. Пословне и друге делатности које су компатибилне са становањем су из области трговине на мало, угоститељства и услужних делатности, затим делатности из области управе и администрације, здравствене заштите, социјалне заштите, образовања, културе, физичке културе и комуналне делатности, као и производног и услужног занатства мањих капацитета, ако не угрожава становање и ако су обезбеђени услови заштите животне средине.

Делатности услужног и производног занатства мањих капацитета представљају делатности које у складу са Законом о рачуноводству спадају у микро правна лица. Делатности производног занатства су на пример: каменорезац, сарач, обућар, дуборезачки радови, ћилимар, грнчар, златар-кујунџија, израда ситне металне галантерије и др. Делатности услужног занатства су на пример: часовничар, бербер, фризер, аутомеханичар, ојачар, кројач, молер, бомбонџија, содаџија и др. У занате мањих капацитета спадају и уметнички занати из члана 5. Правилника о одређивању послова који се сматрају старим и уметничким занатима, односно пословима домаће радиности, начину сертификавања истих и вођењу посебне евиденције издатих сертификата („Службени гласник РС”, бр. 56/12).

Радни комплекси су компатибилни са објектима и комплексима јавних служби из области комуналне делатности, комуналним површинама, спортско рекреативним површинама и зеленим површинама.

Површине и објекти спорта и рекреације су компатибилни са свим наменама.

1.2. ОРИЈЕНТАЦИОНИ УРБАНИСТИЧКИ ПОКАЗАТЕЉИ ЗА ДАЉУ ПЛАНСКУ РАЗРАДУ

Део блока бр. 1, блок бр. 2, део блока бр. 6, део блока бр. 7, део блока бр. 8, део блока бр. 16, део блока бр. 17, део блока бр. 35, део блока бр. 36 и део блока бр. 47 намењени зони центра насеља.

У оквиру зоне центра насеља дозвољена је изградња објеката јавних служби (управа и администрација, здравствена заштита, социјална заштита, образовање, култура, физичка култура комунална делатност), верских објеката, објеката породичног и вишепородичног становања, објеката пословања, објеката и површина туризма, спорта и рекреације, комуналног садржаја – зелене пијаце, зелених површина и инфраструктуре.

Изградња јавних паркинга, гаража и станица за снабдевање горивом дозвољава се у зони центра насеља само изван просторне културно-историјске целине.

Није дозвољена изградња производних и складишних објеката (осим одређених објеката занатства), нити бављење трговином на велико, производним и складишним делатностима и другим делатностима које буком, штетним гасовима, зрачењем, повећаним обимом саобраћаја или на други начин може угрозити животну средину.

Пословне делатности које се могу дозволити у оквиру зоне центра насеља су из области трговине на мало, угоститељства и услужних делатности, као и производног и услужног занатства мањих капацитета, ако не угрожава становање и ако су обезбеђени услови заштите животне средине. У оквиру простора просторно културно-историјске целине дозвољавају се само мале традиционалне занатске радионице без еманације штетних супстанци.

Највећи дозвољени индекс заузетости грађевинске парцеле у зони центра насеља је 50%.

Услови за уређење и реконструкцију саобраћајног терминала – аутобуске станице и за уређење и изградњу уличних коридора дефинисаће се планом детаљне регулације, у складу са важећим прописима, овим Планом и условима надлежних органа, посебних организација, имаоца јавних овлашћења и других институција.

Део блока бр. 19 намењен породичном становању, пословању, туристичким, спортским и рекреативним површинама, комуналној површини (зеленој пијаци), саобраћајном терминалу (јавној паркинг површини), уличним коридорима и реци Криваји

Намена: породично становање

Индекс заузетости парцеле: максимум 40% (50% на парцели која ће бити намењена само пословању)

Спратност:

- главни стамбени, стамбено-пословни, пословни објекат: максимум П+1+Пк
- други стамбени, стамбено-пословни или пословни објекат: максимум П+1
- помоћни објекат: П
- економски објекат: П+Пк
- објекти за складиштење сточне хране, објекти за складиштење пољопривредних производа, објекти за машине и возила, сушнице и пушнице: П

Озелењене површине: минимум 30% од укупне површине парцеле

Намена: пословање

Индекс заузетости парцеле: максимум 50%

Спратност:

- главни објекат: максимум П+3
- помоћни објекат: П

Озелењене површине: минимум 30% од укупне површине парцеле

Намена: туристичке, спортске и рекреативне површине

Индекс заузетости парцеле: максимум 40%

Спратност:

- спратност затворених објеката намењених спорту и рекреацији: максимум П+1+Пк, односно у складу са прописима везаним за функцију објекта (спортска хала, затворени базен и сл.)
- спратност помоћних и пратећих објеката: П
- могуће је, појединачно или у комбинацијама, у зависности од расположивог простора, уређивати следеће отворене објекте и површине:
 - отворене објекте спорта и рекреације - различите врсте спортских терена у зависности од расположивог простора, базен за купање;
 - површине намењене пратећим садржајима;
 - дечје игралиште, тематски парк, и сл;
 - површине намењене културно-уметничким садржајима: отворени изложбени павиљони, летња позорница и сл;
 - мултифункционалну стазу која би се користила у сврхе промоције безбедности у саобраћају, школицу саобраћаја, вожњу ролера и сл.

Озелењене површине: минимум 40% од укупне површине парцеле.

У оквиру спортско-рекреативног комплекса могућа је изградња пословног објекта угоститељске делатности максималне спратности П+1+Пк.

Намена: зелена пијаца

Може се предвидети изградња пијаце као отвореног, затвореног објекта или изградња у комбинацији. Могуће је и наткривање отвореног пијачног простора.

- Индекс заузетости парцеле (површина са тезгама и објектима)	макс. 60%
- спратност објеката	макс. П+1

Обавезна је изградња саобраћајно-манипулативних и паркинг површина потребног капацитета. Предвиђено је формирање еко-паркинга (на три паркинга једно стабло).

Намена: саобраћајни терминал и улични коридори

Услови за уређење и изградњу саобраћајног терминала и уличних коридора дефинисаће се планом детаљне регулације, у складу са важећим прописима, овим Планом и условима надлежних органа, посебних организација, имаоца јавних овлашћења и других институција.

Намена: река Криваја

Услови за уређење реке Криваје дефинисаће се планом детаљне регулације, у складу са важећим прописима, овим Планом и условима надлежних органа, посебних организација, имаоца јавних овлашћења и других институција.

Блок бр. 41 намењен радним комплексима, уличним коридорима, реци Криваји и каналу

Намена: радни комплекс

Индекс заузетости парцеле: максимум 60%

Спратност/висина објеката:

- пословни објекти: максимум П+2
- производни објекти: у складу са технолошким захтевима
- складишни објекти: максимум П+1
- помоћни објекти: П

Озелењене површине: минимум 30%

Појас ширине 20 метара у оквиру заштитне зоне еколошког коридора мора имати намену заштитног зеленила унутар радне зоне.

Намена: улични коридори

Услови за уређење и изградњу уличних коридора дефинисаће се планом детаљне регулације, у складу са важећим прописима, овим Планом и условима надлежних органа, посебних организација, имаоца јавних овлашћења и других институција.

Намена: река Криваја

Услови за уређење реке Криваје дефинисаће се планом детаљне регулације, у складу са важећим прописима, овим Планом и условима надлежних органа, посебних организација, имаоца јавних овлашћења и других институција.

Намена: канал

Услови за уређење и изградњу канала дефинисаће се планом детаљне регулације, у складу са важећим прописима, овим Планом и условима надлежних органа, посебних организација, имаоца јавних овлашћења и других институција.

Део блока бр. 45 намењен породичном становању, парковској површини, заштитном зеленилу и уличном коридору

Намена: породично становање

Индекс заузетости парцеле: максимум 40% (50% на парцели која ће бити намењена само пословању)

Спратност:

- главни стамбени, стамбено-пословни, пословни објект: максимум П+1+Пк
- други стамбени, стамбено-пословни или пословни објект: максимум П+1
- помоћни објект: П
- економски објект: П+Пк
- објекти за складиштење сточне хране, објекти за складиштење пољопривредних производа, објекти за машине и возила, сушнице и пушнице: П

Озелењене површине: минимум 30% од укупне површине парцеле

Намена: парковска површина

Обавезна је израда пројекта озелењавања за парк којим би се детерминисао прецизан избор и количина дендролошког материјала, просторни распоред, техника садње, мере неге и заштите зелене површине, предмер и предрачун.

Намена: заштитно зеленило

Формирати од врста које су отпорне на природне и новостворене станишне услове.

Намена: улични коридори

Услови за уређење и изградњу уличних коридора дефинисаће се планом детаљне регулације, у складу са важећим прописима, овим Планом и условима надлежних органа, посебних организација, имаоца јавних овлашћења и других институција.

2. СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ НА НИЖИМ ХИЈЕРАРХИЈСКИМ НИВОИМА

Извештај о стратешкој процени утицаја на животну средину је урађен у складу са одредбама Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“ бр. 135/04 и 88/10), а за потребе израде предметног Просторног плана.

Чланом 5. Закона о стратешкој процени, „стратешка процена врши се за планове, програме, основе и стратегије (у даљем тексту: планови и програми) у области просторног и урбанистичког планирања или коришћења земљишта, пољопривреде, шумарства, рибарства, ловства, енергетике, индустрије, саобраћаја, управљања отпадом, управљања водама, електронских комуникација, туризма, очувања природних станишта и дивље флоре и фауне, којима се успоставља оквир за одобравање будућих развојних пројеката одређених прописима којима се уређује процена утицаја на животну средину.“

За наведене планове и програме којима је предвиђено коришћење мањих површина на локалном нивоу или у случају мањих измена планова и програма које не захтевају прописани поступак усвајања, као и за планове и програме који нису наведени у претходном пасусу, одлуку о стратешкој процени доноси орган надлежан за припрему плана и програма ако, према критеријумима прописаним овим законом, утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

„Министар надлежан за послове заштите животне средине, ближе утврђује листе планова и програма за које је обавезна стратешка процена утицаја на животну средину и листе планова и програма за које се може захтевати стратешка процена утицаја на животну средину.“

Чланом 7. Закона дефинисано је да се „Стратешка процена утицаја на животну средину ради на основу нивоа, врсте, циљева и садржаја плана или програма.

Ако је план или програм саставни део одређене хијерархијске структуре, стратешка процена утицаја на животну средину, ради се у складу са смерницама стратешке процене утицаја на животну средину плана или програма вишег хијерархијског нивоа.“

За планове нижег реда, у складу са чланом 9. Закона о стратешкој процени утицаја „Одлуку о изради стратешке процене доноси орган надлежан за припрему плана и програма по претходно прибављеном мишљењу органа надлежног за послове заштите животне средине и других заинтересованих органа и организација.“

3. ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПРОЈЕКТА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Чланом 3. Закона о процени утицаја на животну средину дефинисано је да су „Предмет процене утицаја пројекти који се планирају и изводе, промене технологије, реконструкције, проширење капацитета, престанак рада и уклањање пројеката који могу имати значајан утицај на животну средину.

Предмет процене утицаја су и пројекти који су реализовани без израде студије о процени утицаја, а немају одобрење за изградњу или се користе без употребне дозволе (у даљем тексту: процена утицаја затеченог стања).

Процена утицаја врши се за пројекте из области индустрије, рударства, енергетике, саобраћаја, туризма, пољопривреде, шумарства, водне инфраструктуре, управљања отпадом и комуналних делатности, као и за пројекте који се планирају на заштићеном природном добру и у заштићеној околини непокретног културног добра.“

У складу са наведеним Законом и одредбама Уредбе о утврђивању Листе пројеката, за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката, за које се може захтевати процена утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, број 114/08) инвеститори су дужни да се обрате, пре подношења захтева за издавање одобрења за изградњу објеката са Листе II, надлежном органу. Надлежни орган ће одлучити о потреби израде студије о Процени утицаја на животну средину, односно донети Решење о потреби изради или ослобађању од израде студије.

Поступак процене утицаја треба спровести по фазама у поступку процене утицаја, како је то прописано поменутиим Законом. Начелни садржај студије о Процени утицаја на животну средину прописан је чланом 17. поменутог Закона, а егзактан обим и садржај студије се одређује одговарајућим решењем од стране надлежног органа.

V ПРОГРАМ ПРАЋЕЊА СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ И МОНИТОРИНГ У ПОСТУПКУ ИМПЛЕМЕНТАЦИЈЕ ПЛАНА

Програм праћења стања животне средине може бити саставни део постојећег програма мониторинга који обезбеђује орган надлежан за заштиту животне средине.

Континуирани мониторинг квалитета животне средине, који даје смернице за праћење промена параметара животне средине превасходно се односи на смернице за праћење на нивоу целокупне територије јединице локалне самоуправе.

Програм праћења стања животне средине у току спровођења Плана садржи, према Закону о стратешкој процени утицаја на животну средину, следеће:

- 1) опис циљева Плана;
- 2) индикаторе за праћење стања животне средине;
- 3) права и обавезе надлежних органа;
- 4) поступање у случају појаве неочекиваних негативних утицаја.

Имајући у виду обухват Плана, постојеће стање и будуће садржаје, као и могуће утицаје на животну средину мониторинг се односи на:

- контролу квалитета ваздуха;
- контролу и праћење квалитета вода;
- праћење квалитета земљишта контролом концентрација загађујућих супстанци;
- контролу нивоа буке;
- сталну урбанистичко-грађевинску контролу лоцирања и изградње објеката.

1. ОПИС ЦИЉЕВА ПЛАНА

Као што је и речено у претходним поглављима и разматрано кроз Стратешку процену, општи циљ израде Плана је дефинисање намене површина, регулација јавних намена и јавних површина за које је предвиђено утврђивање јавног интереса, утврђивање правила уређења и правила грађења.

Посебни циљеви Плана су:

- дефинисати нову границу грађевинског подручја,
- у области јавних садржаја осавременити објекте, комуналну опремљеност и подразумевану опрему за функционисање објеката у складу са савременим захтевима,
- у области саобраћајне инфраструктуре дефинисати услове за имплементацију свих саобраћајних капацитета који би могли да подстакну привредне активности општинског простора,
- дефинисати начин уређења и утврдити правила изградње водопривредне инфраструктуре,
- дефинисати начин уређења и утврдити правила изградње електроенергетске и електронске комуникационе инфраструктуре,
- дефинисати начин уређења и утврдити правила изградње производних енергетских објеката за производњу електричне и топлотне енергије,
- дефинисати начин уређења и утврдити правила за изградњу термоенергетске инфраструктуре,
- дефинисати правила и мере заштите природних и културно-историјских добара,
- циљеви озелењавања насеља ће бити усмерени на повећање зелених површина појединих категорија, реконструкцију постојећих категорија зеленила и њихово међусобно повезивање у систем преко линијског зеленила,
- дефинисати и спроводити мере заштите животне средине у складу са основним принципима одрживог развоја.

2. ИНДИКАТОРИ ЗА ПРАЋЕЊЕ СТАЊА ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Мониторинг стања животне средине врши се систематским мерењем, испитивањем и оцењивањем индикатора стања и загађења животне средине, које обухвата праћење природних фактора, односно промене стања и карактеристика животне средине.

На подручју обухвата Плана није успостављен континуални мониторинг квалитета ваздуха, воде, земљишта, буке и нејонизујућег зрачења.

Имајући у виду дефинисане посебне циљеве, врши се избор одговарајућих индикатора у изради стратешке процене, на основу којих се врши оцењивање планских решења са становишта могућих негативних утицаја на животну средину, утврђивање неповољних утицаја и даје се предлог мера за спречавање или смањење идентификованих утицаја.

Предлог индикатора за праћење стања животне средине предложен је на основу дефинисаних циљева стратешке процене у претходним поглављима.

Имајући у виду обухват Плана, постојеће и будуће садржаје, као и могућа загађења, мониторинг се односи на:

- успостављање мреже мерних места за одређивање квалитета ваздуха тј. праћење степена загађености ваздуха на посматраном подручју уколико се уочи потреба;
- контролу и праћење квалитета вода;
- праћење квалитета земљишта контролом концентрација загађујућих супстанци;
- успостављање мерних места у циљу праћења нивоа буке, као и акустичко зонирање подручја;
- сталну урбанистичко-грађевинску контролу лоцирања и изградње објеката.

На основу Правилника о Националној листи индикатора заштите животне средине, на територији насеља Бачка Топола дефинисани су релевантни индикатори:

- Учесталост прекорачења дневних граничних вредности за PM_{10} , NO_2 , O_3 и SO_2 ,
- Емисија примарних суспендованих честица и секундарних прекурсора, суспендованих честица (PM_{10} , NO_x , NH_3 и SO_2),
- Емисија тешких метала,

- Квалитет воде за пиће,
- Индекс експлоатације воде (WEI),
- Губици воде,
- Проценат становника прикључених на јавни водовод,
- Проценат становника прикључен на јавну канализацију,
- Загађене отпадне воде,
- Садржај органског угљеника у земљишту,
- Промена начина коришћења земљишта,
- Угрожене и заштићене врсте,
- Укупна количина произведеног отпада,
- Количина посебних токова отпада,
- Потрошња енергије по глави становника (GJ/становнику или tone (тона еквивалентне нафте) по становнику,
- Укупни индикатор буке,
- Индикатор ноћне буке.

Мониторинг квалитета ваздуха

Законом о заштити ваздуха дат је законски оквир за проучавање и праћење квалитета ваздуха које за циљ има контролу и утврђивање степена загађености ваздуха, као и утврђивање тренда загађења, како би се правовремено деловало ка смањењу штетних супстанци до нивоа који неће битно утицати на квалитет животне средине.

Подаци добијени у мрежама аутоматског и мануалног мониторинга квалитета ваздуха обрађују се анализирају и интерпретирају у складу са важећим прописима:

- Закон о заштити ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 36/09, 10/13 и 26/21);
- Уредба о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“, бр. 11/10, 75/10, 63/13);
- Уредба о одређивању зона и агломерација (Службени гласник РС“, бр. 58/11 и 98/12);
- Уредба о утврђивању програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи („Службени гласник РС“, број 58/11);
- Правилник о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и о начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама („Службени гласник РС“, број 84/10).

У складу са чланом 8. Закона о заштити ваздуха оцењивање квалитета ваздуха врши се за следеће полутанте: **сумпор диоксид, азот диоксид и оксиде азота, суспендоване честице, олово, бензен, угљенмоноксид, приземни озон, арсен, кадмијум, никл и бензо(а)пирен.**

Захтеви квалитета ваздуха дефинисани за полутанте, који имају потврђен штетан утицај на здравље популације (граничне вредности, толерантне вредности, границе оцењивања и толеранције, циљне вредности и дугорочни циљеви) ближе су прописани Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Додатно, прописане су и границе (критични нивои, циљне вредности) за поједине полутанте за заштиту вегетације (сумпор диоксид, азотни оксиди, озон).

Уредбом су дефинисани и прагови обавештавања и прагови упозорења за поједине полутанте, као и критични нивои за заштиту вегетације.

За наменска мерења појединих полутаната, у зонама и агломерацијама у којима се налазе различити извори емисије полутаната који могу утицати на ниво загађености ваздуха, прописане су максимално дозвољене концентрације (гасовите неорганске, органске и канцерогене материје, укупне суспендоване честице, укупне таложне материје и чађ).

Оцењивање квалитета ваздуха, на основу измерених концентрација загађујућих материја у ваздуху, врши се применом критеријума за оцењивање у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

Мониторинг квалитета ваздуха врши се и на основним руралним локацијама ван непосредног утицаја значајних извора загађења ваздуха.

У складу са Законом о процени утицаја на животну средину, за објекте за које је потребна израда студије процене утицаја на животну средину, може доћи до успостављања додатних мерних места за праћење квалитета ваздуха у обухвату Плана. За објекте за које се утврди да се не ради Студија процене утицаја на животну средину по Закону, по мишљењу надлежне службе за област заштите животне средине, а у складу са технологијом рада, утврђује се потреба вршења додатног мониторинга, посебно за праћење загађења ваздуха (у складу са важећом законском регулативом).

С обзиром да на територији насеља Бачка Топола није успостављен континуирани мониторинг квалитета ваздуха, предметном Стратешком проценом утицаја Плана предвиђа се дефинисање барем 1 мерног места у зони централних садржаја у коридору главне насељске саобраћајнице.

Мониторинг квалитета воде

Законом о заштити животне средине су дате и основне смернице заштите вода. Чланом 23. овог закона дефинисано је да се заштита и коришћење вода остварује интегралним управљањем водама, предузимањем мера за њихово очување и заштиту у складу са посебним законом.

У циљу предузимања мера за ограничавање даљег загађивања и евентуално побољшање вода, од значаја је стално и систематско контролисање параметара квалитета површинских и подземних вода.

Оцену еколошког и хемијског статуса вода потребно је вршити у складу са:

- Правилником о утврђивању водних тела површинских и подземних вода („Службени гласник РС“, број 96/10);
- Правилником о референтним условима за типове површинских вода („Службени гласник РС“, број 67/11);
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС“, број 74/11);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 24/14) и
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС“, број 50/12).

За реке и језера одређује се еколошки статус, а за вештачка водна тела еколошки потенцијал.

Анализа квалитета подземних вода које се користе за водоснабдевање врши се на основу Правилника о хигијенској исправности воде за пиће („Службени лист СРЈ“, бр. 42/98 и 44/99).

С обзиром да на територији насеља Бачка Топола није успостављен континуирани мониторинг квалитета површинских и подземних, предметном Стратешком проценом утицаја Плана предвиђа се дефинисање барем 3 мерна места на водотоку Криваја, могуће на локалитетима на којима је вршено једнократно мерење за потребе израде претходног елабората, и праћење квалитета подземних вода на локалитету изворишта.

Мониторинг квалитета земљишта

Обавеза успостављања систематског мониторинга земљишта на простору Републике Србије дефинисана је Законом о заштити животне средине, Законом о заштити земљишта, Уредбом о граничним вредностима загађујућих штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС“, бр. 30/18 и 64/19) и Уредбом о систематском праћењу стања и квалитета земљишта („Службени гласник РС“, број 88/20).

Привредна друштва, друга правна лица и предузетници, који у обављању делатности утичу или могу утицати на квалитет земљишта, дужни су да обезбеде техничке мере за спречавање испуштања загађујућих, штетних и опасних материја у земљиште, прате утицај своје делатности на квалитет земљишта, обезбеде друге мере заштите у складу са Законом о заштити земљишта и другим законима.

Власник или корисник земљишта или постројења чија делатност, односно активност може да буде узрок загађења и деградације земљишта, дужан је да пре почетка обављања активности изврши испитивање квалитета земљишта.

Забрањено је испуштање и одлагање загађујућих, штетних и опасних материја и отпадних вода на површину земљишта и у земљиште. Особине земљишта могу да се мењају само у циљу побољшања квалитета у складу са његовом наменом.

Праћење параметара квалитета земљишта је неопходно вршити у континуитету дуги низ година, на одређеним местима за које се утврди евидентна угроженост параметара стања животне средине.

Локације на којима је депонован незагађен материјал од ископавања (земља) не припадају контаминираним локацијама.

Предметном стратешком проценом предвиђа се праћење квалитета земљишта, односно вршење нултог мониторинга квалитета земљишта пре изградње нових објеката у оквиру радних садржаја на подручју обухвата Плана. Након тога, периодично у складу са обавезама које ће проистећи из Студије утицаја пројекта на животну средину.

Државна мрежа локалитета успоставља се за праћење квалитета земљишта на нивоу Републике Србије на локалитетима на којима је дошло или може доћи до загађења земљишта и који су од посебног интереса за Републику Србију.

Директива о заштити од буке 2002/49/ЕЦ и примена Уредбе о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10) има за циљ да се спрече или смање штетни ефекти буке на становништво, као и да се формира адекватна база података на основу које ће се спроводити системске мере за смањивање буке.

Према Уредби о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС“, број 75/10) дефинисане су граничне вредности индикатора буке по зонама, зависно од њихове намене. Највиши дозвољени нивои спољне буке LAeq у dB дати су у табели 21.

Табела 13. Највиши дозвољени нивои спољне буке LAeq у dB

Зона	Намена простора	Највиши дозвољени ниво спољне буке LAeq у dB (A)	
		дан	ноћ
1	Подручја за одмор и рекреацију, болничке зоне и опоравилишта, културно-историјски локалитети, велики паркови	50	45
2	Туристичка подручја, мала и сеоска насеља, кампови и школске зоне	50	45
3	Чисто стамбена зона	55	45
4	Пословно стамбена подручја, трговачко-стамбена подручја и дечија игралишта	60	50
5	Градски центар, занатска, трговачко административна управна зона са становима, зоне дуж аутопутева, магистралних и градских саобраћајница	65	55
6	Индустријска складишта и сервисна подручја и транспортни терминали без стамбених зграда	На граници ове зоне буке не сме прелазити дозвољене нивое у зони у којој се граничи	

2.1. ЗАКОНСКИ ОКВИР

Законски оквир

Мониторинг квалитета параметара животне средине дефинисан је следећим правним актима:

- Законом о заштити животне средине („Службени гласник РС” бр. 135/04, 36/09, 72/09, 43/11-УС, 14/16, 76/18 и 95/18-др. закон);
- Законом о заштити ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 36/09, 10/13 и 26/21-др. закон);
- Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС”, бр. 11/10, 75/10 и 63/13);
- Уредбом о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух из стационарних извора загађивања, осим постројења за сагоревање („Службени гласник РС”, бр. 111/15 и 83/21);
- Законом о водама („Службени гласник РС”, бр. 30/10, 93/12, 101/16, 95/18 и 95/18-др. закон);
- Законом о водама („Службени гласник РС”, бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др. закон, 54/96, 101/05-др. закон, престао да важи осим одредаба чл. 81. до 96.);
- Уредбом о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 24/14);
- Уредбом о граничним вредностима емисије загађујућих материја у воде и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, бр. 67/11, 48/12 и 1/16);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих материја у површинским и подземним водама и седименту и роковима за њихово достизање („Службени гласник РС”, број 50/12);
- Законом о заштити земљишта („Службени гласник РС”, број 112/15);
- Уредбом о граничним вредностима загађујућих, штетних и опасних материја у земљишту („Службени гласник РС”, бр. 30/18 и 64/19);
- Законом о заштити од буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 96/21);
- Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини („Службени гласник РС”, број 75/10);
- Правилником о параметрима еколошког и хемијског статуса површинских вода и параметрима хемијског и квантитативног статуса подземних вода („Службени гласник РС”, број 74/11);

- Правилником о начину и условима за мерење количине и испитивање квалитета отпадних вода и садржини извештаја о извршеним мерењима („Службени гласник РС”, број 33/16);
- Правилником о обрасцу документа о кретању отпада и упутству за његово попуњавање („Службени гласник РС”, број 114/13);
- Правилником о обрасцу Документа о кретању опасног отпада, обрасцу претходног обавештења, начину њиховог достављања и упутству за њихово попуњавање („Службени гласник РС”, број 17/17) и др.

3. ПРАВА И ОБАВЕЗЕ НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Када су питању права и обавезе надлежних органа у вези праћења стања животне средине иста произилазе из Закона о заштити животне средине.

Обезбеђење мониторинга

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе у оквиру своје надлежности утврђене законом обезбеђују континуалну контролу и праћење стања животне средине (у даљем тексту: мониторинг), у складу са овим и посебним законима.

Мониторинг је саставни део јединственог информационог система животне средине. Влада доноси програме мониторинга на основу посебних закона. Аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе доноси програм мониторинга на својој територији који мора бити у складу са програмима вишег реда.

Садржина и начин вршења мониторинга

Мониторинг се врши систематским праћењем вредности индикатора, односно праћењем негативних утицаја на животну средину, стања животне средине, мера и активности које се предузимају у циљу смањења негативних утицаја и подизања нивоа квалитета животне средине.

Влада утврђује критеријуме за одређивање броја и распореда мерних места, мрежу мерних места, обим и учесталост мерења, класификацију појава које се прате, методологију рада и индикаторе загађења животне средине и њиховог праћења, рокове и начин достављања података, на основу посебних закона.

Овлашћена организација

Мониторинг може да обавља и овлашћена организација, ако испуњава услове у погледу кадрова, опреме, простора, акредитације за мерење датог параметра и СРПС стандарда у области узорковања, мерења, анализа и поузданости података, у складу са законом.

Обавезе загађивача

У контексту мониторинга загађивача, законом су прописане обавезе оператера постројења, односно комплекса који представља извор емисија и загађивања животне средине да преко надлежног органа, овлашћене организације или самостално, уколико испуњава услове прописане законом, обавља мониторинг, односно да:

- 1) прати индикаторе емисија, односно индикаторе утицаја својих активности на животну средину, индикаторе ефикасности примењених мера превенције настанка или смањења нивоа загађења;
- 2) обезбеђује метеоролошка мерења за велике индустријске комплексе или објекте од посебног интереса за Републику Србију, аутономну покрајину или јединицу локалне самоуправе.

Загађивач планира и обезбеђује финансијска средства за обављање мониторинга, као и за друга мерења и праћење утицаја своје активности на животну средину.

Влада утврђује врсте активности и друге појаве које су предмет мониторинга, методологију рада, индикаторе, начин евидентирања, рокове достављања и чувања података, на основу посебних закона.

Достављање података

Државни органи, односно организације, органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, овлашћене организације и загађивачи дужни су да податке добијене мониторингом достављају Агенцији за заштиту животне средине на прописан начин.

Санација и ремедијација

Правно и физичко лице које деградира животну средину дужно је да изврши ремедијацију или на други начин санира деградирану животну средину, у складу са пројектима санације и ремедијације, на које сагласност даје надлежно министарство.

4. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈУ ПОЈАВЕ НЕОЧЕКИВАНИХ НЕГАТИВНИХ УТИЦАЈА

У случају неочекиваних негативних утицаја у поступку имплементације Плана и у фази реализације планираних намена, потребно је, у складу са важећом законском регулативом, спровести надзор и контролу и применити мере отклањања и минимизирања потенцијално настале штете, извршити санацију простора и применити мере ревитализације (ремедијације) и заштите животне средине.

Неочекивани негативни утицаји реализованих намена и објеката (у редовном раду реализованих пројеката – објеката, постројења, радова) се морају спречити доследним спровођењем урбанистичких и техничких мера заштите, мера за спречавање и отклањање насталих узрока, санације последица и успостављање мониторинга животне средине.

За предметни План, од фазе припреме до коначног усвајања, укључен је процес процене утицаја стратешког карактера, у коначном циљу реализације планираних намена простора у оквирима прихватљивим са аспекта заштите животне средине. Обзиром да није могуће у потпуности искључити вероватноћу појаве неочекиваних негативних утицаја са негативним ефектима и последицама по животну средину, прописан је начин поступања у случају таквих појава.

За постројења и активности, која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, како је дефинисано Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Врсте активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола класификују се према нивоу загађивања и ризику који те активности могу имати по здравље људи и животну средину, укључујући и друге технички сродне активности, које могу произвести емисије и загађење животне средине. Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола прописане су врсте активности и постројења за које се издаје дозвола.

Дозволом се утврђују услови за рад постројења и обављање активности и обавезе оператера у зависности од природе активности и њиховог утицаја на животну средину.

У случају удеса, зависно од његовог обима, унутар или ван постројења и процене последица које могу изазвати директну или одложујућу опасност по људско здравље и животну средину, проглашава се стање угрожености животне средине и обавештава јавност о предузетим мерама.

Стање угрожености животне средине проглашава надлежно министарство, орган аутономне покрајине, односно орган јединице локалне самоуправе. За удесе са прекограничним ефектима стање угрожености животне средине проглашава Влада.

Превентивне мере заштите приликом транспорта опасног терета у друмском саобраћају се спроводе кроз редован инспекцијски надзор свих надлежних органа, код свих учесника у транспорту опасног терета.

Ради спречавања даљег ширења загађења проузрокованог удесом, правно и физичко лице одмах предузима мере санације према плановима заштите о свом трошку. Ако се накнадно утврди загађивач који је одговоран за удес, орган који је сносио трошкове отклањања последица загађивања животне средине захтева накнаду трошкова.

VI ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ И ТЕШКОЋЕ У ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ

1. ПРИКАЗ КОРИШЋЕНЕ МЕТОДОЛОГИЈЕ

Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину дефинисани су основни методолошки приступ и садржај Извештаја о стратешкој процени.

Стратешка процена је процес који се врши над планским документом, анализирајући додатно и остале расположиве податке као што су статистички подаци и други подаци, добијени за потребе израде Плана и Стратешке процене, као и валоризацијом стања на терену.

У предметној стратешкој процени су анализирана сва планска решења и мере заштите, извршена је синтезна процена њихових утицаја и интеракција са утицајима из окружења на природне ресурсе и живи свет, као и на животну средину, а на основу утврђених валидних параметара дат је предлог адекватних превентивних и санационих мера заштите животне средине у контексту реализације концепта одрживог развоја овог подручја.

Примењени метод рада заснива се на континуираном поступку усаглашавања процеса планирања са процесом идентификације проблема, предлога решења за спречавање и ублажавање, односно предлога мера заштите животне средине у свим фазама израде и спровођења планског документа. Методологија се базира на поштовању Закона о заштити животне средине, а пре свега Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину, који утврђује услове, начин и поступак процењивања утицаја појединих садржаја Плана на животну средину.

Примењени метод поштује наведене опште методолошке принципе и спроводи се у неколико фаза:

1. Најпре се утврђују полазне основе стратешке процене, које обухватају: дефинисање предмета као и просторног обухвата Стратешке процене, циљеве и метод рада, правног, планског и документационог основа;
2. Анализа постојећег стања и стања квалитета чиниоца животне средине, анализираних кроз природне услове (вредновање квалитета ваздуха, земљишта, вода, угроженост буком итд);
3. Затим се врши процена могућег утицаја на животну средину на основу квантификације појединих елемената животне средине, научних сазнања, података објављених у литератури, другим студијама, искустава других земаља и сл;

4. Након тога предлажу се мере за спречавање и ограничавање штетних утицаја у току спровођења и реализације Плана, мере за унапређење стања животне средине, мере за праћење стања животне средине, које обухватају предлог индикатора за праћење стања животне средине и по потреби успостављање нових мерних тачака.

Не улазећи у детаљније елаборирање појединих фаза, потребно је нагласити да свака фаза има своје специфичности и никако се не сме запоставити у поступку интегралног планирања заштите и очувања квалитетне животне средине.

Ограничења у спровођењу предложеног метода, посебно у фази приказа постојећег стања, је недостатак квантификованих података за поједине параметре животне средине у обухвату Плана, као и податке о привредним субјектима.

2. ТЕШКОЋЕ ПРИ ИЗРАДИ СТРАТЕШКЕ ПРОЦЕНЕ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

У току израде Стратешке процене, поред недостатака одговарајућих смерница и упутстава, обрађивач се сусрео и са проблемом веома скромног информационог система о животној средини, као и са непостојањем Програма праћења стања параметара животне средине, на основу система показатеља-индикатора за оцену и праћење стања животне средине на простору у обухвату Плана, односно насеља Бачка Топола.

Основну тешкоћу у спровођењу стратешке процене и изради Извештаја о стратешкој процени представљао је недостатак званичне, детаљно прописане јединствене методологије, на нивоу Правилника. Такође, проблем је био и у раздвајању питања која су у домену (детаљне) процене утицаја на животну средину од стратешке процене утицаја. Европске препоруке су да стратешка процена не треба да улази у претерану квантификацију, да је њена суштина у вредновању и поређењу алтернатива/опција са аспекта могућих значајних утицаја на животну средину, да је нагласак, када се ради о карактеру утицаја, на кумулативним и синергијским ефектима, да се спроводи једино за програме и планове јавног карактера итд.

VII ПРИКАЗ НАЧИНА ОДЛУЧИВАЊА

Процес стратешке процене утицаја планских решења на животну средину вршен је паралелно са поступком израде Плана.

Пре упућивања захтева за добијање сагласности на Извештај о стратешкој процени, орган надлежан за припрему Плана обезбеђује учешће јавности у разматрању Извештаја о стратешкој процени. Орган надлежан за припрему Плана обавештава јавност о начину и роковима увида у садржину Извештаја и достављање мишљења, као и о времену и месту одржавања јавне расправе у складу са законом којим се уређује поступак доношења Плана.

Орган надлежан за припрему Плана израђује извештај о учешћу заинтересованих органа, организација и јавности који садржи сва мишљења о Извештају о стратешкој процени, као и мишљења датих у току јавног увида и јавне расправе о Плану. Извештај о стратешкој процени доставља се заједно са извештајем о стручним мишљењима и јавној расправи општинском органу надлежном за заштиту животне средине на оцењивање. На основу ове оцене, орган надлежан за заштиту животне средине даје своју сагласност на Извештај о стратешкој процени у року од 30 дана од дана пријема захтева за оцењивање.

После прикупљања и обраде свих мишљења, на основу којих се формира финална верзија Плана, орган надлежан за припрему Плана доставља Извештај о стратешкој процени заједно са Планом надлежном органу на одлучивање.

Предметним Планом нису разрађивана и предложена варијантна решења, те нису вршене стратешке одлуке у смислу избора најпогодније варијанте. Планом је дато решење адекватно планираној намени простора у обиму које дозвољавају прописане мере заштите, те су дата решења усклађена са заштитом животне средине.

Утврђени су основни критеријуми просторног уређења, коришћења природних ресурса и мере заштите животне средине.

VIII ЗАКЉУЧЦИ О СТРАТЕШКОЈ ПРОЦЕНИ УТИЦАЈА ПЛАНА НА ЖИВОТНУ СРЕДИНУ

Проблематика заштите животне средине разматрана је у оквиру Плана, али и у оквиру Извештаја о стратешкој процени утицаја овог Плана на животну средину. Примењена методологија је описана у претходном поглављу и сагласна је са претпоставкама које су дефинисане у оквиру Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину којим се дефинише садржина Извештаја о стратешкој процени утицаја.

Доношењем овог Плана ствара се основ за уређење и изградњу неизграђеног грађевинског земљишта и његово привођење планираној намени, обезбеђивањем услова за саобраћајну доступност и опремљеност посматраног простора неопходном комуналном инфраструктуром, уз обезбеђивање услова заштите простора применом еколошких принципа у пројектовању и изградњи, са могућношћу фазне изградње.

Циљ израде Извештаја о стратешкој процени утицаја предметног Плана на животну средину је **сагледавање могућих значајних негативних утицаја планских решења на квалитет животне средине и прописивање одговарајућих мера за њихово смањење**, односно довођење у прихватљиве оквири (границе) дефинисане законском регулативом. Планска решења односе се на уређење, опремање и изградњу на простору у обухвату Плана, односно на услове, мере и смернице за реализацију планираних садржаја.

Извештај о стратешкој процени се бави стратешким циљевима заштите животне средине, а ниво детаљности процене прилагођен је нивоу планског документа.

На основу анализе могућих утицаја и вредновања очекиваних промена и ефеката у простору у контексту одрживог коришћења природних ресурса, закључак овог Извештаја је да имплементација планских решења представља трајну последицу у смислу узурпирања земљишта као тешко обновљивог природног ресурса, уз губитак његове примарне функције изградњом физичких структура, односно извођењем радова током изградње и функционисања планираних садржаја. Нужна је обавезна примена мера заштите животне средине, дефинисаних Планом, овим Извештајем као и законском регулативом и техничким нормативима, који се односе како на изградњу и опремање простора инфраструктуром, тако и на обавезе и надлежности спровођења контроле и надзора над применом мера и мониторинга животне средине.

Предметни Извештај о стратешкој процени утицаја не може дати експлицитне одговоре на прихватљивост појединих техничко-технолошких решења. Такви ефекти се морају разрађивати са већим нивоом детаљности, којим ће се анализирати појединачни објекти и њихови утицаји на животну средину, у оквиру процена утицаја појединачних објеката на животну средину.

IX ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Оцена Извештаја о стратешкој процени врши се на основу критеријума садржаних у Прилогу II Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину („Службени гласник РС“, бр. 135/04 и 88/10).

На основу оцене Извештаја, орган надлежан за послове заштите животне средине даје сагласност на Извештај о стратешкој процени, у складу са Законом о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Извештај о стратешкој процени саставни је део документационе основе плана, сходно члану 24. Закона о стратешкој процени утицаја на животну средину.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

